

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด
จังหวัดลำปาง

โดย

นางวันเพ็ญ พรินทรากุล และคณะ

เสนอ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด
จังหวัดลำปาง

ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2548 - สิงหาคม 2549

ทีมวิจัยกลาง	นางวันเพ็ญ นางสาวจารุวรรณ นายไพศาล นางจุฑามาศ นายศรีศักดิ์ นายสมัย นายสุวัฒน์	พรินทรากุล นันทพงษ์ พรินทรากุล ชุมพานิช วงศ์ทัศนะดีลก แก้วภูศรี ญาณะโค
ทีมวิจัยพื้นที่	นายณรงค์ จ.ส.อ.ชัย นายชาญ นายสมาน นายสุเทพ นายสำรวย	จันทร์ห้วย วงศ์ตระกูล อุทธิยะ สุภัควาณิชย์ วงศ์สุภา จิตไส
ผู้ช่วยนักวิจัย	นางสาวศิริขวัญ นางสาวสุทธิรา นายอินจันทร์	อุทา ตะวิไชย นันทจิตสัก

คำนำ

รายงานความก้าวหน้าระยะที่ 1 โครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด จังหวัดลำปาง” เป็นการสรุปผลการดำเนินงานในช่วงเดือนสิงหาคม 2548 - สิงหาคม 2549 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่ม / องค์กร ภาคสหกรณ์และภาคประชาชนในพื้นที่จังหวัดลำปาง และจัดวางกรอบแนวทางการดำเนินการของชุดโครงการวิจัย ตลอดจนการหนุนเสริมการปฏิบัติงานของทีมวิจัยจังหวัด ทั้งด้านการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเชื่อมต่อประสิทธิภาพและความยั่งยืนของกลุ่ม/องค์กร โดยศึกษา ภาพรวมจังหวัดลำปาง นอกจากนี้เป็นการศึกษาเชิงประเด็น คือ การจดทะเบียนคนจน สหกรณ์ที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียน และกลุ่ม / องค์กรภาคประชาชนจังหวัดลำปางผลการดำเนินงานเป็นการดำเนินงานเป็นการปรับใช้เพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาเครือข่าย กลุ่ม/องค์กรประชาชนในจังหวัดลำปางที่สอดคล้องและเหมาะสมต่อไป

ทีมวิจัย

ตุลาคม 2549

สารบัญ

		หน้า
บทที่ 1	บทนำ	1
	- ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดลำปาง	1
	- ข้อมูลพื้นฐาน(Baseline survey) เกี่ยวกับกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ในพื้นที่เข้าโครงการ	15
	● บทบาทภารกิจของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด	15
	● จุดเด่น จุดด้อย ปัญหา อุปสรรคของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์	21
	- ข้อมูลพื้นฐานBaseline survey เกี่ยวกับเครือข่ายพันธมิตรที่มีอยู่ในพื้นที่จังหวัด	48
	● บทบาทภารกิจของเครือข่ายพันธมิตรที่อยู่มีอยู่เดิม	50
	- สรุป	60
บทที่ 2	บทสังเคราะห์ข้อมูลคนจนในพื้นที่จังหวัด	61
	- แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล	64
	- ตารางวิเคราะห์ข้อมูลคนจนจดทะเบียน	64
	- บทสรุป	66
บทที่ 3	ขั้นตอนและกระบวนการสร้างเครือข่ายคุณค่าของทีมวิจัย	68
บทที่ 4	เครือข่ายที่เกิดขึ้น	94
บทที่ 5	บทสังเคราะห์เครือข่ายคุณค่ากับการแก้ปัญหาความยากจน	105
	- ตัวแบบในการวิเคราะห์	105
	- สรุปผลการวิเคราะห์	105
บทที่ 6	สรุปและข้อเสนอแนะ	107
	- สรุปผลการดำเนินการในประเด็นต่อไป	107
	- ประโยชน์ที่ตัวนักวิจัยและทีมได้รับ	109
	- ข้อเสนอแนะ	111
ภาคผนวก		112

บทที่ 1
บทนำ

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดลำปาง

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดลำปาง

คำขวัญ จังหวัดลำปาง

“ ถ่านหินลือชา รถม้าลือลั่น เครื่องปั้นลือนาม งามพระธาตุลือไกล ฝึกช้างใช้ลือโลก ”

แผนที่จังหวัดลำปาง

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปาง

ประจำปีงบประมาณ 2547 -2550

1. ข้อมูลพื้นฐาน

- แบ่งการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 100 ตำบล 917 หมู่บ้าน
- พื้นที่ 12,533.961 ตาราง กิโลเมตร หรือประมาณ 7,833,726 ไร่
- ประชากร รวมทั้งสิ้น 799,528 คน (30 กันยายน 2546)ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร
- ปี 2543 มีผลิตภัณฑ์มวลรวม 32,066 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาการค้าส่งและค้าปลีกมากที่สุดถึงร้อยละ 19.72 คิดเป็นมูลค่า 6,094 ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาการเหมืองแร่และย่อยหิน สาขาการบริการ และสาขาการเกษตร ตามลำดับ
- ปี 2543 รายได้ประชากรจังหวัดลำปางมีรายได้เฉลี่ย 41,215 บาท/คน/ปี จัดอยู่ในอันดับที่ 5 ของภาคเหนือ รองจากจังหวัดลำพูน เชียงใหม่ กำแพงเพชร และจังหวัดตาก
- แหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ วัดพระธาตุลำปางหลวง อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน และ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย
- โรงงานอุตสาหกรรมเซรามิก มีประมาณ 200 แห่ง มียอดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เซรามิก ปี 2545 จำนวน 3,500 ล้านบาท แยกเป็นตลาดภายในประเทศ 1,500 ล้านบาท และตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศยุโรป จำนวน 2,000 ล้านบาท

ทรัพยากร

จังหวัดลำปาง ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ตามทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน ประมาณ 602 กม. ตามทางรถไฟประมาณ 625 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 12,533,961 ตร.กม. หรือประมาณ 7,833,726 ไร่ มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 5 ของภาคเหนือ รองจากเชียงใหม่ ตาก แม่ฮ่องสอน และเพชรบูรณ์

จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ที่สำคัญ ได้แก่ ป่าไม้ ปัจจุบันจังหวัดลำปางมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 4,896,875 ไร่ หรือร้อยละ 62.51 ของพื้นที่จังหวัด โดยเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติรวม 33 ป่า อุทยานแห่งชาติ 5 แห่ง และเตรียมการ 2 แห่ง เนื้อที่ 2,067,049 ไร่ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่ง เนื้อที่ 86,984 ไร่

แร่ธาตุ จังหวัดลำปางมีแร่ธาตุอยู่มากและหลายชนิด ซึ่งล้วนเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในทางอุตสาหกรรม โดยมีแร่สำคัญพอสรุปได้ คือ ถ่านหินลิกไนต์ ดินขาว หินอ่อน หินแกรนิต บอลเคลย์ซีไลท์ พลวง และซุลเฟอร์ เป็นต้น โดยเฉพาะถ่านหินลิกไนต์ แร่ดินขาวและหินปูน จากการสำรวจในปี 2538-2539 ของกรมทรัพยากรธรณี พบว่าจำนวนถ่านหินลิกไนต์มีปริมาณสำรองมากถึง 1,544 ล้านตัน สามารถขุดมาใช้ในการเชิงพาณิชย์ประมาณ 850 ล้านตัน ซึ่งกำลังการผลิตในปัจจุบันประมาณปีละ 17 ล้านตัน สามารถมีถ่านหินใช้ต่อไปได้นานประมาณถึง 50 ปี ส่วนแร่ดินขาวมี ปริมาณสำรอง 107 ล้านตัน และยังสามารถมีแร่ดินขาวใช้ต่อไปได้อีกประมาณ 157 ปี สำหรับหินปูนมีปริมาณสำรอง 320 ล้าน สามารถขุดมาใช้ในการเชิงพาณิชย์

ประมาณ 320 ล้านตัน มีกำลังการผลิตปัจจุบัน ประมาณปีละ 6 ล้านตัน สามารถขุดใช้ต่อไปได้อีก ประมาณ 53 ปี

ลักษณะภูมิอากาศ

จากลักษณะพื้นที่ของจังหวัดที่เป็นแอ่งคล้ายก้นกระทะ จึงทำให้อากาศร้อนอบอ้าวเกือบตลอดปี ฤดูร้อนร้อนจัด และหนาวจัดในฤดูหนาว มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 41.6 องศาเซลเซียส เฉลี่ยต่ำสุด 10.5 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 1,105.0 มิลลิเมตรต่อปี ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน เริ่มประมาณต้นเดือน มีนาคม จนถึงกลางเดือน พฤษภาคม อากาศจะร้อนอบอ้าวมาก เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุด คือ เดือนเมษายน
- ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือน พฤษภาคม

ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือน พฤศจิกายน จนถึงเดือน กุมภาพันธ์ อากาศจะหนาวเย็นมาก ช่วงที่มีอากาศหนาวจัดคือเดือนมกราคม

ที่	อำเภอ/เทศบาล	จำนวนราษฎร		
		ชาย	หญิง	รวม
1.	อำเภอเมืองลำปาง (1,156.623 ตร.กม.)	118,733	124,967	243,700
2.	อำเภอเกาะคา (551.152 ตร.กม.)	32,806	339,977	66,783
3.	อำเภอแจ้ห่ม (1,349.121 ตร.กม.)	21,340	21,486	42,826
4.	อำเภอเถิน (1,634.763 ตร.กม.)	31,559	32,185	63,744
5.	อำเภอห้างฉัตร (684.757 ตร.กม.)	25,504	26,450	51,954
6.	อำเภอแม่ทะ (914.650 ตร.กม.)	32,340	32,218	64,558
7.	อำเภอองอาจ (1,815.313 ตร.กม.)	29,806	29,779	59,585
8.	อำเภอวังเหนือ (1,034.323 ตร.กม.)	24,038	23,296	47,334
9.	อำเภอสบปราบ (502.464 ตร.กม.)	14,295	14,491	29,786
10.	อำเภอแม่พริก (538.921 ตร.กม.)	8,584	8,769	17,353
11.	อำเภอเสริมงาม (631.727 ตร.กม.)	17,114	16,561	33,675
12.	อำเภอแม่เมาะ (855,044 ตร.กม.)	20,334	19,781	40,115
12.	อำเภอเมืองปาน (865.103 ตร.กม.)	17,493	17,224	34,717
รวม		393,946	401,184	795,130

2. การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาจังหวัดลำปาง

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
1. มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ/แร่ธาตุที่หลากหลาย 2. ทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เหมาะสม สามารถเชื่อมโยงการขนส่งในกลุ่มภาคเหนือตอนบน/ภาคเหนือตอนล่าง และภาคกลาง 3. มีหน่วยงานภาครัฐ และสถาบันการศึกษา สนับสนุนการพัฒนาฝีมือแรงงาน 4. มีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ 5. มีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม และโบราณสถานที่ยังคงคุณค่า	1. พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ ภูเขา และมีปัญหาความแห้งแล้ง 2. ขาดน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม 3. ช่องว่างการกระจายรายได้ในเขตเมืองและชนบท 4. ขาดแคลนแรงงานที่มีความรู้และทักษะ 5. ฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการกระจุกตัวในเขตชุมชนเมือง 6. ปัญหาความยากจนและคุณภาพชีวิตของประชาชน 7. แหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและโบราณสถานเริ่มเสื่อมโทรม และการขาดการอนุรักษ์อย่างถูกต้อง 8. ภาคการเกษตรขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และไม่ครบวงจร 9. ปัญหาการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปัจจัยภายนอก	
โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม/ปัญหา (Threats)
1. การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการค้า 2. การสร้างมูลค่าเพิ่มและความแตกต่างในสินค้า 3. การขยายตลาดทางการค้าและการลงทุน 4. การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงภายในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และการบริการสินค้าสุขภาพ 5. โอกาสในการสร้างพันธมิตรในกลุ่มประเทศอนุภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และกลุ่มประเทศเอเชียใต้ (BIMSTEC) 6. รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในระดับชุมชน/ครัวเรือน	1. การผันผวนของราคาสินค้า 2. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเริ่มขาดแคลน 3. การเคลื่อนย้ายแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และการเกษตร 4. มีงบประมาณในการพัฒนาจำกัด 5. ภาวะการณ์แข่งขันทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น 6. ประเทศจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) อาจส่งผลให้สินค้าจากประเทศจีนเข้ามาแข่งขันกับสินค้าภายในประเทศ 7. การตอบรับวัฒนธรรมบริโภคนิยม

๓.สรุปศักยภาพและประเด็นท้าทายของจังหวัดลำปาง

ศักยภาพ	ประเด็นท้าทายการพัฒนาของจังหวัด
1. มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และแร่ธาตุที่สามารถนำมาพัฒนาภาคการค้า และอุตสาหกรรม	1. ขาดการให้ความสำคัญต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการค้า การอุตสาหกรรม และภาคการเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน
2. มีทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เหมาะสม การเป็นศูนย์การและเป็นประตูการค้า การคมนาคม การขนส่ง และการท่องเที่ยว ที่สามารถเป็นจุดเชื่อมโยงกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน เพื่อเชื่อมโยงต่อกลุ่มประเทศอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และกลุ่มประเทศเอเชียใต้ (BIMTEC)	2. ยังไม่ได้ใช้จุดเด่นของการเป็นเมืองศูนย์กลาง และการเป็นประตูสู่กลุ่มจังหวัดล้านนาอย่างเต็มศักยภาพ และเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง ที่จะส่งเสริมต่อการพัฒนาจังหวัด การแก้ไขปัญหาความยากจน และการกระจายรายได้สู่ประชาชน
3. มีความโดดเด่นด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนามีสถาบันการศึกษา และหน่วยงานการพัฒนาทักษะและมีมือแรงงานในพื้นที่จังหวัดลำปางจำนวนมาก	3. ยังไม่ได้นำเอกลักษณ์ความโดดเด่น และทรงคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมล้านนามาเสริมสร้างทักษะฝีมือแรงงาน ในภาคการผลิตสินค้าหัตถอุตสาหกรรม / SMEs เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า และเพื่อสนองตอบต่อกระแสความต้องการของลูกค้า

4. วิสัยทัศน์จังหวัดลำปาง

วิสัยทัศน์จังหวัดลำปาง คือ “Lampang : Green & Clean & Ceramic”

โดยมุ่งมั่นพัฒนาจังหวัดลำปางภายใต้ความร่วมมือของทุกภาคส่วนให้เป็นเมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว สะอาด สวยงาม ควบคู่กับการเป็นเมืองเซรามิคแห่งประเทศไทย และอาเซียน

5. พันธกิจ (MISSION)

จังหวัดลำปาง ได้ใช้อักษรย่อคำว่า “LAMPANG” มากำหนดเป็นพันธกิจ ดังนี้

- L : Local to Global การพัฒนาและส่งเสริมสินค้าหัตถอุตสาหกรรมจากท้องถิ่นสู่สากล
- A : Attractive City การพัฒนาจังหวัดลำปางให้มีความสงบ สวยงาม มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและมีเสน่ห์ดึงดูดให้คนมาท่องเที่ยว

M : Manpower	การพัฒนาศักยภาพประชาชนให้มีความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และรองรับการพัฒนาในสาขาอาชีพต่าง ๆ
P : Participation	การพัฒนาที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม
A : Accountability	การบริหารงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาล
N : Northern Culture & Local Wisdom	การรักษาและการสืบสานศิลปวัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียม ประเพณี และการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
G : Green & Sustainable Agriculture	การพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กับการพัฒนารักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเกษตรแบบยั่งยืน

6. เป้าประสงค์หลักของจังหวัด (GOAL)

ภายใต้กรอบวิสัยทัศน์ (Vision) “ Lampang : Green & Clean & Ceramic ” จังหวัดลำปาง จึงได้กำหนดเป้าประสงค์การพัฒนาจังหวัด (Goal) ดังนี้

Green : เพื่อให้จังหวัดลำปางมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย น่าอยู่ น่าเที่ยว สะอาดสวยงาม เชี่ยวชาญมีวินัยด้วยความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และเป็นแหล่งเกษตรปลอดสารพิษ

Clean : ยึดหลักการบริหารงานจังหวัดตามหลักธรรมาภิบาล ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน และปลอดภัยเสพติด อนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

Ceramic : มุ่งเน้นการสร้างงานสร้างอาชีพ การกระจายรายได้ การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการผลิตสินค้า OTOP และผลิตภัณฑ์เซรามิคครบวงจร ให้ก้าวไปสู่การเป็นเมืองเซรามิคแห่งประเทศไทยและอาเซียน

7. ยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 ยุทธศาสตร์หลัก

7.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ย่อย คือ

- 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรปลอดสารพิษ
- 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งน้ำ
- 3) ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจน
- 4) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความเชี่ยวชาญมีวินัย สะอาด และสวยงาม

7.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เป็นเมืองน่าเที่ยว ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ย่อย

- 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ
- 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อรองรับการท่องเที่ยว
- 3) ยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยว

7.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เป็นเมืองเซรามิค ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ย่อย

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการตลาด

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการผลิต
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคลัสเตอร์ (Clustering) เซรามิคลำปาง

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

สภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดลำปาง มีผลิตภัณฑ์มวลรวม 38,469 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ ขึ้นอยู่กับสาขาการค้าส่งและค้าปลีกมากที่สุดถึงร้อยละ 18.49 คิดเป็นมูลค่า 7,115 ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาการเหมืองแร่และการย่อยหิน ร้อยละ 14.91 คิดเป็นมูลค่า 5,736.70 ล้านบาท และสาขาการผลิตอุตสาหกรรม ร้อยละ 10.91 คิดเป็นมูลค่า 4,197.30 ล้านบาท

2. รายได้ประชากร

ประชากรจังหวัดลำปางมีรายได้เฉลี่ย 48,726 บาท/คน/ปี จัดอยู่ในอันดับ 5 ของภาคเหนือ รองจากจังหวัดลำพูน เชียงใหม่ กำแพงเพชร และตาก

3. การเงินและการธนาคาร

การเงินการธนาคาร ปี 2548 มีสาขาธนาคารพาณิชย์ตั้งอยู่ในจังหวัดลำปาง จำนวน 53 สาขา โดยมีปริมาณเงินหมุนเวียนทางเศรษฐกิจในจังหวัด

การคลัง

รายได้

ปี 2548 จังหวัดลำปางมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร เป็นเงิน 1,329.262 ล้านบาท โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจากภาษีเงินได้ส่วนบุคคลภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต

4. การจ้างงาน

สถานประกอบการในจังหวัดลำปาง

จังหวัดลำปาง มีจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด 3,207 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 4.48 มีจำนวนลูกจ้างทั้งหมด 56,385 คน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.30

โครงสร้างแรงงาน ในปี 2548 จังหวัดลำปาง มีสถานภาพแรงงาน ดังนี้

ประชากรรวม 787,347 คน

แยกเป็น

- ผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี 158,420 คน
- ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป 613,180 คน

ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป 613,180 คน แยกเป็น

- กำลังแรงงาน 459,558 คน
- ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 169,369 คน

กำลังแรงงาน 459,558 คน แยกเป็น

- กำลังแรงงานปัจจุบัน 459,141 คน
- กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล 417คน

กำลังแรงงานปัจจุบัน 459,141 คน แยกเป็น

- ผู้มีงานทำ 452,375 คน
- ผู้ไม่มีงานทำ 6,767 คน

ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 169,369 คน แยกเป็น

- ทำงานบ้าน 39,014 คน
- เรียนหนังสือ 64,298 คน
- อื่น ๆ 75,014 คน

การเลิกจ้าง

สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปางรับแจ้งการเลิกประกอบกิจการจากสถานประกอบการ 236 แห่ง ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 1,393 คน มากกว่าปีก่อนซึ่งมีสถานประกอบการแจ้งเลิกประกอบกิจการ 183 แห่ง ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 562 คน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง รับแจ้งการเลิกประกอบกิจการของโรงงานอุตสาหกรรม 46 แห่ง ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 484 คน มากกว่าปีก่อนซึ่งได้รับแจ้งเลิกประกอบกิจการ 30 แห่ง ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 516 คน

การจ้างแรงงานในต่างประเทศ

ราษฎรจังหวัดลำปางนิยมเดินทางไปทำงานต่างประเทศในอัตราค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือ โดยมีผู้เดินทางไปทำงานในต่างประเทศ จำนวน 40,557 คน ประเทศที่นิยมเดินทางไปทำงานมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ไต้หวัน สิงคโปร์ และอิสราเอล

ปีพุทธศักราช	จำนวน (คน)
2541	3,214
2542	5,858
2543	5,792
2544	5,396
2545	5,168

ปีพุทธศักราช	จำนวน (คน)
2546	5,189
2547	5,176
2548	4,764
รวม 7 ปี	40,557

5. การอุตสาหกรรม

การอุตสาหกรรมในจังหวัดลำปาง เป็นอุตสาหกรรมที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ประกอบมีปัจจัยความพร้อมในด้านอื่น ๆ จึงทำให้แนวโน้มของอุตสาหกรรมในจังหวัดลำปางขยายตัวขึ้น โดยในปี 2547 มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 1,768 แห่ง เงินลงทุน 55,537,228,915 บาท จ้างแรงงาน 33,538 คน

6. การเกษตร

1) ด้านครุว์เรือนการเกษตร

ประชากรจังหวัดลำปางส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร โดยมีจำนวนครุว์เรือนที่ประกอบอาชีพการเกษตรทั้งสิ้น 143,648 ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ 52.93 จากจำนวนครุว์เรือนทั้งจังหวัด 271,374 ครุว์เรือน

ข้อมูลพื้นฐานครุว์เรือนเกษตรกร

อำเภอ	จำนวน	
	ครุว์เรือน	ครุว์เรือนเกษตรกร
เมืองลำปาง	52,980	31,366
แจ้ห่ม	10,682	9,292
ห้างฉัตร	15,551	10,767
เกาะคา	61,326	12,825
แม่พริก	3,524	3,524
แม่ทะ	17,508	14,573
งาว	13,210	10,964

อำเภอ	จำนวน	
	ครัวเรือน	ครัวเรือนเกษตรกร
สบปราบ	28,581	5,767
เถิน	17,727	11,517
วังเหนือ	21,271	11,088
เสริมงาม	7,603	6,439
แม่เมาะ	12,135	6,653
เมืองปาน	9,276	8,873
รวม 13 อำเภอ	271,374	143,648

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

2) พื้นที่ทำการเกษตร

จังหวัดลำปางมีเนื้อที่ประมาณ 12,533.961 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,833,72 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร 985,650.13 ไร่ หรือร้อยละ 12.04 ของเนื้อที่จังหวัด แยกได้ดังนี้

1. พื้นที่เพาะปลูก 979,002.75 ไร่
 - พื้นที่นา 546,739.25 ไร่
 - พื้นที่พืชไร่ 251,847.00 ไร่
 - พื้นที่ไม้ผล 140,999.50 ไร่
 - พื้นที่พืชผัก 37,080.00 ไร่
 - พื้นที่ไม้ดอกไม้ประดับ 2,337.00 ไร่
2. พื้นที่ปศุสัตว์ (พื้นที่ปลูกหญ้า/พืชอาหารสัตว์) 2,510.00 ไร่
3. พื้นที่ประมง 4,137.38 ไร่

3) การประกอบอาชีพการเกษตร

1. การปลูกพืช

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน กระเทียม ถั่วลิสง สับปะรด ลำไย ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และละหุ่ง

ข้อมูลการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดลำปาง

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก(ไร่)	ผลผลิตต่อไร่(ก.ก)	ผลผลิตรวม (ตัน)
ข้าวเจ้านาปี	21,447	531.91	11,212.76
ข้าวเหนียนาปี	436,448	561.93	240,537.23
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	68,128	773	52,663
สับปะรด	11,734	4,000	46,936
อ้อยโรงงาน	32,727	7,000	229,089
ถั่วเหลือง	18,043	217	3,885
ถั่วลิสง	23,259	238	5,643
กระเทียม	10,772	1,141	12,291
ลำไย	32,001	768	18,669

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปางและศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ด้านปศุสัตว์ สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดลำปาง ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ ไก่ สุกร ส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเสริมจากการเพาะปลูก โดยมีปริมาณการเลี้ยง ดังนี้

ข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดลำปาง จำแนกเป็นรายอำเภอ

ประเภทสัตว์เศรษฐกิจ	ปี 2546 (ตัว)	ปี 2547 (ตัว)	ปี 2548 (ตัว)
- โคเนื้อ	142,290	170,792	187,614
- กระบือ	12,983	11,370	23,084
- ไก่	1,598,803	2,024,597	760,726
- สุกร	54,575	46,394	47,821

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง

3. ด้านประมง ผลผลิตจากการประกอบอาชีพเพาะเลี้ยงและจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ผลิตรวมทั้งสิ้น 1,594,017 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 48,722,089 บาท แยกเป็น เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด มีจำนวน 8,142 ราย ผลิต 681,333 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 21,735,900 บาท และผลผลิตประมงที่ได้จากแหล่งน้ำธรรมชาติ 912,684 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 26,986,189 บาท

4. การสหกรณ์

จังหวัดลำปาง มีสหกรณ์ 6 ประเภท รวม 75 สหกรณ์ มีผลการวัดมาตรฐานสหกรณ์จังหวัดลำปาง ปี 2548 ดังต่อไปนี้

ประเภทสหกรณ์	จำนวนทั้งหมด (สหกรณ์)	ได้มาตรฐาน	ต่ำกว่ามาตรฐาน	จำนวนสมาชิก (คน)
1. สหกรณ์ การเกษตร - ชุมนุมสหกรณ์ - สหกรณ์ การเกษตร	34 1 33 -	29 1 28	5 1 4	46 (สหกรณ์) 94,964
2. สหกรณ์นิคม	1	1	1	2,626
3. สหกรณ์ร้านค้า	2	2	1	6,085
4. สหกรณ์ออม ทรัพย์	29	28	11	25,025
5. สหกรณ์บริการ	9	5	4	2,386
6. สหกรณ์ประมง	-	-	-	-
รวม	75	65	22	46 (สหกรณ์) 131,086

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง

อำเภอ	จำนวน ทั้งหมด	กลุ่มทำนา	กลุ่มทำไร่	กลุ่มทำสวน	กลุ่มเลี้ยงสัตว์
1. เมืองลำปาง	19	13	2	3	1
2. ห้างฉัตร	10	4	1	-	5
3. เกาะคา	16	6	3	4	3
4. สบปราบ	6	2	4	-	-
5. เสริมงาม	6	4	2	-	-

อำเภอ	จำนวนทั้งหมด	กลุ่มทำนา	กลุ่มทำไร่	กลุ่มทำสวน	กลุ่มเลี้ยงสัตว์
6. เกิน	10	4	4	1	1
7. แม่พริก	9	-	3	-	-
8. แม่ทะ	7	4	3	-	-
9. แม่เมาะ	5	5	-	-	-
10. งาว	17	9	5	3	-
11. วังเหนือ	5	4	1	-	-
12. แจ้ห่ม	10	4	4	1	1
13. เมืองปาน	3	2	1	-	-
รวม	117	61	33	12	11

7. การท่องเที่ยว

7.1 ศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัด

จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพในการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และกิจกรรมงานประเพณี และมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวพร้อมที่จะให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น

- ด้านคมนาคม	- สามารถเดินทางได้ทั้งทางเครื่องบิน รถไฟและทางรถยนต์ โดยเฉพาะเส้นทางรถยนต์สามารถเชื่อมโยงไปยังจังหวัดภาคเหนือตอนบนได้ทุกจังหวัด
- ด้านที่พัก	- มีโรงแรมที่พักรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ จำนวน 28 แห่ง ห้องพักรวม 1,364 ห้อง
- ด้านบริการนำเที่ยว	- มีบริษัทนำเที่ยวที่จดทะเบียนแล้ว ประมาณ 10 บริษัท มีมัคคุเทศก์จำนวน 150 คน
- ด้านร้านอาหาร	- มีร้านอาหารที่มีชื่อเสียงของจังหวัด ทั้งอาหารพื้นบ้านและอาหารทั่ว ๆ ไป จัดไว้บริการให้นักท่องเที่ยวเลือกชิมมากมาย
- ด้านข้อมูลข่าวสาร	- มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้บริการแก่นักท่องเที่ยว คือ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในอาคารศาลากลางจังหวัดหลังเก่า และศูนย์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลนครลำปาง

7.2 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด

ประเภทแหล่งท่องเที่ยว		
ทางธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์	ทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม
- อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน	- วัดพระธาตุลำปางหลวง	- ศูนย์ศิลปาชีพแม่ต๋ำ
- ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย	- ภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ ประตูผา	- หมู่บ้านแกะสลัก (บ้านหลุก)
- เขื่อนกิ่วลม	- วัดม่อนพระยาแช่	- หมู่บ้านทอผ้าพื้นเมือง
- อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท	- วัดพระธาตุเสด็จ	- หมู่บ้านกระดาศา
- อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล	- วัดศรีทองเมือง	- โรงงานอุตสาหกรรมเซรามิค
- น้ำตกวังแก้ว	- วัดพระแก้วดอนเต้า	- บ้านเสานัก
- อ่างเก็บน้ำวังเหนือ	- วัดเจดีย์ขาว	
- ภูเขาไฟ	- วัดพระธาตุจอมปิง	
- สวนป่าทุ่งเกวียน	- วัดศรีชุม	
	- ศาลเจ้าพ่อประตูผา	
	- วัดป่าฝาง	
	- วัดอภัยไชยศิริ	
	- ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง	
	- วัดถ้ำพระสบาย	
	- วัดถ้ำสุขเกษมสวรรค์	

7.3 สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง ปี 2547

ผู้มาเยือน (visitor) ที่จังหวัดลำปาง ในปี พ.ศ.2547 มีจำนวนทั้งสิ้น 482,586 คนแยกเป็น

- นักท่องเที่ยว จำนวน 402,455 คน
- นักทัศนจร จำนวน 80,131 คน

รายได้จากนักท่องเที่ยว รายได้จากนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมเยียนที่จังหวัดลำปาง ในปี 2547 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,407.96 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปี 2544 ร้อยละ 1.38 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่มาใช้จ่ายที่จังหวัดลำปางเฉลี่ยต่อหัวต่อคนต่อวัน เป็นเงิน 1,912.26 บาทลดลงจากปี 2544 ร้อยละ 1.38 จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวมาพักค้างที่จังหวัดลำปางเฉลี่ย 1.66 วัน

ประเภทของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดลำปางรวมทั้งสิ้น 482,586 คน แยกเป็น

- นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 425,687 คน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 56,899 คน

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดลำปาง 5 อันดับแรก ได้แก่

- ฝรั่งเศส
- เยอรมัน
- ไต้หวัน
- เนเธอร์แลนด์
- อังกฤษ

สถานที่ที่นักท่องเที่ยวไปนิยมมาก 3 อันดับแรก ได้แก่

- วัดพระธาตุลำปางหลวง
- น้ำตกแจ้ซ้อน
- ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

ข้อมูลพื้นฐาน(Baseline survey) เกี่ยวกับกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ในพื้นที่ที่เข้าโครงการ

บทบาท ภารกิจ ของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด

1. ชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง

ความเป็นมา

ชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง ได้พัฒนามาจากการดำเนินธุรกิจร่วมกันของเครือข่ายสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดลำปาง และได้จัดตั้งเป็นชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปางในปี 2548 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางและเป็นสื่อกลางในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ปรึกษาหารือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รอบด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม มีทุนดำเนินงาน 12,005 บาท สมาชิกแรกเริ่มจำนวน 20 สหกรณ์(รายละเอียดตามเอกสารแนบที่ 1)

กิจกรรมการดำเนินงาน

มีการประชุมหารือกันยังมีการประชุมประมาณ 1-2 ครั้งเท่านั้นส่วนใหญ่จะเป็นการหารือในการดำเนินงานของชมรมฯ ในเรื่องการจัดงานวันสหกรณ์แห่งชาติ การจัดงานกีฬาสัมพันธ์วันสหกรณ์ การหาแนวทางการเชื่อมโยงกิจกรรม เช่น การช่วยเหลือด้านการบริหารจัดการแก่สหกรณ์ที่ประสบปัญหาด้านการดำเนินธุรกิจ การเชื่อมโยงธุรกิจการขาย-ซื้อข้าวสาร แต่เป็นเพียงการหารือกันในเบื้องต้นเท่านั้นยังไม่มี การเชื่อมโยงกันในเชิงรูปธรรม มีแต่เพียงการเชื่อมโยงเรื่องธุรกิจและสินเชื่อกับโครงการการเชื่อมโยงธุรกิจและ

สินเชื่อบริหารระหว่างสหกรณ์ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดที่เป็นที่เล็งรับผิดชอบอยู่ ในการกู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์ การฝากเงินระหว่างสหกรณ์ และการซื้อขายสินค้าระหว่างสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นศูนย์รวมและเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทุกประเภทในจังหวัดลำปาง ในการเผยแพร่ ส่งเสริม ฝึกอบรมในด้านวิชาการและข่าวสารเทคโนโลยี
2. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ของผู้นำ ผู้บริหารของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
3. เพื่อเป็นองค์กรแห่งความร่วมมือในการพัฒนาธุรกิจในด้านเศรษฐกิจและสังคม
4. เพื่อเป็นองค์กรในการเชื่อมโยงเครือข่ายสหกรณ์จังหวัดลำปาง องค์กรภายนอกและต่างจังหวัด
5. เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกและสาธารณประโยชน์
6. เพื่อจัดให้มีกองทุนของชมรม เพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

2. สมาคมพัฒนาสตรีจังหวัดลำปาง (กพสจ.)

ความเป็นมา

เมื่อ พ.ศ. 2538 ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ได้คัดเลือกสตรีจากทุกหมู่บ้าน จำนวน 9-15 คน มาเป็น กพสม. จากนั้นคัดเลือกประธานและคณะกรรมการหมู่บ้านละ 2 คน เป็น กพสต. และเลือกประธานและเลขา กพสต. และเลือกประธานและเลขา กพสจ. 2 คน กพสอ. และคัดเลือก กพสอ. 2 คน กพสจ. โดยมีวาระการดำเนินการ 4 ปี มาร่วมการขับเคลื่อน ไม่ว่าจะเป็นการค้นหา สสำรวจ ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของสตรีทุกระดับและจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาสตรี เสนอแผนงาน โครงการ ขอรับการสนับสนุนโครงการกิจกรรมสตรี

จำนวนสมาชิก 200 คน และเครือข่ายจาก 13 อำเภอ

กิจกรรม/ธุรกิจ

1. จัดกิจกรรมวันสำคัญ วันแม่แห่งชาติ งานสตรีสากล งานวันสตรีไทย
2. เข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
3. ทำแผน/โครงการร่วมกัน โดยยึดความต้องการของสตรีเป็นหลัก
4. นำแผน/โครงการเสนอกับหลายหน่วยงานเพื่อของบประมาณ
5. สสำรวจข้อมูลความต้องการ ปัญหาอุปสรรคขององค์กรสตรี
6. กระจายข่าวสารให้กับองค์กรสตรีที่มีอาชีพแต่ไม่มีที่จำหน่ายสินค้า

ความสำเร็จ

1. มีการรวมตัวกันจัดตั้งสมาคมพัฒนาสตรีจังหวัดลำปาง
2. ร่วมจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ
3. มีเครือข่ายทุกระดับ
4. มีส่วนร่วมในด้านการเมือง
5. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
6. มีการวางแผน/โครงการร่วมกัน
7. จัดตลาดให้กับกลุ่มอาชีพ
8. ร่วมบรรเทาสาธารณภัยต่างๆโดยการบริจาคเงิน สิ่งของ
9. เข้าร่วมอบรมรับฟังนโยบายต่อต้านยาเสพติดระดับประเทศแล้วนำมาปฏิบัติ
10. ได้รวมตัวกันเรียกร้องสิทธิของสตรีในการสนับสนุนงบประมาณ

ความภาคภูมิใจ

1. สามารถจดทะเบียนเป็นสมาคมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์
2. ทำให้สังคมยอมรับบทบาทหน้าที่ของสตรีในการจัดกิจกรรมต่างๆ
3. ได้ช่วยเหลือสังคม ชุมชน ในรูปแบบอาสาสมัครต่างๆ (อสม.)
4. ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเมือง หลายระดับ
5. ได้รับการยอมรับจากสังคมชุมชน มากขึ้น
6. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

ปัญหา/อุปสรรค

1. ผู้นำสตรีไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง
2. ยึดติดกับค่านิยมเก่าๆ ที่ผู้หญิงต้องเป็นช้างเท้าหลัง
3. สตรีไม่ยอมรับกันเอง
4. ไม่ปฏิบัติตามกฎกติกา
5. ไม่เข้มแข็งต่อปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

ความสัมพันธ์ในปัจจุบัน

ภายใน แน่นแฟ้นดีรวมตัวกันเป็นกลุ่มและมีศักยภาพในการทำงาน

ภายนอก มีเครือข่ายทุกอำเภอ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

หน่วยงานสนับสนุน พัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ ควรติดตามประเมินผลด้วย และทำให้เป็นรูปธรรมให้เห็นอย่างเด่นชัดและต่อเนื่อง

3. เครือข่ายแม่หญิงลำปาง 917 หมู่บ้าน ๆ ละ 2 คน (กรรมการระดับตำบล) 100 ตำบล ๆ ละ 2 คน

ความเป็นมา

เดิมกลุ่มแม่หญิงลำปาง เคยเป็นกลุ่มอาชีพที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาจากกรมพัฒนาชุมชนแต่ขาดความต่อเนื่องในการดูแลกลุ่มต่างๆ ทำให้กลุ่มเหล่านี้ขาดความเชื่อมั่นความศรัทธาจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ แกนนำของแต่ละกลุ่มจึงมารวมกันเป็นเครือข่ายแม่หญิงลำปาง และมีการแสวงหาแหล่งทุนต่าง ๆ ด้วยตัวเองทั้งการเรี่ยไร การเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากแหล่งทุน เป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการตั้งรับเป็นการรุกเข้าหาแหล่งทุนในการผลักดันเชิงนโยบายต่างๆ ด้วย

แกนนำที่มีความรู้ความสามารถเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในระดับจังหวัดสู่ระดับภูมิภาคเมื่อนโยบายจากรัฐที่มีผลกระทบต่อกลุ่มต่อเครือข่ายแม่หญิง จะมีการรวมตัวกันคัดค้านไม่เห็นด้วยกับนโยบายนั้น ๆ (ประท้วง) โดยสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ที่มาร่วมชุมนุมบางส่วนไม่รู้ด้วยซ้ำว่ามาทำอะไร ทำให้ประธานกลุ่มบางกลุ่มที่มีความคิดขัดแย้งกับเครือข่ายไม่นำสมาชิกมาร่วมชุมนุมด้วย จึงมุ่งไปในแนวของการดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกมากกว่า เช่น การหาตลาดการหาความรู้เรื่องพัฒนาคุณภาพสินค้าของกลุ่ม เป็นต้น

เครือข่ายแม่หญิงลำปาง จึงมีสมาชิกในเครือข่าย 2 ลักษณะ คือ 1) ฝ่ายที่ผลักดันเชิงนโยบายไปพร้อมๆ กับการดูแลสมาชิกกลุ่ม และฝ่ายที่ดูแลแต่สมาชิกกลุ่มอย่างเดียวไม่ค่อยสนใจเรื่องผลักดันเชิงนโยบาย

สภาพปัญหาของเครือข่ายแม่หญิงลำปาง

- 1) การขัดแย้งเชิงอำนาจของแกนนำ/คณะกรรมการระดับเครือข่าย(ประธานเก่ากับประธานใหม่)
- 2) แกนนำระดับเครือข่ายบางส่วนพึ่งพิงและรับใช้เชิงการเมือง
- 3) ความอิจฉาริษยากันเองในกลุ่มในเครือข่ายแม่หญิงลำปาง

4. เครือข่ายลุ่มน้ำจาง

ความเป็นมา

ปี พ.ศ.2547 เครือข่ายลุ่มน้ำจาง พร้อมด้วยสถาบันเสนาผะหญาลำปางได้รับงบประมาณผู้ว่าฯ CEO โดยผ่านสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 2 จังหวัดลำปาง ให้ศึกษาข้อมูลสถานการณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมโทรมของ ลุ่มน้ำจางทั้งเรื่อง ดิน น้ำ ป่า และปัญหาขยะ ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนลุ่มน้ำจางไหลผ่านพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อ.แม่เมาะ อ.แม่ทะ และ อ.เกาะคา โครงการนี้มีระยะ

การทำงานปี โดยมีการจัดเวทีประชุมชี้แจงโครงการ และร่วมกันค้นหาปัญหา สาเหตุ ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มน้ำจางมีสภาพเช่นนี้ กระบวนการทำงานมี 2 ส่วน คือ การจัดเวทีและการเดินสำรวจพื้นที่จริงของคณะทำงานกลุ่มน้ำจางและสถาบันแผนพะญาจังหวัดลำปาง

ปีพ.ศ.2548 สถาบันแผนพะญา และเครือข่ายกลุ่มน้ำจางได้รับทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นจากสำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค เพื่อต่อยอดการเคลื่อนไหวงานในพื้นที่กลุ่มน้ำจางในโครงการ "การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กลุ่มน้ำจาง" โดยมีพื้นที่ดำเนินกิจกรรมที่ตั้งที่กล่าวมาแล้วข้างต้นระยะเวลาการดำเนินงานตั้งแต่1สิงหาคม 2548 ถึง 31 กรกฎาคม 2549 งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยกึ่งงานพัฒนา นอกจากเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้/สร้างจิตสำนึกแล้วยังเน้นการปฏิบัติที่เห็นเป็นรูปธรรม เช่น การทำฝ่ายภูมิปัญญา การศึกษาดูงานพื้นที่อื่น การทอดผ้าป่ากองทุนฟื้นฟูพื้นที่ทรัพยากรฯ เป็นต้น

เครื่องมือที่สำคัญในการดำเนินงาน คือ เวที ซึ่งเครือข่ายกลุ่มน้ำจางจะใช้เวที เพื่อให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็น และวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ที่ผ่านมามีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

- เวทีการทบทวนสถานการณ์องค์ความรู้ในการจัดการทรัพยากรฯของชุมชน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่
- เวทีถอดบทเรียนในการทำงาน เป็นเวทีใหญ่ที่ทุกพื้นที่จะได้สะท้อนและบอกเล่าการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่และหาแนวทางการทำงานต่อร่วมกัน
- เวทีหารือเครือข่ายตามวาระต่างๆ

พื้นที่การดำเนินงาน

ตำบลหัวเสือ : บ้านสามขา บ้านทุ่ง บ้านหัวเสือ บ้านผาแมวบ้านแม่ลู๋ และบ้านนายาบ

ตำบลดอนไฟ : บ้านดอนไฟ

ตำบลสันดอนแก้ว : บ้านสันดอนแก้ว

5. ชมรม อสม.จังหวัดลำปาง

เป็นองค์กร ที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง โดยบทบาทหน้าที่ของ อสม.โดยตรงนั้นทางกระทรวงสาธารณสุขคาดหวังไว้ว่าจะเป็นแกนนำชุมชนในการประสานข้อมูลข่าวสาร และการช่วยเหลือด้านสาธารณสุขได้อย่างกระจายทุกพื้นที่ของชุมชนที่มีอยู่

ชมรมสาธารณสุขจังหวัดลำปาง จึงได้รวมตัวกันขึ้น เพื่อหนุนเสริมซึ่งกันและกันในการดำเนินกิจกรรมด้านสาธารณสุข เช่น การส่งเสริมด้านสุขภาพการส่งต่อของข้อมูลข่าวสาร การประสานความร่วมมือต่อประชาชนในชุมชน ซึ่ง อสม.1 คน จะต้องรับผิดชอบ ลูกบ้านจำนวน 5 – 10 หลังคาเรือน ทำให้กิจกรรมของ อสม.สามารถยึดติดกับพื้นที่ได้อย่างจริงจัง รวมทั้ง การที่รัฐได้สนับสนุนให้ อสม. ได้รับสวัสดิการการรักษาพยาบาล

6. เครือข่ายผู้ติดเชื้อจังหวัดลำปาง

จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์(AIDS) หรือผู้ติดเชื้อ ที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของผู้คนในประเทศไทย และในโลก ที่นับวันจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นถึงแม้ว่าโรคนี้จะสามารถยับยั้งการเสียชีวิตให้ช้าลง กอปรกับการประชาสัมพันธ์บอกกล่าวของการขยายเชื้อที่มีอยู่จำกัด ทำให้สังคมได้เข้าใจและอยู่ร่วมกับเชื้อโรคนิดนี้ได้อย่างกลมกลืน อย่างไรก็ตาม ยังมีสังคมซึ่งเป็นสังคมส่วนใหญ่ในชนบทกับการยอมรับและการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยได้อย่างเข้าใจ และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันอย่างแท้จริง

เครือข่ายผู้ติดเชื้อจังหวัดลำปาง จึงเกิดขึ้นจากการรวมตัวของผู้ที่ติดเชื้อ และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการติดเชื้อขึ้นอย่างเป็นโครงสร้างที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ในระดับชุมชน อำเภอ จังหวัดและภาค โดยมีกลุ่มองค์กรในการดำเนินงานกระจายอยู่ทุกอำเภอกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นเรื่องการหนุนเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องการรักษาสุขภาพ การให้ยา การประกอบอาชีพ การให้การศึกษาคำปรึกษากับผู้ติดเชื้อด้วยตนเอง แก่ประชาชนและเยาวชนทั่วไปให้เข้าใจเกี่ยวกับปัญหาโรคเอดส์ เป็นต้น (ตามเอกสารแนบที่ 2)

7. กลุ่มอาชีพจังหวัดลำปาง

กลุ่มอาชีพที่มีอยู่ในจังหวัดลำปางมีอยู่อย่างหลากหลายทั้งที่เป็นกลุ่มที่รวมตัวกันขึ้นมาด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่มที่ถูกจัดตั้งขึ้นด้วยหน่วยงานของทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นกลุ่มที่ได้ดำเนินการผลิตอาชีพเริ่มต้นด้วยการทำเป็นอาชีพเสริมก่อน จากนั้นถ้ากลุ่มไหนผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาดก็ขยายผลจนนำไปสู่การจัดทำเป็นอาชีพหลัก เช่นกลุ่มกะลา หรือกลุ่มผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว กลุ่มอาชีพทำข้าวแตน จากเดิมที่กลุ่มอาชีพได้ดำเนินการผลิตงานหัตถกรรมด้วยตนเอง โดยมีหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ได้ให้การสนับสนุน และเกิดจากการรวมตัวกันเองในการนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์จำหน่ายโดยเน้นการใช้ความรู้และภูมิปัญญาเดิมและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับยุคสมัยใหม่เป็นไปตามความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ มีกลุ่มอาชีพในพื้นที่ได้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ กลุ่มหัตถกรรมจากกะลามะพร้าวห้างฉัตร กลุ่มอาชีพสตรีภายใต้การสนับสนุนจากกลุ่มสตรีแม่บ้านจังหวัดลำปาง และกลุ่มอาชีพอำเภอห้างฉัตร (ตามเอกสารแนบที่ 3)

จุดเด่น จุดด้อย ปัญหา อุปสรรคของกลุ่มองค์กร/สหกรณ์

เครือข่ายองค์กรสหกรณ์

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
สหกรณ์การเกษตร			
1. สหกรณ์การเกษตรแม่ทะ จำกัด	- อัตรากำลังเจ้าหน้าที่มีความเหมาะสมกับธุรกิจ - เจ้าหน้าที่สหกรณ์มีความรู้ความสามารถในการจัดการสหกรณ์ - โครงสร้างการบริหารงาน แบ่งแยกหน้าที่และภารกิจไว้เหมาะสม - มีแผนกลยุทธ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงาน - การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน - การดำเนินธุรกิจที่สนองความต้องการแก่สมาชิก มียอดขาย / บริการ 14.28 ล้านบาท เป็นธุรกิจสินเชื่อ ร้อยละ 35.84 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย 46.43 ธุรกิจรวบรวมผลผลิต 5.71 ธุรกิจ	- การติดตามเร่งรัดหนี้สิน ไม่ได้ตามแผนงานเป้าหมาย ทำให้มีหนี้ค้างชำระนาน - มีดอกเบีย้ค้าง - ระบบข้อมูลสารสนเทศไม่ได้พัฒนาอย่างเป็นระบบและไม่มีประสิทธิภาพ - ดอกเบีย้เงินกู้สูง - เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ไม่ทันสมัย - ขาดระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัย - สมาชิกขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ - สินค้าให้บริการไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก - มีดอกเบีย้ค้างชำระสูง - ปิดบัญชีไม่ตรงตามเป้าหมาย - ขาดการจัดทำระบบข้อมูลเอกสารที่	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	ปิ่นน้ำมัน 12.02 - ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ จำนวน 83.09 ล้านบาท แยกเป็นทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 24.95 เป็นเงินรับฝากร้อยละ 48.66 เป็นเงินกู้ยืม ร้อยละ 23.18หนี้สินอื่นร้อยละ 3.21 - ให้ดอกเบียเงินรับฝากแก่สมาชิก และบุคคลภายนอกในอัตราสูง	เป็นระบบ/ระเบียบ - สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจต่อสหกรณ์ - ปัญหาการดำเนินงาน คือ ปัญหาการรวบรวมผลผลิต เพราะชาวบ้านไม่สามารถรวมตัวกันได้ ต่างคนต่างทำ ทำให้ขาดพลังในการต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง ทั้งที่พ่อค้าคนกลางนั้นมีกลวิธีเอาเปรียบเกษตรกรมากมายแต่ส่วนใหญ่ก็ยังยอมเรื่อยมาทั้งที่รู้เท่าทันและไม่เท่าทัน	
2. สหกรณ์การเกษตรเกาะคา จำกัด	- มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่เพียงพอในการปฏิบัติงาน - เจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีความสามารถ มีประสบการณ์ด้านสหกรณ์ - โครงสร้าง บทบาท และภารกิจของเจ้าหน้าที่ชัดเจน - การให้ความร่วมมือแก่สหกรณ์ - มีแผนกลยุทธ์ แผนงานโครงการเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน	- บุคลากรบางส่วนไม่ปรับเปลี่ยนทัศนคติและบทบาทในการทำงาน ทำให้การทำงานเกิดความล่าช้า - เจ้าหน้าที่สหกรณ์ขาดขวัญ และกำลังใจ - การสั่งการในบางเรื่องไม่มีการประสานงาน ขาดความชัดเจน - บุคลากรขาดการทำงานเป็นทีม/การทำงานเชิงรุก/ขาดจิตสำนึกและ	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานทั้งถึง - การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม - มีกองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุนต้นทุนต่ำของสมาชิก - เกษตรกรอีกมากกว่าร้อยละ 50 ยังไม่ได้เป็นสมาชิก - อัตราการเรียนรู้หนังสือที่เพิ่มขึ้น มีวัฒนธรรมและประเพณีเอื้อต่อการพัฒนางานสหกรณ์ - สมาชิกสหกรณ์ที่มีบทบาททางการเมือง ให้การสนับสนุนส่งเสริมกิจการสหกรณ์ - นโยบายของรัฐบาลที่สำคัญ เช่น การพักชำระหนี้ การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน - การสนับสนุนงบประมาณต่างๆให้สหกรณ์ - มีแนวทางการพัฒนาศักยภาพของฝ่ายจัดการ เช่น การให้การศึกษา	ความมุ่งมั่นในการให้บริการ - ขาดการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ - ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ขาดประสิทธิภาพ - ขาดการประชาสัมพันธ์ - การติดตามเร่งรัด หนี้สินของสมาชิกไม่มีประสิทธิภาพ - ขาดการพัฒนาธุรกิจการตลาด การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการของสหกรณ์ - สมาชิกสหกรณ์ขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์/มีการแสวงหาผลประโยชน์ - ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ - การแข่งขันทางธุรกิจกับภาคเอกชนที่มีเงินทุนมาก ทำให้สหกรณ์ไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาด	

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	อบรมอย่างต่อเนื่อง - มีโครงการที่ให้การส่งเสริมอาชีพให้กับสมาชิก	- สินค้าการเกษตรตกต่ำในขณะที่ต้นทุนผลิตสูง - กองทุนหมู่บ้าน/มูลนิธิ/NGO/กองทุนฟื้นฟูฯ เป็นคู่แข่งในการพัฒนางานสหกรณ์ - ระเบียบข้อบังคับ ที่ยังไม่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. สหกรณ์ 2542 - ขาดการบริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึง - มีเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ - การบริการพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เป็นที่พึงพอใจของสมาชิก - สมาชิกไม่มีวินัยในการชำระเงินกู้ ทำให้มีเงินกู้ค้างชำระจำนวนมาก - สมาชิกขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์	
3. สหกรณ์การเกษตรห้างฉัตร จำกัด	- เป็นศูนย์กลางการรวบรวมผลผลิต การจำหน่ายของข้าว ทั้งข้าวเปลือกและข้าวสาร จากเกษตรกรสมาชิก และสหกรณ์ในเครือข่าย มีปั้มน้ำมันสำหรับการจำหน่ายให้กับ	- ขาดการเชื่อมโยงที่เป็นระบบขาดการบริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึง - ขาดการประสานที่ดีระหว่างฝ่ายจัดการและฝ่ายบริหาร - บุคลากรบางส่วนไม่ปรับเปลี่ยน	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์หลักการและวิธีการ

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	สมาชิก - มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่เพียงพอในการปฏิบัติงาน - เจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีความสามารถ มีประสบการณ์ด้านสหกรณ์ - โครงสร้าง บทบาท และภารกิจของเจ้าหน้าที่ชัดเจน - การให้ความร่วมมือแก่สหกรณ์ - มีแผนกลยุทธ์ แผนงานโครงการเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน - การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานทั้งถึง - การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม - มีกองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุนต้นทุนต่ำของสมาชิก - เกษตรกรอีกมากกว่าร้อยละ 50 ยังไม่ได้เป็นสมาชิก - อัตราการเรียนรู้หนังสือที่เพิ่มขึ้น มีวัฒนธรรมและประเพณีเอื้อต่อการพัฒนางานสหกรณ์	ทัศนคติและบทบาทในการทำงาน ทำให้การทำงานเกิดความล่าช้า - เจ้าหน้าที่สหกรณ์ขาดขวัญ และกำลังใจ - การสั่งการในบางเรื่องไม่มีการประสานงาน ขาดความชัดเจน - บุคลากรขาดการทำงานเป็นทีม/การทำงานเชิงรุก/ขาดจิตสำนึกและความมุ่งมั่นในการให้บริการ - ขาดการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ - ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ขาดประสิทธิภาพ - ขาดการประชาสัมพันธ์ - การติดตามเร่งรัด หนี้สินของสมาชิก ไม่มีประสิทธิภาพ - ขาดการพัฒนาธุรกิจการตลาด การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการของสหกรณ์ - สมาชิกสหกรณ์ขาดจิตสำนึกในการ	สหกรณ์

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	- สมาชิกสหกรณ์ที่มีบทบาททางการเมือง ให้การสนับสนุนส่งเสริมกิจการสหกรณ์ - นโยบายของรัฐบาลที่สำคัญ เช่น การพักชำระหนี้ การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน - การสนับสนุนงบประมาณต่างๆให้สหกรณ์	- เป็นเจ้าของสหกรณ์/มีการทุจริตแสวงหาผลประโยชน์ - ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ - การแข่งขันทางธุรกิจกับภาคเอกชนที่มีเงินทุนมาก ทำให้สหกรณ์ไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาด - สินค้าการเกษตรตกต่ำในขณะที่ต้นทุนผลิตสูง - กองทุนหมู่บ้าน/มูลนิธิ/NGO/กองทุนอื่นๆ เป็นคู่แข่งในการพัฒนางานสหกรณ์ - ระเบียบข้อบังคับ ที่ยังไม่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. สหกรณ์ 2542	
4. สหกรณ์การเกษตรเมืองลำปาง จำกัด	- อัตรา กำ ลัง เจ้า ำ ห ำ นี้ ำ ที่ มี ความสามารถ มีประสบการณ์ด้านสหกรณ์ - โครงสร้างบทบาทและภารกิจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ชัดเจน	- ขาดระบบการติดตามเร่งรัดหนี้สินของสหกรณ์ - สมาชิกมีดอกเบี้ยค้างชำระสูงและการชำระหนี้ไม่เป็นตามที่กำหนด	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการ

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	- มีแผนกลยุทธ์แผนงานโครงการใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ - การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน - มีการดำเนินธุรกิจที่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกจากการดำเนินธุรกิจ ขาย/บริการ แยกเป็น ธุรกิจสินเชื่อ ร้อยละ 7.98 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ร้อยละ 5.15 ธุรกิจน้ำมัน ร้อยละ 77.14 ธุรกิจรวบรวม ร้อยละ 0.76 ธุรกิจผลิตเมล็ดพันธุ์ ร้อยละ 4.43 - ทุนดำเนินงาน 67,704,931 บาท เป็นทุนของสมาชิก ร้อยละ 29.88 รับเงินฝาก ร้อยละ 64.01 เงินกู้ยืม ร้อยละ 1.68 หนี้สินอื่น ร้อยละ 4.43 - สหกรณ์ได้รับเงินอุดหนุนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจ		สหกรณ์

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	ตลาดกลางข้าวเปลือกมูลค่า 2,060,000 บาท เครื่องจักรผลิต เมล็ดพันธุ์มูลค่า 8,169,000 บาท โกดังเก็บเมล็ดพันธุ์มูลค่า 1,479,000 บาท อาคารโรงงาน 2,151,000 บาท อุปกรณ์มูลค่า 612,000 บาท หม้อแปลงไฟฟ้า 178,000 บาท		
5. สหกรณ์การเกษตรแจ้ห่ม จำกัด	- มีสำนักงานเป็นของตนเอง - เป็นสหกรณ์ที่เกิดขึ้นมานาน และเป็นที่ยังชีพในเรื่องเงินทุนของสมาชิก	- การบริหารจัดการคณะกรรมการไม่สอดคล้องและประสานงานเท่าที่ควร - มีการทุจริตในสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์มีสภาพปัญหาการขาดทุนดำเนินงาน - สมาชิกขาดความเชื่อถือ/ศรัทธาต่อสหกรณ์ ในสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น - ขาดระบบการบริหารจัดการที่ดี เนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของทุกฝ่าย	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์หลักการและวิธีการสหกรณ์
6. สหกรณ์การเกษตรเสริมงาม จำกัด	- มีการประสานกับหน่วยงานระดับพื้นที่(หน่วยงาน/องค์กร) สามารถดึงเข้ามามีส่วนร่วมในการหนุนเสริม	- พื้นที่การเกษตรน้อย อยู่ในเขตอนุรักษ์รักษาพันธุ์สัตว์ป่า และป่าสงวน ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่อยู่บนภูเขา	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	การทำงานของสหกรณ์ -	- มีแรงงานอพยพต่างพื้นที่(ต่างจังหวัด/ในเมือง/ต่างประเทศ) - สมาชิกขาดความรับผิดชอบในการชำระเงินกู้	ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์
7. สหกรณ์การเกษตรแม่พริก จำกัด	- อัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่มีความสามารถ มีประสบการณ์ด้านสหกรณ์ - โครงสร้างบทบาทและภารกิจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ชัดเจน - มีแผนกลยุทธ์แผนงานโครงการใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ - การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน - การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม	- ยังไม่มีการจัดระบบฐานข้อมูลที่ดีพอ - สมาชิกมีหนี้ค้างชำระจำนวนมาก และขาดสำนึกในการมีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหาพร้อมกับสหกรณ์	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์
8. สหกรณ์การเกษตรวังเหนือ จำกัด	- มีสำนักงานเป็นของตัวเอง - มีอุปกรณ์การตลาดจากรมส่งเสริมสหกรณ์(เครื่องอบลดความชื้น) ลานตาก เครื่องชั่ง - สมาชิกสามารถผลิตหลากหลาย มีพืชผลการเกษตรที่หลากหลาย เช่น	- ไม่สามารถทำธุรกิจบริการด้านการหนุนเสริมอาชีพสมาชิก เน้นในเรื่องธุรกิจเงินกู้อย่างเดียว - มีการเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ (ทุจริต) - ฝ่ายบริหารฝ่ายจัดการ ขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการสหกรณ์	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
9. สหกรณ์การเกษตรสระปราง จำกัด	ข้าว ข้าวโพด ถั่วเหลือง เป็นต้น - อัตรา กำ ล้าง เจ้ า ห น้ า ที่ มี ความสามารถ มีประสพการณ์ด้าน สหกรณ์ - โครงสร้างบทบาทและภารกิจหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ชัดเจน - มีแผนกลยุทธ์แผนงานโครงการใช้ เป็นแนวทางปฏิบัติ - การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ ปฏิบัติงาน - การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม - มีทุนดำเนินการที่ได้จากเงินรับฝาก จากสมาชิกร้อยละ 70.67 หนี้สิน อื่น ร้อยละ 2.53 และทุนของ สหกรณ์ ร้อยละ 26.80 - มีการจัดชั้นสมาชิกเพื่อประโยชน์ต่อ การบริหารจัดการธุรกิจ - มีการให้การศึกษอบรมจาก สหกรณ์ถึงสมาชิก คณะกรรมการ ดำเนินการ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์	- บริการธุรกิจที่เป็นยอดขาย/บริการ ด้านธุรกิจน้ำมันถึงร้อยละ 52.31 ในขณะที่การบริการด้านสินเชื่อร้อยละ 21.67 ธุรกิจด้านจัดจัดหาสินค้ามา จำหน่ายแก่สมาชิกร้อยละ 19.49 และ ธุรกิจด้านการรวบรวมผลผลิตร้อยละ 6.53 เท่านั้น - การเร่งรัดหนี้สินจากสมาชิกไม่ได้ตาม แผนและเป้าหมาย - ขาดการจัดทำฐานข้อมูลที่มี ประสิทธิภาพ	- สมาชิกขาดจิตสำนึกใน การเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการ สหกรณ์

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม - สมาชิกให้ความร่วมมือ		
10. สหกรณ์การเกษตรแม่มอก จำกัด	- ได้รับเงินอุดหนุนจากกรมชลประทาน เป็นเงินอุดหนุนชดเชยเพื่อการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ (โครงการก่อสร้างอ่างแม่มอก)	- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ได้แก่ คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสหกรณ์ - ขาดการควบคุมภายในที่ดี - มีลูกหนี้ค้างชำระมาก - สมาชิกขาดการมีส่วนร่วม	- เป็นสหกรณ์ขนาดเล็ก และมีจำนวนสมาชิกไม่มาก - สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์
11. สหกรณ์การเกษตรแม่อาจ จำกัด	- มีการจัดหาสินค้าอุปโภคบริโภคแก่สมาชิกตามความต้องการของสมาชิก - จำหน่ายสินค้าเป็นเงินสด - มีแผนการส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิก	- มีเงินทุนหมุนเวียนไม่พอเพียงให้บริการแก่สมาชิก - สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของสหกรณ์ - การบริการสินค้าไม่พอเพียงแก่สหกรณ์ - ขาดการควบคุมภายในที่ดี - เป็นสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็ก	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ - คณะกรรมการขาดความเข้าใจในการบริหารธุรกิจสหกรณ์

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
12. สหกรณ์การตลาดกลางลำปาง จำกัด (สกต.)	- เป็นแหล่งการรวบรวมผลผลิต การเกษตร(ข้าวโพด) - หาสินค้ามาจำหน่าย เช่น เครื่องมือ วัสดุการเกษตร รถจักรยานยนต์ - ได้รับการสนับสนุนจาก ธกส. ทั้งในเรื่องงบประมาณ เจ้าหน้าที่ และวัสดุอุปกรณ์	- ขาดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการส่วนใหญ่ถูกกำหนดมาจากเจ้าหน้าที่ ธกส. โดยตรง - ขาดการจัดการกับสภาพปัญหาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เช่นการแก้ไขปัญหาการรวบรวมผลผลิต	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ รวมถึงขาดความเข้าใจในเรื่องการเป็น สกต.
13. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรลำปาง จำกัด	- มีการเชื่อมโยงธุรกิจร่วมกันของสหกรณ์ ในจังหวัด ปริมาณธุรกิจ 22 ล้านบาท แยกเป็นธุรกิจสินเชื่อร้อยละ 0.40 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ร้อยละ 97.04 ธุรกิจรวบรวมผลผลิตผลร้อยละ 2.56 - มีทุนดำเนินงาน 6.84 ล้านบาท ประกอบด้วย ทุนของสหกรณ์ 1.39 ล้านบาท เ่าหนี้การค้า 4.16 ล้านบาท เงินรับฝาก 1.17 ล้านบาท หนี้สินอื่น 0.12 ล้านบาท	- ชุมนุมสหกรณ์ มีความเสี่ยงของเงินทุน เพราะมีหนี้สินมากกว่าทุน 3.96 เท่า - ชุมนุมสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจ ไม่ประสบความสำเร็จ ขาดทุนติดต่อกัน คือ ปีบัญชี 2547 จำนวน 131,868.84 บาท ปีบัญชี 2548 จำนวน 44,235.45 บาท	- ขาดความร่วมมือในการจัดการ บริหารองค์กร ให้ประสบความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ - ไม่ได้กำหนดแผน กลยุทธ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานในภายหน้า

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
14. สหกรณ์ผู้ปลูกสับปะรดลำปาง จำกัด	- การหมุนเสริมการแก้ไขปัญหาพืชผล การเกษตรในทางการเมืองเมื่อเกิด ราคาผลผลิตตกต่ำ - มีเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ - มีท้องถิ่นให้การสนับสนุน - ฝ่ายจัดการมีความตั้งใจในการทำงาน	- ขาดทุนดำเนินงานที่ชัดเจน และต่อเนื่อง - ขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างแท้จริง	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการ สหกรณ์
15. สหกรณ์โคนมจามเทวี จำกัด	- ได้รับเงินจาก กฟส. ศูนย์รวบรวมนม - มีเงินทุนซื้อพันธุ์โคพันธุ์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ - ตลาดในระยะสั้นไม่มีปัญหา เนื่องจากมีตลาดรับซื้อที่แน่นอน	- สมาชิกขาดการพัฒนากระบวนการผลิตและแนวคิดการผลิตที่ถูกต้องและได้มาตรฐานของการจัดการฟาร์ม - ขาดการจัดการฟาร์มให้สู่มาตรฐาน GAP - ไม่มีการจัดหาวัตถุดิบด้วยตนเอง ต้องหาซื้อ ทำให้ต้นทุนสูง เช่นการปลูกหญ้า ข้าวโพด ด้วยตนเอง ที่เป็นวัตถุดิบในการเลี้ยงโค	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการ สหกรณ์
16. สหกรณ์การเกษตรแม่เกาะพัฒนา จำกัด	- การได้รับการสนับสนุนจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิต(กฟผ.แม่เกาะ) ในด้านงบประมาณ การกู้เงินปลอดดอกเบี้ย และที่ดินจำนวน 351 ไร่ - มีอาคารสำนักงาน และโรงสีข้าวเป็น	- มีดอกเบียค้างชำระของสมาชิกจำนวน มาก และเป็นเวลานาน ทำให้มีหนี้ที่สงสัยจะสูญ - ขาดการควบคุมภายในทั้งระบบ - การบันทึกรายงานการประชุมไม่	- สมาชิกขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง - คณะกรรมการขาดความเข้าใจในการ

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	ของตนเอง - มีเงินทุนสำรองสูง - มีปั้มน้ำมันสำหรับการจำหน่ายให้กับสมาชิก(ปตท.)	ครบถ้วน ไม่มีมิติที่ชัดเจน - เงินทุนหมุนเวียนขาดสภาพคล่องเนื่องมีการกู้ระยะยาวและไม่สามารถชำระได้ตามระยะเวลาที่กำหนด	บริหารธุรกิจ - พื้นที่การเกษตรไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก - ไม่มีระบบชลประทาน
17. สหกรณ์การเกษตรเมืองปาน จำกัด	-	- เป็นสหกรณ์ที่มีสภาพปัญหาการโกงของเจ้าหน้าที่ - มีเงินค้างชำระสะสมมาก - สมาชิกขาดความเชื่อถือสหกรณ์	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์หลักการและวิธีการสหกรณ์
สหกรณ์นิคม			
18. สหกรณ์นิคมห้างฉัตร จำกัด	- ได้รับการสนับสนุนจากนิคมสหกรณ์ - สมาชิกมีพื้นที่ทำกินที่อยู่บริเวณเดียวกัน มีการกำหนดพื้นที่และการส่งเสริมการเกษตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ - โครงสร้างบทบาทและภารกิจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ชัดเจน	- ขาดการדרะบบฐานข้อมูลที่ดีพอ - การตลาดของพืชผลการเกษตรไม่แน่นอน ทำให้สมาชิกชำระหนี้ไม่ตรงตามกำหนด - สำนักงานขาดระบบการสื่อสารภายในที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการสั่งการและปฏิบัติงาน	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์หลักการและวิธีการสหกรณ์

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	- มีแผนกลยุทธ์แผนงานโครงการใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ		
19. สหกรณ์การเกษตรนครนิคมก๊วลม จำกัด	<u>สำนักงานและเทคโนโลยี</u> - สำนักงานมีความมั่นคงถาวรสามารถรองรับการใช้บริการของสมาชิกและประชาชนทั่วไปได้อย่างพอเพียง - สหกรณ์เป็นศูนย์ร่วมการให้บริการสมาชิกแบบครบวงจร ทั้งด้านเงินฝาก เงินกู้ วัสดุ อุปกรณ์ บริโภค น้ำมันเชื้อเพลิง ธุรกิจประกันต่าง ๆ - สหกรณ์มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจอย่างพอเพียง - สหกรณ์มีพื้นที่สำหรับรองรับผลผลิตของสมาชิกอย่างพอเพียง - สหกรณ์มีบุคคลากรที่พอเพียงต่อการบริการสมาชิกและประชาชนทั่วไป - มีการพัฒนาบุคลากรโดยการอบรม	<u>สำนักงานและเทคโนโลยี</u> - สหกรณ์ยังขาดอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สามารถเชื่อมข้อมูลข่าวสารในการทำธุรกิจของสหกรณ์กับแหล่งธุรกิจอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ขาดระบบอินเทอร์เน็ต และระบบสารสนเทศ) - สหกรณ์ยังขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนถึงการดูแลรักษาอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ - สำนักงานยังขาดระบบสาธารณูปโภค (น้ำประปา) ที่พอเพียงกับความต้องการของเจ้าหน้าที่และผู้มาใช้บริการของสหกรณ์ - การดำเนินงานของสหกรณ์ ยังอยู่ใน	- สมาชิกขาดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ - ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์หลักการและวิธีการสหกรณ์

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	อย่างสม่ำเสมอ ฝ่ายจัดการสหกรณ์ - พนักงานมีความซื่อสัตย์ทำงานด้วยความโปร่งใส - พนักงานมีความสามัคคีกัน ช่วยกันทำงานให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเสมอมา - พนักงานมีความรู้ และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด - พนักงานมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ดี และปฏิบัติงานตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา - พนักงานมีจิตใจเอื้ออาทร เมตตา และปฏิบัติต่อสมาชิกเสมือนญาติพี่น้อง - พนักงานบริการสมาชิก และประชาชนทั่วไปดี สร้างความประทับใจให้กับผู้ใช้บริการ คณะกรรมการสหกรณ์ - คณะกรรมการมีความสามัคคีกัน	ลักษณะที่ขาดการนำเอาระบบสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจในเรื่องธุรกิจ มักใช้วิจารณญาณและประสบการณ์ส่วนตัวมาวางแผนดำเนินงาน จึงมีโอกาที่จะตัดสินใจผิดพลาดได้ - สำนักงานขาดระบบการสื่อสารภายในที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการสั่งการและปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การสร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ไม่เอื้อต่อการประสานความร่วมมือระหว่างบุคลากร - ตำแหน่งงานในสหกรณ์บางตำแหน่งมิได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างที่ควรจะเป็น ฝ่ายจัดการสหกรณ์ - พนักงานยังขาดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ คือ ขาดความจริงจังในการปฏิบัติงาน - พนักงานบางส่วนยังขาดความ	

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	พร้อมร่วมใจกันที่จะพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น - คณะกรรมการมีความซื่อสัตย์ ไม่มีการหาผลประโยชน์ คือ ไม่เข้าไปแสวงหาผลประโยชน์จากธุรกิจของสหกรณ์ - คณะกรรมการมีความเชื่อถือและไว้วางใจฝ่ายจัดการโดยไม่เข้าไปก้าวก่ายการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการ - คณะกรรมการ มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบข่าวความเคลื่อนไหวของสหกรณ์อยู่ตลอดเวลา <u>สมาชิกของสหกรณ์ จำนวน 938 คน</u> - สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือดี ในการทำกิจกรรมหรือเข้าร่วมประชุมต่าง ๆ ที่สหกรณ์จัดขึ้น - สมาชิกบางส่วน จงรักภักดีต่อสหกรณ์เสมอต้นเสมอปลาย	รับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง - พนักงานบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจตลอดจนถึงความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติงานในหน้าที่ - พนักงานบางส่วนยังให้บริการแก่สมาชิกด้วยอารมณ์ ทำให้สมาชิกไม่พอใจ หรือสมาชิกไม่ประทับใจเท่าที่ควร - พนักงานบางส่วนยังทำงานไม่ตรงเวลา ทำให้สมาชิกติดต่อด้วยไม่ได้ - พนักงานบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญต่อธุรกิจของสหกรณ์น้อยทำให้เสียโอกาสในการทำธุรกิจ <u>คณะกรรมการสหกรณ์</u> - คณะกรรมการบางส่วนยังขาดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการบริหารของสหกรณ์ - คณะกรรมการยังขาดบทบาทสำคัญที่จะส่งผลให้การดำเนินงานของสหกรณ์	

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	สนับสนุนกิจกรรมของสหกรณ์ด้วยดีตลอดมา - สมาชิกบางส่วนทำหน้าที่สมาชิกที่ดี โดยสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ตนเองได้มากขึ้น - สมาชิกให้ความเชื่อถือและไว้วางใจสหกรณ์มากขึ้นทำให้มีการออมเงิน ทั้งในการซื้อหุ้นและเงินฝากต่าง ๆ มากขึ้น - มีการจัดให้ระบบข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกเกี่ยวกับความต้องการของสมาชิก - มีการประเมินผลเจ้าหน้าที่ในด้านการให้บริการแก่สมาชิก - มีการประกวดสมาชิกดีเด่น กรรมการดีเด่น และเจ้าหน้าที่ดีเด่น - มีโครงการสหกรณ์พบปะสมาชิก - มีแผนการส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิก - สมาชิกมีที่ดินทำกินอยู่ในพื้นที่	ประสบความสำเร็จ - คณะกรรมการยังขาดความเข้าใจในหน้าที่ของคณะกรรมการที่ต้องปฏิบัติต่อสหกรณ์ และสมาชิกของสหกรณ์ - คณะกรรมการบางส่วนยังไม่มีความพร้อม หรือเสียสละทุ่มเทให้กับการดำเนินงานของสหกรณ์ ทำให้ขาดศักยภาพ - คณะกรรมการบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสหกรณ์ ตลอดจนถึงแนวทางปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ <u>สมาชิกของสหกรณ์ จำนวน 938 คน</u> - สมาชิกยังไม่มีความภาคภูมิใจและให้การอุดหนุนกิจการสหกรณ์เท่าที่ควร จึงทำให้ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ลดลงอย่างเห็นได้ชัด - สมาชิกสหกรณ์ยังไม่มองเห็นความสำคัญในฐานะเจ้าของสหกรณ์ที่	

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	เดียวกัน(นิคมฯ)	ต้องให้การสนับสนุนและใช้บริการธุรกิจของสหกรณ์ - สมาชิกบางส่วนยังขาดความเข้าใจในระบบสหกรณ์จึงทำให้สมาชิกบางรายเข้ามาเพื่อหวังกู้เงินเพียงอย่างเดียว - สมาชิกยังขาดความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของสมาชิก เช่น การเข้าร่วมประชุมต่าง ๆ ตลอดจนถึงความรับผิดชอบต่อหนี้สินที่ตัวสมาชิกได้ก่อขึ้น - สมาชิกบางส่วนยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำธุรกิจต่าง ๆ ร่วมกับสหกรณ์ จึงทำให้การมีส่วนร่วมในธุรกิจของสมาชิก กับสหกรณ์มีสัดส่วนที่น้อยมาก - สมาชิกบางส่วนยังมีทัศนคติในทางลบต่อสหกรณ์อยู่ ทำให้ความร่วมมือต่าง ๆ ที่มีต่อสหกรณ์ลดน้อยลง - สมาชิกส่วนมากประกอบอาชีพตามอย่างกัน ทำให้ผลผลิตเกษตรบางชนิด	

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
		ออกมาล้มตลาด ราคาต่ำขายไม่ได้ - สมาชิกส่วนใหญ่ ยังไม่เห็นความสำคัญของอาชีพทำให้การส่งเสริมอาชีพของสหกรณ์ไม่ได้ผลเท่าที่ควร	
สหกรณ์ออมทรัพย์			
20. สหกรณ์ออมทรัพย์โรงเรียนตำรวจภูธร 5 จำกัด	- มีการบริหารจัดการที่ดี เนื่องจากมีสมาชิกจำนวนไม่มาก คำนึงถึงความสามารถในการใช้คืนของสมาชิก - ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม - มีระบบการบริหารจัดการที่ดี - บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการบริหาร สหกรณ์ ใช้บุคลากรที่มีอยู่ภายในองค์กร - การให้ความร่วมมือและหนุนเสริม ขบวนการสหกรณ์จังหวัดลำปาง	- ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ไม่เพียงพอต่อการบริการสมาชิก - สหกรณ์ไม่ได้มีการวางแผนกลยุทธ์	ขาดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากเป็นแหล่งเงินกู้ยืมอย่างเดียว
21. สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญจำกัด	- บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการบริหาร สหกรณ์ - มีจำนวนเงินรับฝากจากสมาชิก	- ขาดการเชื่อมโยงกับสหกรณ์อื่น โดยเฉพาะในจังหวัดลำปาง	ขาดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากเป็นแหล่งเงินกู้ยืมอย่างเดียว

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	เพิ่มขึ้นในจำนวนมาก - ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม - มีระบบการบริหารจัดการที่ดี		
22 สหกรณ์ออมทรัพย์ฝ่ายทำไม้ภาคเหนือ จำกัด สมาชิก ออป.	-	- ระบบการเชื่อมโยงกับสำนักงานกับหน่วยงานในภูมิภาค ทำให้ใช้เวลาในการจัดการ	ขาดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
23. สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขลำปาง จำกัด	- บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการบริหาร สหกรณ์ ใช้บุคลากรที่มีอยู่ภายในองค์กร - มีจำนวนเงินรับฝากจากสมาชิกเพิ่มขึ้นในจำนวนมาก	- มีเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ - ขาดการเชื่อมโยงกับ สหกรณ์อื่น ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดลำปาง มีเฉพาะการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่(นอกพื้นที่)	ขาดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากเป็นแหล่งเงินกู้ยืมอย่างเดียว
24. สหกรณ์ออมทรัพย์มลทนทหารบกที่ 32 ลำปาง จำกัด	- การให้ความร่วมมือและการประสานในขบวนการสหกรณ์ - บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการบริหาร สหกรณ์ ใช้บุคลากรภายใน - การบริหารจัดการด้วยตัวของสมาชิกเองด้าน การเงินบัญชีสินเชื่อ เป็นต้น - การให้ความร่วมมือและหนุนเสริม	-	ขาดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากเป็นแหล่งเงินกู้ยืมอย่างเดียว

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	ขบวนการสหกรณ์จังหวัดลำปาง		
สหกรณ์บริการ			
25. สหกรณ์เดินรถลำปาง จำกัด	- อัตรากำลังเจ้าหน้าที่เหมาะสมกับขนาดธุรกิจ - โครงสร้างบทบาทหน้าที่และภารกิจของเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสม - มีการกำหนดระเบียบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน - การให้การบริการเส้นทางเดินรถสหกรณ์ได้รับสัมปทานเส้นทางเดินรถจำนวน 18 สาย - สหกรณ์มีแผนพัฒนาสหกรณ์ฉบับที่ 1 พ.ศ.2548-2550 เพื่อเป็นแผนแม่บทและแนวทางการดำเนินงาน - มีสำนักงานเป็นของตนเอง - เป็นสหกรณ์เดินรถแห่งเดียวในจังหวัดลำปาง - สามารถเชื่อมโยงธุรกิจทุกอำเภอระหว่างสมาชิกกับ สหกรณ์	- คณะกรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานด้วยวิธีการสหกรณ์ - เจ้าหน้าที่ซึ่งสหกรณ์ไม่ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อสามารถนำความรู้มาปรับใช้งานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น - ไม่มีการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกเพื่อให้สามารถเข้าใจหลักและวิธีการสหกรณ์ได้ดียิ่งขึ้น - บุคคลากรของ สหกรณ์ขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดกระบวนการตรวจสอบกิจการ - ขาดการเชื่อมโยงกับสหกรณ์การเกษตรที่มีการบริการปั้มน้ำมันที่เป็นระบบ	- คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารธุรกิจ
26. สหกรณ์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ที่มา	- การรวบรวมผลิตภัณฑ์ไม้ที่มา	- สมาชิกที่อยู่กระจัดกระจายทุกอำนวนย	สมาชิกไม่มีส่วนในการเป็น

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
ลำปาง จำกัด	รวมกันขายในสหกรณ์ (ไม้ ออป./ไม้ สัก) - สหกรณ์สามารถรองรับผลผลิตของสมาชิก	ทำให้ต้องใช้เวลาในการเดินทางเพื่อประสานกับสหกรณ์ - ขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์อย่างแท้จริง	เจ้าของสหกรณ์ ส่วนใหญ่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ในการประกอบธุรกิจเท่านั้น
สหกรณ์ร้านค้า			
27. ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลลำปาง จำกัด	- มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ - มีการลดราคาสินค้าและสามารถจำหน่ายสินค้าคงเหลือ โดยที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ - มีการบริการสินค้าแก่สมาชิกอย่างทั่วถึง - บุคลากรของสหกรณ์มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารสหกรณ์ และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์ - มีการให้รางวัลแก่สมาชิกที่เข้ารับบริการแก่สหกรณ์	ขาดการเชื่อมโยงกับสหกรณ์อื่นอย่างต่อเนื่อง	ไม่สามารถขยายธุรกิจได้เนื่องจากข้อจำกัดของสถานที่

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
กลุ่มเกษตรกร			
- กลุ่มเกษตรกรทำนา - กลุ่มเกษตรกรทำสวน - กลุ่มเกษตรกรทำไร่ - กลุ่มอาชีพอื่น ๆ (เลี้ยงปลา หมู ไก่ เป็นต้น)	- เป็นกลุ่มขนาดเล็ก ดูแลสมาชิกได้อย่างทั่วถึง	- วงจำกัดในพื้นที่ระดับตำบล ไม่สามารถขยายวงกว้างได้ - เงินทุน และการรวมกลุ่มยังเป็นแบบหลวม ๆ - ทุนดำเนินงานมีน้อย - แหล่งทุนสนับสนุนมีขีดจำกัด - มีกิจกรรมการดำเนินงานไม่มาก	สมาชิกไม่เห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม

เครือข่ายองค์กรภาคประชาชน

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
เครือข่ายสตรีแม่บ้านจังหวัดลำปาง			
1. สมาคมพัฒนาสตรีจังหวัดลำปาง (กพสจ.)	- มีความยืดหยุ่นในการรวมตัวกัน และมีหน่วยงานจากภาครัฐหนุนเสริมการดำเนินกิจกรรม - สามารถเชื่อมประสานได้ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน	- กลุ่มยังไม่สามารถเกาะเกี่ยวกันอย่างเหนียวแน่นและเป็นรูปธรรมชัดเจน ส่วนใหญ่ทำตามสั่งหรือการจัดตั้งจากหน่วยงานภาครัฐ - บางแห่ง ตกเป็นเครื่องมือทางการเมือง - ขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน	การหนุนเสริมที่ซ้ำซ้อนจากหน่วยงานภาครัฐ คือ กลุ่มเดียวกัน คนเดียวกันแต่มีหลายองค์กร(มีหมวกหลายใบ) ในขณะที่ยังมีกิจกรรมที่ทำก็เหมือนกันและเป็นเรื่องเดียวกัน

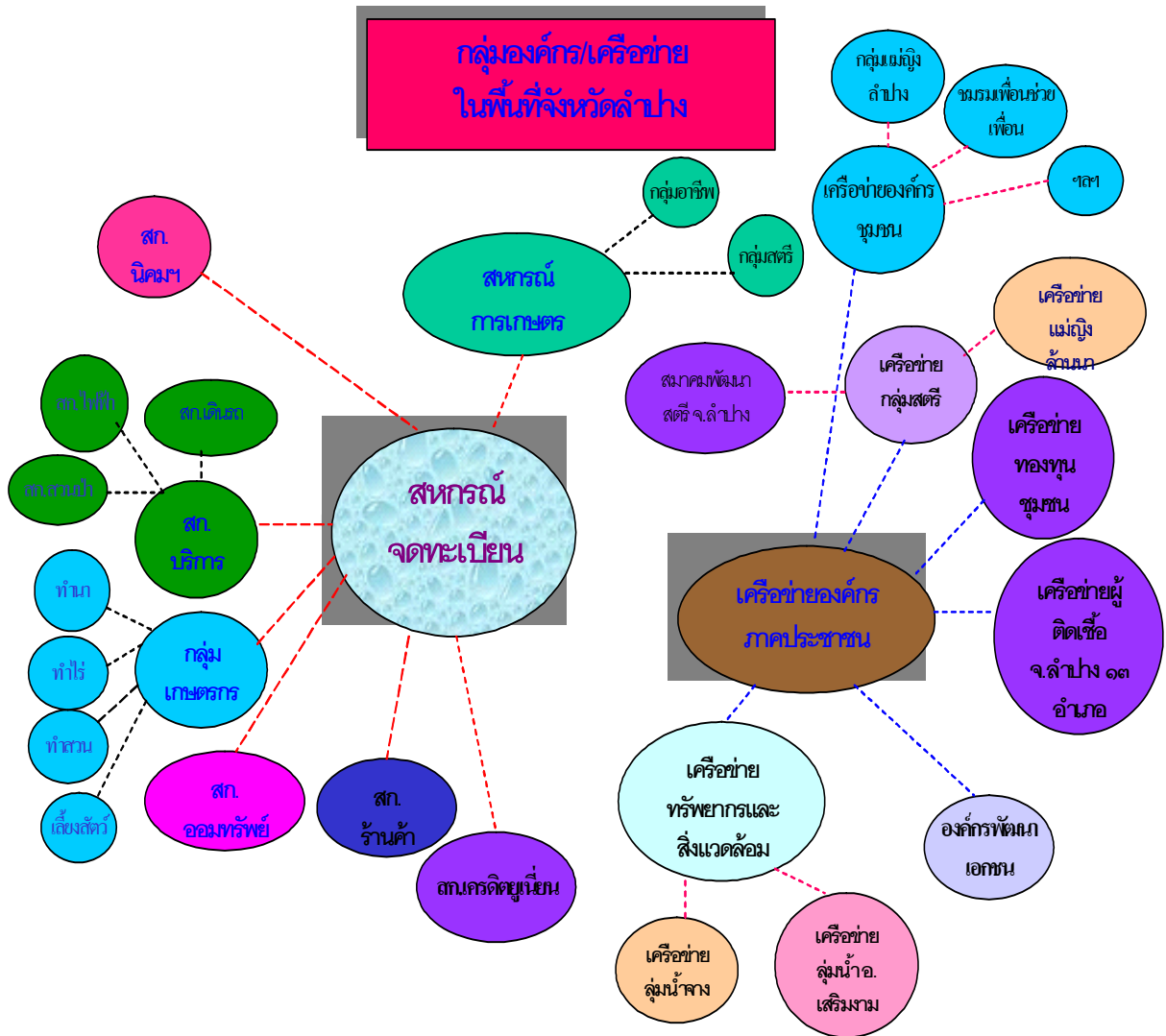
ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
2. เครือข่ายแม่หญิงลำปาง	- มีเจตนาภรณ์ที่เหมือนกัน ในการรักษาป้องกันสิทธิของสตรี เด็กและผู้สูงอายุ และมีการเชื่อมโยงเกาะเกี่ยวกันอย่างเหนียวแน่น - สามารถเชื่อมโยงในการรวมตัวกันได้เพื่อการเคลื่อนไหวทั้งทางด้านการเมือง สังคม และด้านนโยบาย - เน้นในเรื่องการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในสังคม	- การทำงานที่ไม่มีความยืดหยุ่นกับการประสานเชื่อมโยงกับองค์กร โดยเฉพาะการหนุนเสริมของภาครัฐ - ขาดการหนุนเสริมอย่างต่อเนื่องจากแหล่งทุนการสนับสนุน - ไม่มีกิจกรรมที่ดำเนินงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่นมีงบประมาณก็จัดกิจกรรม ไม่มีงบประมาณก็ไม่ได้ดำเนินกิจกรรม	ขาดการยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
3. เครือข่ายกลุ่มอาชีพสตรี	การประกอบอาชีพเสริมสร้างรายได้ โดยการหนุนเสริมหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชน	- เป็นเครือข่ายหลวม ๆ ที่ก่อตั้งขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน ทำให้ไม่มีการเชื่อมโยงหนุนเสริมกันอย่างแท้จริง - ขาดการหนุนเสริมอย่างต่อเนื่องจากองค์กร หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในด้านงบประมาณ การผลิต การตลาด	ปัญหาด้านการผลิต คุณภาพการผลิต การตลาด ที่ยังขาดความต่อเนื่อง บางกลุ่มอยู่รอด บางกลุ่มต้องยุบไป

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
เครือข่ายทรัพยากร			
4. เครือข่ายลุ่มน้ำจาง	- มีประเด็นการเชื่อมโยงที่กำลังก่อตัวกันอย่างเหนียวแน่นทั้งในเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ(ดิน น้ำ ป่า) และการแก้ไขปัญหาหนี้สิน/ความยากจน ตลอดจนการเกาะเกี่ยวในความเป็นพี่น้องวัฒนธรรมประเพณีที่เหมือนกัน ทำให้เกิดการหนุนเสริมซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง - การหนุนเสริมขององค์กรพี่เลี้ยง (สถาบันแผนพะญาลำปาง)อย่างจริงจัง และตั้งใจสูง	เป็นกลุ่มที่กำลังเริ่มต้น ขาดการหนุนเสริมจากหน่วยงาน/องค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน	การดำเนินกิจกรรมที่ประสบกับการขัดขวางผลประโยชน์และรายได้ของเจ้าหน้าที่รัฐบางคน และมีอิทธิพลในพื้นที่ ส่งผลให้คนทำงานต้องท้อแท้หมดกำลังใจ และเป็นอันตรายต่อชีวิตตนเอง
เครือข่ายผู้ติดเชื้อ			
5. เครือข่ายผู้ติดเชื้อจังหวัดลำปาง	- การหนุนเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกเครือข่าย - การเป็นองค์กรที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับการหนุนเสริมทั้งภาครัฐและเอกชน - การสร้างเครือข่ายความร่วมมือต่อกันในวงกว้างในระดับจังหวัด	- ขาดการหนุนเสริมอย่างต่อเนื่องของภาครัฐในการช่วยเหลือยาต้านที่จะสามารถให้ผู้ติดเชื้อได้สามารถมีอายุที่ยืนยาวได้ - ขาดการประชาสัมพันธ์และการเข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่	- ขาดความเข้าใจจากบุคคลภายนอกอย่างแท้จริงกับบทบาทของผู้ติดเชื้อและการแพร่เชื้อ (ขาดการยอมรับจากสังคม) - การไม่ยอมรับของผู้ติด

ชื่อ ที่อยู่	จุดเด่น	จุดด้อย	ปัญหาอุปสรรค
	ภูมิภาคและประเทศ ในการ คุ้มครองสิทธิของตนเอง		เชื่อในการเข้ารับการ รักษาและเข้ามาเป็น สมาชิกเครือข่าย
เครือข่ายด้านสุขภาพ			
6. ชมรม อสม.จังหวัดลำปาง	- มีกิจกรรมในการดำเนินการร่วมกัน อย่าง ต่อเนื่อง โดยผ่านฝ่าย สาธารณสุขในท้องถิ่น เช่น การให้ การช่วยเหลือลูกบ้านในด้านการวัด ความดัน ชั่งน้ำหนัก ฟันยาเยุงเป็น ต้น ประสานงานด้านสาธารณสุข - การได้รับสวัสดิการในการคุ้มครอง สมาชิก อสม.ทุกคน เช่นการได้รับ การรักษาพยาบาลฟรีจากภาครัฐ	- ขาดการเชื่อมโยงร่วมกันในการแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นอย่างจริงจังส่วน ใหญ่รอรับคำสั่งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ -	งานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับ สุขภาพร่างกายของคนที่มี มากมายทำให้ อสม.มีภาระงานที่ มาก จนไม่มีเวลาทำมาหากิน
เครือข่ายหอกระจายข่าว			
7. ชมรมหอกระจายข่าวจังหวัดลำปาง	การเกาะเกี่ยวเชื่อมโยงกันของหอกระจาย ข่าวในจังหวัด เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นเครือข่ายที่สามารถให้ข้อมูลข่าวสาร ได้ในทันที	- ขาดการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ - ขาดการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่าง ต่อเนื่อง เพราะ ชมรมเป็นการก่อตั้ง ขึ้นด้วยความสมัครใจและมีใจ อาสาสมัครเข้ามาเพื่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารให้แก่กันและกันในชุมชน	ยังขาดเครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับ การกระจายข่าวในระดับวงกว้าง

ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline survey) เกี่ยวกับเครือข่ายพันธมิตรที่มีอยู่เดิมในพื้นที่จังหวัด

ภาพรวมสถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดลำปาง

สหกรณ์ในจังหวัดลำปาง

ในจังหวัดลำปางมีสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ที่อยู่ในความส่งเสริม แนะนำของสหกรณ์จังหวัดลำปาง จำนวน 75 สหกรณ์ ดังนี้

	สหกรณ์ การเกษตร	สหกรณ์นิคม	สหกรณ์ออม ทรัพย์	ร้านสหกรณ์	สหกรณ์บริการ	ชุมนุมสหกรณ์
1. จำนวนสหกรณ์ (สหกรณ์)	33	1	29	2	9	1
2. จำนวนสมาชิก (คน)	94,698	2,626	25,025	6,085	2,476	25
3. ทุนดำเนินงาน (บาท)	913,487,308	58,381,818	4,448,290,003	6,581,628	7,383,930	4,567,523
4. ทุนเรือนหุ้น (บาท)	187,281,870	9,333,580	1,863,185,490	344,880	1,881,000	1,022,800
5. ทุนสำรอง (บาท)	51,699,523	5,654,825	224,393,667	1,833,935	1,377,015	254,769
6. เงินรับฝาก (บาท)	552,359,110	33,492,495	1,347,495,530	-	1,921,695	2,800,437
7. ธุรกิจสินเชื่อ (บาท)	297,408,279	17,439,590	4,434,675,864	-	-	1,500,000
8. ธุรกิจซื้อ (บาท)	180,536,881	778,042	-	13,734,844	14,250,519	16,587,933
9. ธุรกิจขาย (บาท)	33,642,248	296,975	-	-	-	6,940,032
10. ธุรกิจแปรรูป (บาท)	2,501,499	-	-	-	-	-
11. ธุรกิจบริการ (บาท)	95,440	-	-	-	187,423	-
12. กำไรสุทธิ (บาท)	24,280,916	2,017,609	176,989,205	1,057,594	1,222,807	(18,542)

บทบาทภารกิจของเครือข่ายพันธมิตรที่มีอยู่เดิมในพื้นที่จังหวัด

1) สถานการณ์ในภาพรวม สหกรณ์ที่จดทะเบียน สถานภาพ/บทบาท ที่มีต่อสมาชิก/ชุมชน

ชื่อกลุ่ม / องค์กร	หน่วยงานสนับสนุน	บทบาทการดำเนินงาน
1. สหกรณ์ - สหกรณ์การเกษตร - สหกรณ์ออมทรัพย์ - สหกรณ์เครดิตยูเนียน - สหกรณ์ร้านค้า - สหกรณ์บริการ - สหกรณ์นิคม	- สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ลำปาง	- รับฝากเงินจากสมาชิก - ช่วยเหลือการกู้ยืมเงิน - จัดสวัสดิการ - ประสานหน่วยงานแหล่งทุน - จำหน่ายสินค้าทางการเกษตร - ส่งเสริมอาชีพ - แปรรูปสินค้าเกษตร
2. สหกรณ์การเกษตร - กลุ่มออมทรัพย์ - กลุ่มสตรีสหกรณ์ - กลุ่มอาชีพ	- สหกรณ์การเกษตรอำเภอ - สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ลำปาง - สำนักงานพัฒนาชุมชน - พัฒนาการอำเภอ - อบจ. - อบต. - สหกรณ์ออมทรัพย์ - สหกรณ์เครดิตยูเนียน - สำนักงานเกษตรจังหวัด	- รับฝากเงินจากสมาชิก - ช่วยเหลือการกู้ยืมเงิน - จัดสวัสดิการ - ประสานหน่วยงานแหล่งทุน - จำหน่ายสินค้าทางการเกษตร - ส่งเสริมอาชีพ - แปรรูปสินค้าเกษตร
3. กลุ่มเกษตรกร 1.1 กลุ่มเกษตรกรทำนา 1.2 กลุ่มเกษตรกรทำไร่ 1.3 กลุ่มเกษตรกรทำสวน 1.4 กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์	- สหกรณ์การเกษตรอำเภอ - สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ลำปาง	- แปรรูปผลิตภัณฑ์ สินค้ากลุ่ม - ส่งเสริมอาชีพ - จำหน่ายสินค้าทางการเกษตร - ออมทรัพย์ - ช่วยเหลือสมาชิกกู้ยืมเงิน

2) สถานการณ์ในภาพรวม สหกรณ์ภาคประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อสมาชิก/ชุมชน

ชื่อกลุ่ม/องค์กร	หน่วยงานสนับสนุน	บทบาทในการดำเนินงาน
1. องค์กรการเงิน 1.1 กลุ่มออมทรัพย์ เช่น - กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต - กลุ่มออมทรัพย์สตรีแม่บ้าน - กลุ่มฅาปนกิจสงเคราะห์ 1.2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชน 1.3 เครือข่ายกองทุนชุมชน	สนง.สหกรณ์จังหวัด สนง.พัฒนาชุมชน สนง. เกษตรจังหวัด องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน	รับฝากเงินจากสมาชิก ช่วยเหลือการกู้ยืมเงิน การจัดสวัสดิการ การพัฒนาอาชีพ และการเชื่อมโยงหน่วยงานสนับสนุน แหล่งทุนอื่น ๆ
2. องค์กรด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 2.1 เครือข่ายสิ่งแวดล้อมน้ำจาง 2.2 เครือข่ายสิ่งแวดล้อมเสริมงาม	องค์กรปกครองท้องถิ่น สนง. ชลประทานจังหวัด	สนับสนุนให้สมาชิกเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์การจัดการที่ดิน น้ำ ป่า และการจัดการขยะ เผยกแพร่แนวคิด การรณรงค์การอนุรักษ์รักษา ร่วมกันสอดส่องดูแลการบุกรุก มีการวางกฎระเบียบการดูแลป่าชุมชน
3. องค์กรสตรี 3.1 สมาคมพัฒนาสตรีจังหวัดลำปาง (กพสจ.) 3.2 เครือข่ายแม่หญิงล้านนาจังหวัดลำปาง 3.3 กลุ่มสตรีแม่บ้าน 3.4 กลุ่มสตรีเกษตร	ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ การศึกษานอกโรงเรียนสหกรณ์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน	การสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มการระดมทุน การส่งเสริมอาชีพ การระดมทุน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม การประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการหนุนเสริมการดำเนินงานของกลุ่ม และพัฒนาความเข้มแข็งให้กับกลุ่มสตรีในจังหวัดลำปาง

ชื่อกลุ่ม/องค์กร	หน่วยงานสนับสนุน	บทบาทในการดำเนินงาน
4. เครือข่ายผู้ติดเชื้อ จังหวัดลำปาง	สหกรณ์การเกษตร สาธารณสุขจังหวัด องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน	เสริมสร้างกำลังใจซึ่งกันและกัน ประสานงาน ระหว่างผู้ติดเชื้อมกับ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เกิดการ รวมพลัง ผลักดันเชิงนโยบาย ส่งเสริม ให้ ผู้ติดเชื้อ เข้าถึง การบริการ รักษาพยาบาล ค่ายา และการดูแล ตนเองแบบองค์รวม
5. เครือข่ายหมอพื้นบ้าน จังหวัดลำปาง	องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน	รวบรวมกลุ่มหมอพื้นบ้าน และผู้ ประกอบศิลป์ พื้นฟูอนุรักษ์องค์ ความรู้ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นใน การดูแลสุขภาพ พัฒนาระดับองค์ ความรู้และศักยภาพของหมอพื้นบ้าน สืบทอดและถ่ายทอด ภูมิปัญญา ให้กับคนรุ่นหลัง เพื่อเป็นการสร้าง ทางเลือกควบคู่กับการรักษาแผน ปัจจุบัน
6. เครือข่ายเด็กและ เยาวชนจังหวัดลำปาง	เครือข่ายเด็กและเยาวชน ภาคเหนือ สำนักงานป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด(ปปส.) องค์กรพัฒนาเอกชน	พัฒนาทักษะเด็กและเยาวชน หนุน เสริม กิจกรรมของสมาชิกกลุ่ม สนับสนุนเกิดกลุ่มอาชีพในการ พึ่งตนเอง เกิดการพัฒนาการเป็นผู้นำ และการกล้าแสดงออกในสิ่งที่ดี
7. เครือข่ายวิทยุชุมชน	องค์กรพัฒนาเอกชน	ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมตัวของ ชุมชน ส่งเสริมการกระจายข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ด้านต่าง ๆ ในการ พัฒนาท้องถิ่น
8. เครือข่ายคุ้มครอง ผู้บริโภคจังหวัดลำปาง	สำนักงานกองทุนสร้างเสริม สุขภาพ (สสส.)	ส่งเสริม สนับสนุนแกนนำคุ้มครอง ผู้บริโภค ในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการ คุ้มครองผู้บริโภค ให้ชุมชนรู้เท่าทัน

ชื่อกลุ่ม/องค์กร	หน่วยงานสนับสนุน	บทบาทในการดำเนินงาน
		รู้จักสิทธิ/การใช้สิทธิของผู้บริโภค และรวมพลังในการผลักดันเชิงนโยบาย
9. เครือข่ายวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง	การส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์รักษา(การรวบรวม ยกระดับและการถ่ายทอด) วัฒนธรรมประเพณีที่ดั้งเดิม

กลุ่มองค์กรที่เป็นเครือข่ายพันธมิตรที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ ได้แก่

1) เครือข่ายการเชื่อมโยงธุรกิจและสินเชื่าระหว่างสหกรณ์

จากเดิมที่สหกรณ์ขาดการเชื่อมโยงด้านการเงิน และธุรกิจของสหกรณ์ โดยเฉพาะสหกรณ์ขนาดเล็กที่ขาดสภาพคล่องในเงินทุน ในขณะที่สหกรณ์ขนาดใหญ่ มีทุนดำเนินการในจำนวนมากแต่ไม่สามารถช่วยเหลือสหกรณ์ขนาดเล็กได้ เนื่องจากติดขัดในเงื่อนไขข้อกำหนดตาม พรบ.สหกรณ์ ปี 2511 ต่อมาเกิดการแก้ไข พรบ. ให้มีการถือใช้ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงิน จากสหกรณ์อื่น ทำให้สหกรณ์ขนาดใหญ่โอนเงินไปฝากกับสหกรณ์ขนาดเล็กได้ โดยมีเงื่อนไขให้เป็นคณะกรรมการกำหนดไว้ในระเบียบ จึงทำให้สหกรณ์ขนาดใหญ่สามารถระบายนเงินของตนเอง ทำให้มีสภาพคล่องมากขึ้น และมีผลตอบแทน ทำให้สหกรณ์ขนาดเล็กซึ่งไม่สามารถกู้เงินจากธนาคารการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธกส.) ได้ ทำให้มีเงินทุนดำเนินงานในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ หรือบริการสมาชิกได้ทั่วถึง ทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์ด้วยกัน

ทั้งนี้ การกำหนดแนวทางการเชื่อมโยงได้กำหนดเป็นนโยบายการดำเนินงานของกรมส่งเสริมสหกรณ์ มีการส่งเสริมการดำเนินงานของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดโดยฝ่ายที่รับผิดชอบโดยตรงคือ ฝ่ายพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ มีการติดตามสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายในการจัดเวทีการประชุมประจำทุกสองเดือน ในจังหวัดลำปาง การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจและสินเชื่าระหว่างสหกรณ์จังหวัดลำปาง ได้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตรร่วมกันอย่างสม่ำเสมอและเป็นประจำ ในเรื่องการทำธุรกิจทางด้านสินเชื่อ และการแลกเปลี่ยนสินค้า ซึ่งกันและกัน ทั้งในระดับจังหวัดและในระดับข้ามจังหวัดด้วย และส่วนใหญ่ก็เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น (ตามเอกสารแนบที่ 4)

2) สหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดลำปาง

สหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตร รวมกันจัด ตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและ

ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของ สมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

ความเป็นมา

สหกรณ์การเกษตรแห่งแรกได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2459 ชื่อว่า สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้ ในจังหวัดพิษณุโลก เป็นสหกรณ์ การเกษตรชนิดไม่จำกัด มีขนาดเล็กในระดับหมู่บ้านตั้งขึ้นในหมู่เกษตรกรที่มีรายได้ต่ำและมีหนี้สินมากมีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 16 คน ทุนดำเนินงาน จำนวน 3,080 บาท เป็นค่าธรรมเนียมนำเข้า จำนวน 80 บาท และเป็นทุนจากการกู้แบงก์สยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) จำนวน 3,000 บาท

วัตถุประสงค์

สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบเอกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวมโดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ

ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น จากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม ทั้งในรับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้ยางปราบศัตรูพืชการเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลิตผล ที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการอนามัย

สหกรณ์ประมง

สหกรณ์ประมง คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ซึ่งชาวประมงแต่ละคนไม่สามารถแก้ไข ให้ลุล่วงไปได้ตามลำพัง บุคคลเหล่านี้จึงรวมกันโดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ความเป็นมา

สหกรณ์ประมงแห่งแรกได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2492 ชื่อว่าสหกรณ์ประมงพิษณุโลกจำกัด ในท้องที่ลำคลองกระบังโป่งนก อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เป็นสหกรณ์ประมงประเภทน้ำจืด มีสมาชิก

แรกตั้ง จำนวน 54 คนดำเนินการจัดสรรที่ทำกิน การจำหน่าย การแปรรูป และขออนุญาตสัมปทานให้สมาชิกจับสัตว์น้ำได้โดยสะดวก

วัตถุประสงค์

สหกรณ์ประสงค์ดำเนินการให้ความรู้ทางด้านวิชาการในเรื่องการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม และมีคุณภาพในการเพาะเลี้ยง การเก็บรักษาและการแปรรูปสัตว์น้ำแก่สมาชิก รวมทั้งให้ความช่วยเหลือทางด้านธุรกิจการประมงคือ การจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ไปลงทุนประกอบอาชีพ การจัดหาวัสดุการประมง มาจำหน่ายการจัดจำหน่ายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ การรับฝากเงินและสงเคราะห์สมาชิกเมื่อประสบภัยพิบัติ

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ

ทำให้สมาชิกมีแหล่งเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำมาลงทุนประกอบอาชีพ ใช้อัตราดอกเบี้ยและสิ่งของจำเป็นที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายในราคาที่เป็นธรรม เมื่อมีผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์สหกรณ์จะรวบรวมขายให้ในราคาที่สูงขึ้น บริการรับฝากเงินเพื่อความสะดวก ปลอดภัยให้แก่สมาชิก และสมาชิกจะได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการประมง ตามหลักวิชาการแผนใหม่ให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ และปริมาณตรงกับความต้องการของตลาด รวมถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของทุกคนตามหลักการและวิธีการสหกรณ์

สหกรณ์นิคม

สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์การเกษตรในรูปแบบหนึ่ง ที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎรการจัดสร้างปัจจัยพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัยควบคู่ไปกับการดำเนินการจัดหาสินเชื่อปัจจัยการผลิตและสิ่งของที่จำเป็น การแปรรูปการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจการให้บริการสาธารณูปโภคแก่สมาชิก

ความเป็นมา

ได้เริ่มดำเนินงานเป็นแห่งแรกที่อำเภอลำลูกกาจังหวัดปทุมธานี เมื่อปี พ.ศ. 2478 โดยดำเนินการจัดซื้อที่ดินราชพัสดุจากกระทรวงการคลัง เนื้อที่ 4,109 ไร่เศษ มาจัดสรรให้สมาชิก 69 ครอบครัวในรูปของสหกรณ์การเช่าซื้อที่ดิน ต่อมาในปี พ.ศ. 2481 ได้จัดตั้งนิคมสหกรณ์ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ 7,913 ไร่ และได้จัดสหกรณ์การเช่าที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมสภาพแล้ว ที่อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อปี พ.ศ. 2518

วัตถุประสงค์

1. เพื่อการจัดนิคม คือ การจัดหาที่ดินมาจัดสรรให้แก่ราษฎรประกอบอาชีพทางการเกษตร ตลอดจนจัดบริการด้านสาธารณูปโภคแก่สมาชิก
2. เพื่อการจัดสหกรณ์ คือ การรวบรวมราษฎรที่ได้รับจัดสรรที่ดิน จัดตั้งขึ้นเป็นสหกรณ์

งานจัดนิคม

งานจัดนิคม เป็นงานที่ดินทำกินให้ราษฎรโดยวิธีการสหกรณ์ มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. การจัดหาที่ดิน

1.1 สหกรณ์นิคม โดยอาศัยพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ ขอรับที่ดินรกร้างว่างเปล่าที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติจำแนกเป็นที่จัดสรรเพื่อการเกษตร นำมาจัดสรรให้ราษฎรเข้าครอบครองทำประโยชน์ และส่งเสริมให้จัดตั้งขึ้นเป็นสหกรณ์ ซึ่งเมื่อสมาชิกได้ปฏิบัติตามถ้วนตามข้อบังคับของสหกรณ์แล้ว ก็จะได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ได้รับจัดสรรนั้นในที่สุด

1.2 สหกรณ์การเช่าซื้อที่ดิน โดยอาศัยประมวลกฎหมายที่ดินพ.ศ. 2497 และนโยบายของรัฐบาล ในเรื่องการจัดหาที่ดินให้ราษฎร กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงจัดซื้อที่ดินขององค์การ หรือเอกชนนำมาปรับปรุงจัดสรรให้รวบรวมกันจัดตั้งขึ้นเป็นสหกรณ์ ซึ่งเมื่อสมาชิกได้ส่งชำระเงินค่าเช่าซื้อที่ดินและปฏิบัติการอื่นครบถ้วนตามข้อบังคับของสหกรณ์แล้ว ก็จะได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ได้รับจัดสรรนั้นในที่สุด

1.3 สหกรณ์การเช่าที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์จะนำที่ดินป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมแล้ว มาจัดสรรให้ราษฎร และจัดตั้งขึ้นเป็นสหกรณ์ สมาชิกจะมีสิทธิเข้าครอบครองทำกินในที่ดินที่ได้รับจัดสรรนั้น โดยเสียค่าเช่าในอัตราต่ำ และที่ดินจะตกทอดทางมรดกไปยังลูกหลานได้ตลอดไป แต่ห้ามมิให้โอนกรรมสิทธิ์ สหกรณ์นิคมทั้ง 3 รูปนี้ คงมีเพียง 2 รูปแรกที่สมาชิกจะได้ที่ดิน เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ส่วนในรูปของสหกรณ์การเช่าที่ดินนั้นสมาชิกจะได้เพียงสิทธิการให้ที่ดินโดยการเช่า และสิทธิที่ตกทอดทางมรดกตลอดไปเท่านั้น

2. การวางแผนและปรับปรุงที่ดิน เมื่อได้รับที่ดินแปลงใดมาจัดสหกรณ์แล้วทางราชการจะสำรวจรายละเอียดสภาพภูมิประเทศ ชนิดและลักษณะดิน ปริมาณน้ำฝน จากนั้นจะวางแผนผังการการใช้ที่ดิน ว่าควรดำเนินการสร้างบริการสาธารณูปโภคอย่างไรบ้าง เช่น ถนน การชลประทาน โรงเรียน สถานีอนามัย ฯลฯ

3. การรับสมัคร และคัดเลือกบุคคลเพื่อรับการจัดสรรที่ดิน
4. การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน
5. การกำหนดเงื่อนไขการใช้ที่ดิน และการได้กรรมสิทธิ์ที่ดิน

งานจัดสหกรณ์

เมื่อจัดราษฎรเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ที่จัดหามาเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การรวบรวมราษฎรที่ได้รับจัดสรรที่ดินนั้นจัดตั้งเป็นสหกรณ์ขึ้น และขอจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

พ.ศ. 2542 เพื่อให้เกษตรกรมีสถาบันของตนเอง ที่จะเป็นสื่อกลางในการอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ส่วนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์จะมีลักษณะ เช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตร

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ

ทำให้สมาชิกสหกรณ์มีสหกรณ์เป็นสถาบันที่เป็นสื่อกลางในการขอรับบริการต่างๆ จากรัฐบาล และเป็นสถาบันที่อำนวยความสะดวกในด้านการจัดหาสินเชื่อ การรวมกันซื้อ รวมกันขาย การขนส่ง เสริมการเกษตรและการฝึกอบรม ซึ่งเป็นการเสริมสร้างให้เกิดระบบที่ดีในการจัดหาการผลิต และการตลาดโดยสมาชิก เพื่อสมาชิก ในการประกอบอาชีพอย่างมั่นคงจนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สหกรณ์ร้านค้า

สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่มีผู้บริโภครวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป โดยจดทะเบียนตามกฎหมายสหกรณ์ในประเภท สหกรณ์ร้านค้า มีสภาพเป็นนิติบุคคลซึ่ง สมาชิกผู้ถือหุ้นทุกคนเป็นเจ้าของ สมาชิกลงทุนร่วมกันในสหกรณ์ด้วย ความสนใจเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและเพื่อผดุงฐานะทางเศรษฐกิจของตนและหมู่คณะ

ความเป็นมา

สหกรณ์ร้านค้า จัดตั้งขึ้นโดยชาวชนบท อำเภอเสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ในปีพ.ศ.2480 และได้เลิกล้มไป ต่อมารัฐบาลได้ช่วยเหลือ มีนโยบายที่จะช่วยเหลือด้านการครองชีพให้กับประชาชน โดยการส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าขึ้น ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทุกจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งสหกรณ์ร้านค้าที่จัดตั้งในเมืองที่ประชาชน หนาแน่นจะประสบความสำเร็จมากกว่าสหกรณ์ร้านค้าที่ตั้งในชนบท

วัตถุประสงค์

สหกรณ์ร้านค้าจะจัดหาสิ่งของและบริการที่สมาชิกมีความต้องการมาจำหน่าย ช่วยจำหน่ายผลิตผล ผลิตภัณฑ์ของสมาชิก ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ ทางด้านสหกรณ์ และด้านการค้าให้แก่สมาชิก สหกรณ์ ปลุกจิตสำนึกให้ สมาชิกรู้จักประหยัด ช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือและประสานงานกับสหกรณ์และหน่วยงานอื่นทั้งภายในและนอกประเทศ ในอันที่จะเกื้อกูลกันและกัน

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ

ทำให้สมาชิกมีสถานที่ซื้อขายสินค้าจำเป็นตามราคาตลาดในชุมชน ซึ่ง เป็นสินค้าที่ดีมีคุณภาพ เพียงตรงในการชั่ง ตวง วัด ตามความต้องการของ สมาชิก เมื่อสิ้นปีสหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี สมาชิกจะ

ได้รับเงินปันผลตาม หุ้น และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนที่ได้ทำธุรกิจกับสหกรณ์ การซื้อขายด้วยเงิน สดสินค้าจะมีราคาที่ถูกกว่าเงินผ่อน ทำให้สมาชิกมีความรอบคอบในการ จัดหาสินค้าราคาถูกมาจำหน่ายเพื่อประโยชน์ ของสมาชิก

สหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลซึ่งมีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ของกองและได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ สามารถกู้ยืมเงินได้เมื่อเกิดความจำเป็นตาม หลักการช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ความเป็นมา

สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรกในประเทศไทย จัดตั้งขึ้นในหมู่ข้าราชการ สหกรณ์และพนักงานธนาคาร เพื่อการสหกรณ์ จดทะเบียนเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2492 คือ สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัดสินใช้ และได้แพร่ หลายไปในหน่วยงานของรัฐและเอกชนทั่วประเทศ ส่วนสหกรณ์ ออมทรัพย์ในชุมชนแห่งแรก คือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนแม่มูล จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2522

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยการรับฝากเงินและให้ผลตอบแทน ในรูป ของดอกเบี้ยอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ และโดยการถือหุ้นหัก ณ ที่จ่าย เป็นรายเดือน แต่ไม่เกิน 1 ใน 5 ของหุ้นทั้งหมด เมื่อสิ้นปี ทางบัญชีต้อง จ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกในอัตราที่กฎหมายกำหนด รวมทั้ง ให้บริการด้านเงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็น

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ

เป็นแหล่งเงินฝากและเงินกู้ของสมาชิก ทำให้สมาชิกรู้จักเก็บออมเงิน และไม่ ต้องไปกู้เงินนอกระบบ ทำให้สถาบันครอบครัวมีความมั่นคงขึ้น

สหกรณ์บริการ

สหกรณ์บริการ คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ โดยมีประชาชนไม่น้อยกว่า 10 คน ที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน ได้รับ ความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกันรวมตัวกันโดย ยึดหลักการประหยัด การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ ปัญหาต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในอาชีพต่อไป

ความเป็นมา

สหกรณ์บริการแห่งแรกจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2484 เป็นการรวมตัวกันในกลุ่มผู้มีอาชีพทำร่ม ชื่อสหกรณ์ผู้ทำร่มบ่อสร้าง จำกัดสินใช้ อยู่ที่ตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาในปี พ.ศ. 2496 ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์บริการไฟฟ้าหนองแขม จำกัด อำเภอ หนองแขม กรุงเทพมหานคร เป็นสหกรณ์ที่ให้บริการด้านสาธารณูปโภค และในปี พ.ศ. 2497 จัดตั้งสหกรณ์มีดอรัญญิก จำกัด ที่ตำบลทุ่งช้าง อำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และมีสหกรณ์บริการ อีกหลายแบบตามมา เช่น สหกรณ์เคหสถาน สหกรณ์แท็กซี่ สหกรณ์ ผลิตกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ สหกรณ์บริการน้ำประปา สหกรณ์ผู้จัดหางาน แห่งประเทศไทย ฯลฯ

วัตถุประสงค์

เพื่อดำเนินธุรกิจด้านการบริการตามรูปแบบของสหกรณ์ ส่งเสริมสวัสดิการ แก่สมาชิกและครอบครัว ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกัน และกันในหมู่สมาชิก ร่วมมือกับสหกรณ์อื่นและหน่วยงานอื่นเพื่อความก้าวหน้าของกิจการสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ

สมาชิกมีสหกรณ์เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาฝีมือการผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด มีแหล่งรวม ซื้อรวม ขายผลิตภัณฑ์และอุปกรณ์ในการผลิตผลิตภัณฑ์ ช่วยให้สมาชิกสหกรณ์ ประกอบอาชีพได้ถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อสิ้นปีทางบัญชีถ้าสหกรณ์มี กำไรสุทธิประจำปี สมาชิกสหกรณ์จะได้รับเงินปันผลตามหุ้น และเงิน เหลือคืนตามส่วนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์

3) ศูนย์พัฒนาชนบทผสมผสานแม่เมาะ

ความเป็นมา

สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน(พีดีเอ) ได้รวบรวมข้อมูล ความคิดเห็น ทศนคติ และความ ต้องการของประชาชน อำเภอแม่เมาะรวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ทบทวน และประเมินสภาพความเป็นอยู่ของตนเอง วางแผนพัฒนาหมู่บ้านและกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเพื่อที่จะได้พัฒนาหมู่บ้านให้ตรงกับความต้องการ เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอแม่เมาะ
2. เพื่อพัฒนาอาชีพและเสริมรายได้แก่ประชาชนอำเภอแม่เมาะ
3. เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่น
4. เพื่อพัฒนาองค์กรประชาชนให้มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน

5. เพื่อสร้างความเข้าใจในการดำรงชีวิตร่วมกันทุกภาคส่วนอย่างสันติวิธี

ธนาคารหมู่บ้านรักษแม่เมาะ

ธนาคารหมู่บ้านรักษแม่เมาะ คือสถาบันการเงินของชาวบ้านที่ชาวบ้านฝากเงินร่วมกัน เพื่อการพึ่งพาตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเงินออมจะหมุนเวียนอยู่ในหมู่บ้าน สมาชิกธนาคารจะได้รับเงินปันผลทั้งจากดอกเบี้ยเงินฝาก ปันผลจากหุ้นเงินฝากและปันผลจากหุ้นเงินกู้ นอกจากนี้สมาชิกยังจะได้รับสวัสดิการจากกองทุนต่าง ๆ ของธนาคารหมู่บ้านอีกด้วย

ธนาคารหมู่บ้านรักษแม่เมาะเกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมการออมเงินของคนในชุมชน สร้างเสริมการรวมกลุ่มชุมชนผ่านกิจกรรมการเงิน ชุมชนได้เรียนรู้ และมีโอกาสได้บริหารจัดการกองทุนตนเอง เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาไปสู่กลุ่มธุรกิจอื่น ๆ ในชุมชน รวมทั้งรองรับเงินทุนจากแหล่งอื่น ๆ

สรุป

การดำเนินการในการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตรของกลุ่มองค์กรทั้งในส่วนของสหกรณ์และองค์กรชุมชน ได้มีการเชื่อมโยงกันในเบื้องต้นอยู่แล้วแต่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงในเชิงธุรกิจมากกว่าการสร้างพันธมิตรที่ดีต่อกันในหลากหลายประเด็น และการเชื่อมโยงกันแต่ละกลุ่มองค์กรก็เป็นไปตามแบบการหนุนเสริมของหน่วยงานองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมากกว่าที่จะเริ่มจากตัวของกลุ่มองค์กรด้วยตนเอง เช่น เครือข่ายการเชื่อมโยงธุรกิจและสินเชื่อสหกรณ์จังหวัดลำปาง เครือข่ายองค์กรสตรีหรือชมรมสตรีจังหวัดลำปาง (กพสจ.) ที่การเชื่อมโยงโดยการหนุนเสริมของภาครัฐโดยตรงจากนโยบายของกระทรวง กรม (กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร) ทั้งนี้การดำเนินโครงการวิจัยได้เริ่มจากกลุ่มองค์กรเครือข่ายที่มีอยู่เดิมและเข้าไปหนุนเสริมกระบวนการดำเนินงานให้เกิดการเชื่อมโยงกันมากขึ้น ผลการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยแต่ละองค์กรทำให้เห็นภาพการเสริมจุดเด่น แก้ไขจุดด้อยได้อย่างสอดคล้องมากขึ้น

บทที่ 2

บทสังเคราะห์ข้อมูลคนจนในพื้นที่จังหวัด

การจดทะเบียนคนจน

ความเป็นมา

ในปี 2547 เป็นปีซึ่งรัฐบาลเน้นหนักในการแก้ปัญหาความยากจนอย่างเป็นระบบ โดยมีมาตรการที่น่าสนใจคือ การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน และการเปิดให้คนจนมาลงทะเบียนเพื่อแจ้งปัญหา เพื่อให้รัฐนำไปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา ทั้งนี้ปัญหาความยากจนถือเป็นปัญหาระดับชาติ และรัฐบาลถือเป็นวาระแห่งชาติ ดังนั้นจึงน่าสนใจว่า สถานการณ์ความยากจนในขณะนี้เป็นอย่างไรมาก่อน เนื่องจากในปี 2547 เป็นปีซึ่งรัฐบาลจะหมั่นหนักในการแก้ปัญหาความยากจน โดยมาตรการสำคัญได้แก่ การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน และการเปิดให้คนจนมาลงทะเบียน เพื่อรับความช่วยเหลือจากรัฐ ผลสรุปการดำเนินงานแก้ไขปัญหาความยากจน และกระจายรายได้ในรอบครึ่งปี 2546 จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เพื่อให้เห็นสถานการณ์ และปัญหาของความยากจน (มติชนรายวัน วันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2547 ปีที่ 26 ฉบับที่ 9431) โดยสรุปได้ดังนี้

1.ความยากจนเป็นปัญหาระดับชาติ

ปัญหาความยากจนได้กลายเป็นปัญหาในเชิงระบบ และโครงสร้างระดับชาติ ที่สั่งสมมานานในสังคมไทย จนเป็นอุปสรรคสำคัญ ต่อความยั่งยืนของการพัฒนาประเทศ แม้ว่าภาครัฐจะให้ความสนใจ ในการแก้ไขปัญหาความยากจนมาโดยตลอด โดยเฉพาะตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) เป็นต้นมา แต่ยังไม่สามารถแก้ไขให้บรรลุผลที่จริงจัง ขณะที่สภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ได้ส่งผลให้ปัญหาความยากจน มีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ปัญหาความยากจน จึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นองค์รวมที่เชื่อมโยงมิติต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ

แผนพัฒนาฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหาความยากจนของประเทศ เป็นปัญหาเร่งด่วนของชาติ ที่จำเป็นอย่างยิ่ง จะต้องเร่งดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 5 ปีของแผน โดยได้กำหนดเป้าหมายการลดสัดส่วนคนจน จากร้อยละ 15.9 ในปี 2542 ให้เหลือร้อยละ 12 ในปี 2549 พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเป็นระบบ ด้วยการกระจายโอกาสให้คนจนสามารถเข้าถึงบริการของรัฐ มีการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพคนจนให้สามารถก่อสร้างตัวและพึ่งตนเองได้มากขึ้น ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐ ปรับกฎระเบียบต่างๆ ให้เอื้อต่อคนจนให้ได้รับโอกาส สิทธิ และความเป็นธรรมอย่างทัดเทียมกับกลุ่มอื่นในสังคม

ปัจจุบันการแก้ไขปัญหาความยากจน ได้รับการผลักดันให้เป็น "วาระแห่งชาติ" ที่ต้องอาศัยการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนในสังคม ในการดำเนินงานพร้อมกันทุกระดับ ทั้งในระดับชาติ ท้องถิ่น และชุมชน โดย สศช. ได้จัดทำ "กรอบยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนแบบยั่งยืน รวมถึงผู้ด้อยโอกาส" ขึ้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2545 ได้มีมติเห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าว ต่อมา สศช. ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำรายละเอียดแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญในด้านต่างๆ ของ "ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจน" และได้เสนอในการประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2545 ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์ดังกล่าว และมอบหมายให้ สศช. เป็นหน่วยงานหลักประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาความยากจนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคีการพัฒนาต่างๆ

2.สาระสำคัญของสถานการณ์ความยากจนและการกระจายรายได้ในช่วงปีแรกของแผน 9

2.1 สถานการณ์ความยากจน

1) สภาวะความยากจนทางด้านรายได้ ในช่วงก่อนแผนพัฒนาฉบับที่ 8 เป็นช่วงที่ประเทศมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับสูง ทำให้คนมีงานทำในระดับเต็มที่ และมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ปัญหาความยากจนบรรเทาลงได้อย่างรวดเร็ว ทำให้จำนวนคนจนทางด้านรายได้ หรือผู้ที่มีรายได้อยู่ได้เส้นความยากจน มีแนวโน้มลดลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง จากที่เคยมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 32.6 ของประชากรทั้งประเทศ หรือจำนวน 17.9 ล้านคน ในปี 2531 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 11.4 ของประชากร หรือประมาณ 6.8 ล้านคน ในปี 2539 แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 เศรษฐกิจอยู่ในภาวะถดถอย อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหดตัว จำนวนคนว่างงานเพิ่มขึ้น ระดับรายได้เริ่มลดลง ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อสูงถึงร้อยละ 8.1 ทำให้คนบางกลุ่มไม่สามารถปรับตัวตามภาวะเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบให้สัดส่วนคนจนเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 13.0 หรือเป็นจำนวนคนจน 7.9 ล้านคน ในปี 2541 สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ภาวะชะงักงันทางเศรษฐกิจมีผลกระทบโดยตรงต่อปัญหาความยากจน เมื่อระบบเศรษฐกิจเริ่มส่งสัญญาณฟื้นตัวขึ้น สัดส่วนคนจนจึงเริ่มลดลง สอดคล้องกับทิศทางการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ เหลือร้อยละ 14.2 ในปี 2543 คิดเป็นจำนวนคนจน 8.9 ล้านคน

การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2543-2545 ส่งผลต่อการขยายตัวระดับรายได้ของคนไทยดีขึ้น ขณะที่เศรษฐกิจมีเสถียรภาพดี อัตราเงินเฟ้อไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก มีผลให้ปัญหาความยากจนลดลงอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2544 สัดส่วนความยากจนเป็นร้อยละ 13.0 คิดเป็นจำนวนคนยากจน 8.2 ล้านคน ขณะที่ในปี 2545 สัดส่วนความยากจนดังกล่าวลดลงเหลือร้อยละ 9.8 คิดเป็นจำนวน 6.2 ล้านคน หรือลดลง 2 ล้านคน เมื่อเทียบกับปี 2544 นับเป็นความสำเร็จที่เกินเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฉบับที่ 9 ที่จะลดสัดส่วนคนยากจนเหลือร้อยละ 12 ภายในสิ้นปี 2549 รวมทั้งบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติที่สนับสนุนให้ประเทศไทยลดปัญหาความยากจนที่เป็นอยู่ในปี 2533 (เท่ากับร้อยละ 27.2) ลงครึ่งหนึ่งให้ได้ภายในปี 2558

2) ภาวะความยากลำบากของคนยากจน เมื่อพิจารณาปัญหาความรุนแรงของความยากจน ซึ่งแสดงด้วยดัชนีช่องว่างความยากจนและดัชนีความรุนแรงของปัญหาความยากจน พบว่าภาวะความยากลำบากของคนยากจนในปี 2545 มีแนวโน้มที่ลดลงจากช่วงก่อนหน้า โดยดัชนีช่องว่างความยากจนและดัชนีความรุนแรงของปัญหาความยากจนลดลงจากระดับ 4.1 และ 1.6 ในปี 2543 เหลือ 2.4 และ 0.9 ในปี 2545 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม การที่ดัชนีความรุนแรงของปัญหาความยากจนลดลงเพียงเล็กน้อย บ่งบอกถึงการที่ยังมีคนยากจนที่รายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนมากๆ นั้น อีกจำนวนหนึ่ง ทั้งๆ ที่คนยากจนส่วนใหญ่ลดลงจากปี 2544 ถึง 2 ล้านคนแล้ว

3) ความแตกต่างในกลุ่มคนยากจน การประเมินเพื่อค้นหาความเปลี่ยนแปลงในกลุ่มคนยากจน เป้าหมายที่แตกต่างกัน โดยจำแนกกลุ่มคนยากจนตามระดับรายได้ ออกเป็นกลุ่มคือ คนจนมาก (มีรายได้ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเส้นความยากจน) คนจนน้อย (มีรายได้ร้อยละ 80-100 ของเส้นความยากจน) และคนเกือบจนที่มีรายได้ใกล้เคียงเส้นความยากจนมาก เป็นผู้มีความเสี่ยงสูงที่จะกลับกลายเป็นคนยากจนได้ในอนาคต (มีรายได้อยู่ระหว่างร้อยละ 100 ถึง 120 เหนือเส้นความยากจน) พบว่าในปี 2545 สัดส่วนกลุ่มคนที่ยากจนมาก มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 8.4 ถึง 120 เหนือเส้นความยากจน) พบว่าในปี 2545 สัดส่วนกลุ่มคนที่ยากจนมาก มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 8.4 ในปี 2543 เป็น 5.1 ของประชากรทั้งหมด สัดส่วนกลุ่มคนยากจนน้อย มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 5.4 ในปี 2543 เป็น 4.7 ของประชากรทั้งหมด สัดส่วนกลุ่มเสี่ยงที่จะจน มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 6.3 ในปี 2543 เป็น 5.2 ของประชากรทั้งหมด ตัวเลขนี้แสดงว่าในปี 2545 ประเทศไทยสามารถลดปัญหาคนจนมากได้อย่างรวดเร็ว แสดงว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจมีการกระจายไปถึงกลุ่มคนจนมาก ซึ่งคนกลุ่มนี้มีรายได้ที่ไม่พอต่อความจำเป็นพื้นฐานมาก

4) ลักษณะบางประการของความยากจนที่สำคัญ คนยากจนส่วนใหญ่อยู่ในชนบทโดยมีสัดส่วนคนจนร้อยละ 86.2 ของคนยากจนทั้งหมด อาจกล่าวได้ว่า คนในชนบทร้อยละ 13 (หนึ่งในเจ็ดของคนชนบท) เป็นคนยากจน ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยคนยากจนถึง 2 ใน 3 ของคนยากจนทั้งประเทศกระจุกตัวอยู่ในภาคนี้ อย่างไรก็ตาม ในปี 2545 สัดส่วนคนจนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการลดลงเร็วกว่าภาคอื่น โดยลดลงจากร้อยละ 24.5 ใน 2544 เป็นร้อยละ 17.7 ของประชากรทั้งภาค หรือเป็นจำนวนคนจน 3.7 ล้านคน ทั้งนี้ หากพิจารณาจากแนวโน้มในอดีตที่ผ่านมา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีปัญหาความยากจนมากที่สุดมาโดยตลอด และเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ได้รับผลกระทบมากกว่าภาคอื่น ในขณะที่ภาคเหนือและภาคใต้มีปัญหาความยากจนในระดับที่รองลงมา โดยในปี 2545 มีสัดส่วนคนจนร้อยละ 9.8 และ 8.7 ตามลำดับ

คนยากจนส่วนใหญ่กระจุกตัวในภาคเกษตร โดยเฉพาะในครัวเรือน เกษตรกรแรงงานรับจ้างภาคเกษตร และแรงงานทั่วไป ในปี 2545 คิดเป็นสัดส่วนคนจนร้อยละ 19.9, 26.7 และ 9.5 ของครัวเรือนทั้งหมด จะเห็นว่าคนจนในครัวเรือนเกษตรกร และแรงงานรับจ้างทั่วไปมีสัดส่วนลดลงเมื่อเทียบกับปี 2544 ซึ่งมีคนจนร้อยละ 28.1 และ 20.8 ตามลำดับ ส่วนแรงงานรับจ้างในภาคเกษตรมีคนจนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 24.5 ในช่วงเดียวกัน ทั้งนี้กลุ่มเกษตรกรที่ยากจนจะขาดปัจจัยในการทำมาหากิน โดยเฉพาะปัญหาการขาด

แคลนที่ดินทำกิน การเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ครัวเรือนเกษตรกรมักมีรายได้ต่ำและไม่แน่นอน ทั้งนี้ จากการศึกษาพบว่าสัดส่วนความยากจนในแต่ละปีจะแปรผันกับรายได้ในภาคเกษตร และระดับราคาสินค้าที่เกษตรกรขายได้เป็นหลัก

คนยากจนส่วนใหญ่มีภาวะเล็้งดูสมาชิกในครอบครัวสูง อัตราการพึ่งพิงของครัวเรือนยากจน (สัดส่วนสมาชิกครัวเรือนวัยเด็ก และผู้สูงอายุต่อสมาชิกครัวเรือนทั้งหมด) เป็นร้อยละ 45.4 สูงกว่าครัวเรือนไม่ยากจนประมาณร้อยละ 20 และเมื่อพิจารณาหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นหญิง มีสัดส่วนร้อยละ 8.0 หรือประมาณหนึ่งในห้าของครัวเรือนยากจน ในขณะที่หัวหน้าครัวเรือนที่ยากจน ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือไม่มีการศึกษา ซึ่งอาจสะท้อนถึงทางเลือกในการตัดสินใจ และโอกาสการเข้าถึงแหล่งงาน และความช่วยเหลือน้อยกว่าคนกลุ่มอื่น แม้รัฐจะมีนโยบายเพื่อแก้ไขความยากจนในหลายด้าน

2.1 แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลคนจนในพื้นที่จังหวัดลำปาง ที่มีอยู่กระจายตามสถานที่ราชการ่างๆ ภารกิจแรกของการจดทะเบียนคนจน โดย ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะ ความยากจนเชิงบูรณาการ(ศตจ.อ.) ที่ปกครองจังหวัด(ศาลากลาง) ซึ่งศตจ.อ.ในแต่ละอำเภอส่งข้อมูลที่ได้มาให้กับสำนักงานปกครองจังหวัดโดยตรง โดยสำนักงานปกครองจังหวัดเป็นผู้นำข้อมูลที่ได้มาแต่ละอำเภอทำเป็นภาพรวมทั้งระดับจังหวัด แหล่งข้อมูลที่ได้มาจึงได้มาจาก ศตจ.อ.ในแต่ละอำเภอ และในสำนักงานปกครองจังหวัดลำปาง ซึ่งข้อมูลที่ได้นั้นเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุได้ว่าผู้ที่จดทะเบียนเป็นผู้ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์หรือของกลุ่ม องค์กร เครือข่าย หรือไม่

2.2 ตารางวิเคราะห์ข้อมูลคนจนจดทะเบียน

รายการ	จำนวนคนจนจดทะเบียน	สมาชิก สหกรณ์ ที่จดทะเบียน
ประชากรในจังหวัด 799,528 คน		
ผู้จดทะเบียนคนจนในจังหวัด		
• แบ่งตามพื้นที่	127,266	
1. อำเภอเมืองลำปาง	15,465	ไม่มีข้อมูล
2. อำเภอแม่เมาะ	7,806	ไม่มีข้อมูล
3. อำเภอเกาะคา	9,812	ไม่มีข้อมูล
4. อำเภอเสริมงาม	8,187	ไม่มีข้อมูล
5. อำเภองาว	11,276	ไม่มีข้อมูล
6. อำเภอแจ้ห่ม	8,779	ไม่มีข้อมูล
7. อำเภอวังเหนือ	11,832	ไม่มีข้อมูล

รายการ	จำนวนคนจนจดทะเบียน	สมาชิก สหกรณ์ ที่จดทะเบียน
8. อำเภอเถิน	9,688	338
9. อำเภอแม่พริก	3,368	789
10. อำเภอแม่ทะ	10,417	ไม่มีข้อมูล
11. อำเภอสบปราบ	4,727	ไม่มีข้อมูล
12. อำเภอห้างฉัตร	9,486	ไม่มีข้อมูล
13. อำเภอเมืองปาน	8,116	ไม่มีข้อมูล
14. เทศบาลตำบลห้างฉัตร	17	ไม่มีข้อมูล
15. เทศบาลตำบลป่าต้นนาคร้ว	1,152	ไม่มีข้อมูล
16. เทศบาลตำบลแจ้ห่ม	0	ไม่มีข้อมูล
17. เทศบาลตำบลเกาะคา	5	ไม่มีข้อมูล
18. เทศบาลเมืองเขลางค์นคร	4,155	ไม่มีข้อมูล
19. เทศบาลนครลำปาง	2,978	ไม่มีข้อมูล
• แบ่งตามปัญหาความยากจน	183,774	
1) สย. 1 ปัญหาที่ดินทำกิน	71,274	ไม่มีข้อมูล
2) สย. 2 ปัญหาคนเร่ร่อน	28	ไม่มีข้อมูล
3) สย. 3 ปัญหาผู้ประกอบการอาชีพผิดกฎหมาย	224	ไม่มีข้อมูล
4) สย. 4 ปัญหาการให้ความช่วยเหลือ นักเรียน/นักศึกษาให้มีรายได้จากอาชีพที่ เหมาะสม	2,361	ไม่มีข้อมูล
5) สย. 5 ปัญหาการถูกลอกหลวง	1,279	ไม่มีข้อมูล
6) สย. 6 ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน	63,424	ไม่มีข้อมูล
7) สย. 7 ปัญหาที่อยู่อาศัยของคนจน	11,262	ไม่มีข้อมูล
8) ปัญหาอื่น ๆ	33,922	ไม่มีข้อมูล

กระบวนการการขึ้นทะเบียนคนจน

- ขึ้นทะเบียน แจ้งรายชื่อที่ว่าการอำเภอ(อำเภอเคลื่อนที่)
- การตรวจสอบข้อมูลคนจน
- การรับรองคนจน (ผู้ประสบกับปัญหา 7 เรื่อง)

การมีส่วนร่วมของประชาชน

- ร่วมให้การรองรับสมาชิกคนจน(การตรวจสอบข้อเท็จจริง)

หน่วยงานที่จดทะเบียนคนจน

- พัฒนาชุมชน

2.3 บทสรุป

โดยทางที่มิวิจัยไม่สามารถวิเคราะห์ได้เลยว่าสมาชิกสหกรณ์ กลุ่ม องค์กร ที่ได้เข้าร่วมขบวนการในทางวิจัยเครือข่ายสหกรณ์ ทั้งก่อนหรือหลังเข้าร่วมว่าได้สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนได้มากน้อยขนาดไหน เนื่องจากกระบวนการที่ได้มาซึ่งข้อมูลของการจดทะเบียนคนจนนับเป็นสิ่งที่ลำบากยากยิ่ง อย่างไรก็ตามที่มิวิจัยจะได้ขอเสนอข้อสรุปบางประการต่อการรวบรวมข้อมูลการจดทะเบียนคนจนของศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะ ความยากจนเชิงบูรณาการ(ศตจ.) โดยมีปัจจัยเงื่อนไขหลายประการได้แก่

กระบวนการ/วิธีการการจดทะเบียนคนจน ขั้นตอนและวิธีการจดทะเบียนคนจนได้วางและออกแบบไว้อย่างมีระบบและชัดเจน เช่น การขอขึ้นชื่อเพื่อขอจดทะเบียนเป็นคนจนตามปัญหาหรือตามแบบฟอร์มที่ทางราชการได้กำหนดไว้ว่าเป็นคนจนประเภทที่เท่าไร 1- 7 ข้อที่ได้กำหนดไว้(สย.1-สย.7) วิธีการดังกล่าวรัฐบาลได้ว่าจ้างบัณฑิตรุ่นใหม่เข้ารับการเป็นลูกจ้างและรับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง จากการศึกษาที่ประชาชนต้องไปขึ้นทะเบียนคนจนนั้นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนในพื้นที่จริง ๆ แล้วประชาชนเกือบทุกคนได้นำเสนอตัวเองเป็นคนยากจน แม้กระทั่งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ “คนจน” ในนิยามความหมายของชาวบ้านกับความหมายของภาครัฐ อาจจะนิยามที่เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไรนั้น ก็ไม่อาจแน่ชัดได้ แต่ในเงื่อนไขแบบฟอร์ม สย. นั้นได้บ่งบอกว่า ถ้าทุกคนที่อยู่ในเงื่อนไข 1-7 หรือ 8 (ปัญหาอื่น ๆ)เป็นผู้ที่มีความยากจน ความเข้าใจของชาวบ้านอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญก็คือ การจดทะเบียนคนจนจะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐ ถ้าไม่จดทะเบียนไม่ได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งความเข้าใจอย่างนี้ทำให้จำนวนผู้ที่จดทะเบียนคนจนมีจำนวนมาก(บ่งบอกว่าประเทศนี้มีแต่คนยากจน) ทำให้วิธีการรองรับว่าใครจนจริงหรือไม่จนจริง(การประชาคม) จึงเกิดขึ้นจริงน้อยมากในกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนที่จะรองรับว่า “จนจริง” ส่วนใหญ่แล้วไม่มีใครกล้ายกมือบอกว่าไม่จน มีแต่ให้การรับรองเพราะเป็นพี่เป็นน้องเป็นเพื่อนบ้านในหมู่บ้านเดียวกัน บางพื้นที่ไม่ต้องมีการประชาคมเจ้าหน้าที่ที่รองรับได้

ระบบการเก็บข้อมูลคนจน และการจัดเก็บข้อมูลคนจน การจัดเก็บระบบฐานข้อมูลคนจนในพื้นที่นั้น ความสามารถในการจัดทำระบบที่มีคุณภาพขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่มีศักยภาพในการจัดทำมากน้อยขนาดไหน ส่วนใหญ่แล้วได้ทำตามแบบฟอร์มที่ทางฝ่ายเหนือส่งมาให้ การติดตามขอข้อมูลในแต่ละครั้ง ก็ยากยิ่งและข้อมูลไม่ทันสมัย(Update) บางพื้นที่มีการจัดทำฐานข้อมูลที่ชัดเจนและมีการจัดเก็บที่เป็นระบบสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นได้ แต่บางพื้นที่แทบมองหาข้อมูลไม่เจอ เจ้าหน้าที่โยนความรับผิดชอบแก่คนโน้นคนนี้ ทำให้มองได้เห็นชัดว่า มาตรฐานและรูปแบบวิธีการที่นำมาใช้ไม่ได้เหมือนกันทุกแห่งและหน่วยงานในระดับจังหวัดเอง(ศูนย์กลางหรือสำนักงานปกครองจังหวัด)ก็ไม่มองเห็นความสำคัญของฐานข้อมูลที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

ในความจริงใจต่อการแก้ไขปัญหาความยากจนของภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เหมือนกับโครงการหรือนโยบายของรัฐอื่น ๆ ทั่วไป โดยกลไกที่สำคัญของการดำเนินตามโครงการนี้ ในสภาพความ

เป็นจริง “การจดทะเบียนคนจน” เป็นยุทธวิธีอีกรูปแบบหนึ่งของนโยบายที่จะกำจัดปัญหาความยากจนให้หมดไปภายใน 6 ปีของรัฐบาลชุดปัจจุบัน จากการจดทะเบียนคนจนในภาพรวมที่ผ่านมา ปี 2547 ปัญหาที่ประชาชนไปจดทะเบียนไว้มากที่สุดคือสาเหตุปัญหาหนี้สินตาม สย.1 เป็นสาเหตุของปัญหาความยากจนที่มีมากที่สุด ถ้าถามประชาชนต่อไปว่าแล้วหนี้สินที่มีอยู่เกิดจากอะไร คำตอบที่ได้ ก็คือ การลงทุนด้านการเกษตรขาดทุนต้องไปกู้เงินทั้งในและนอกระบบมา ซึ่งบ่งบอกว่าการเกษตรเชิงพาณิชย์ของประชาชนหรือเกษตรกรนั้นมีสถานการณ์ล้มเหลวอย่างไร และในขณะเดียวกันกลไกด้านเงินทุนของรัฐกลับเสริมสร้างปัญหาหนี้สินให้กับเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น เช่น เงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุน SML กองทุนต่างๆ แม้กระทั่งบทบาทของธนาคารที่เป็นที่พึ่งของประชาชนหรือธนาคารการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธกส.) ที่ปล่อยเงินกู้แบบมีเงื่อนไขเชิงพาณิชย์และมีมาตรการจูงใจให้ประชาชนกู้เงินมากขึ้นไม่ว่าด้วยเหตุผลการลงทุนหรืออย่างอื่นก็ตาม หรือแม้แต่สถาบันของเกษตรกรหรือของประชาชนเองไม่ว่าจะเป็นสหกรณ์ หรือกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นแต่ทำธุรกิจและส่งเสริมเชิงพาณิชย์มากกว่าการสนับสนุนด้านอื่น ๆ

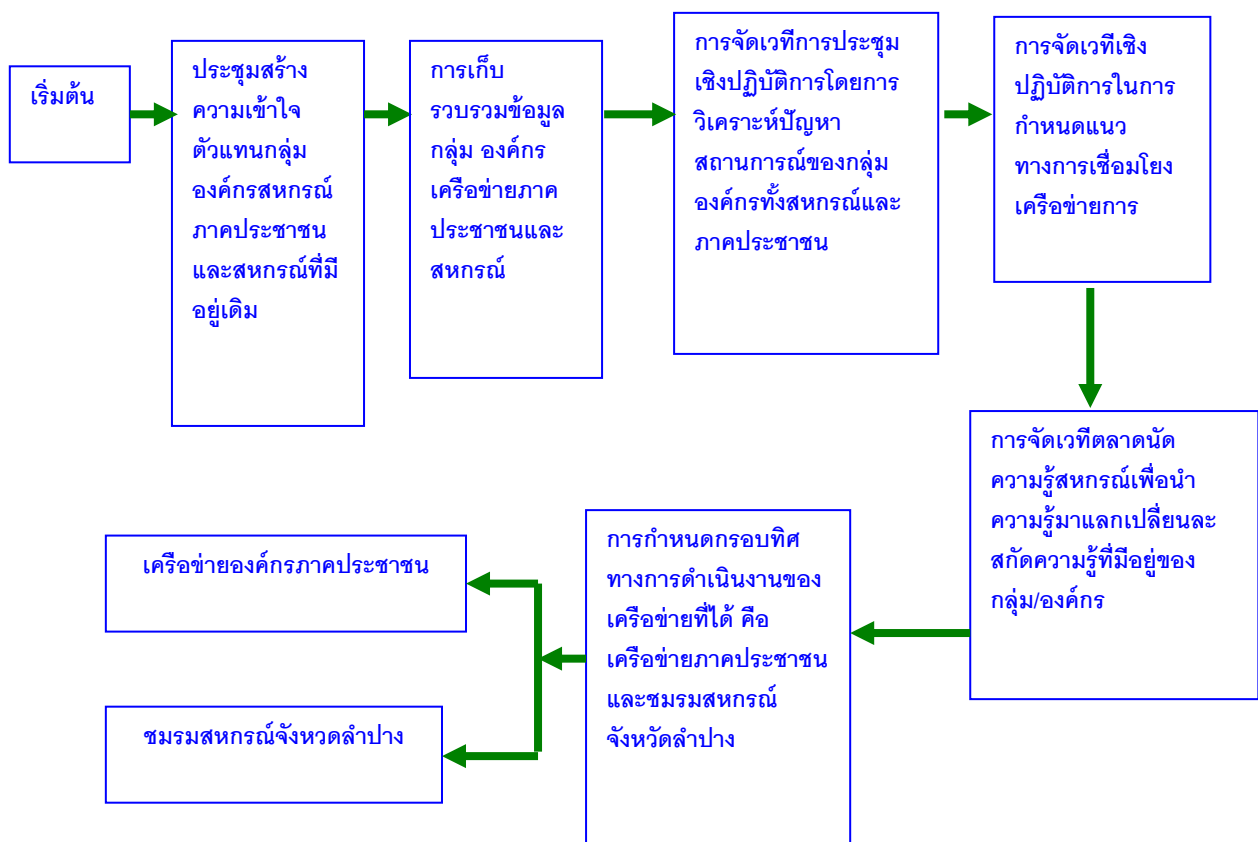
อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าโครงการการจดทะเบียนคนจนของ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะ ความยากจนเชิงบูรณาการ(ศตจ.) นั้นถึงแม้จะเป็นโครงการที่เริ่มต้นจากนโยบายการหาเสียงของพรรคการเมือง และเป็นนโยบายประชานิยม ที่พยายามมุ่งเน้นหาฐานเสียงโดยเฉพาะฐานเสียงในชนบท สิ่งที่ได้คาดว่าจะส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาที่ตามมาก็คือ การรับรู้ของมูลของประชาชน และสภาวะการณ์ของประชาชนในประเทศว่าเป็นอยู่เช่นไร หรือคิดอย่างไรอยู่ อาจจะเป็นข้อมูลสำหรับให้ทางรัฐบาลได้นำกลับไปทบทวนและวางมาตรการแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น

บทที่ 3

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างเครือข่ายคุณค่าของทีมวิจัย

การดำเนินงานโครงการวิจัยนี้ เน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยให้กลุ่ม/สหกรณ์ประเมินตนเอง เพื่อให้รู้จักตนเอง รู้ศักยภาพเครือข่าย รู้พฤติกรรมที่นำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ และความยากจน สนับสนุนให้เกิดการสร้างเครือข่ายพันธมิตรในพื้นที่จังหวัดเพื่อไปหนุนเสริมกลุ่ม/สหกรณ์ รวมทั้งศึกษากระบวนการผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้และการสร้างเครือข่ายพันธมิตรในพื้นที่จังหวัด

โดยมีขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างเครือข่ายคุณค่าของทีมวิจัย

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1.	25-27 ส.ค. 48	ประชุมทีมวิจัยโครงการ สหกรณ์ 36 จังหวัด	ทีมวิจัย ผู้นำกลุ่ม/ องค์กรภาคประชาชน ทั้ง 36 จังหวัด	ม.เกษตรศาสตร์ กรุงเทพ ฯ	ได้แนวคิดและแนวทางการดำเนิน โครงการวิจัย	2 วัน	
2.	ส.ค. 48 – ส.ค. 49	ประชุมทำความเข้าใจ - การประชุมทีมวิจัย - การประชุมร่วมกับตัวแทน กลุ่มองค์กรในพื้นที่	- คณะวิจัย - ผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง - แกนนำในแต่ละ กลุ่ม/องค์กร	สถาบันเสนา พะญา และ สนง. สหกรณ์จังหวัด ลำปาง	ความรู้ความเข้าใจการวางแผน ทางการดำเนินงานครั้งต่อไป การ ทบทวนการดำเนินงานของแต่ละ เดือน และการจัดวางแผนเพื่อจัด กิจกรรม	ทุกวันเสาร์ที่ 3 ของเดือน	
3.	ส.ค. 48 – ส.ค. 49	การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น - ขอความร่วมมือจาก หน่วยงาน/องค์กร - การออกแบบสำรวจข้อมูล - จากหน่วยงาน/องค์กร (ข้อมูลมือสอง) - จากกลุ่มเป้าหมาย - ข้อมูลทะเบียนคนจน	- คณะวิจัย - ผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง - แกนนำในแต่ละ กลุ่ม/องค์กร	หน่วยงาน/ องค์กร สหกรณ์ ในพื้นที่	ข้อมูลของกลุ่มองค์กรในพื้นที่จังหวัด ลำปาง	สิงหาคม 2548 – สิงหาคม 2549	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
4.	ต.ค – ธ.ค.48	การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดการความรู้” กลุ่ม องค์กร ภาคประชาชน - เวทีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (โดยการใช้เครื่องมือการจัดการความรู้)	- คณะวิจัย - ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง - แกนนำในแต่ละกลุ่ม/องค์กร	ที่ทำว่าการอำเภอเมืองลำปาง สนง. ทรัพยากรจ. ลำปาง	การทบทวนการดำเนินกิจกรรมการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตรที่มีอยู่เดิม และการหาแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตรให้มีระบบและชัดเจนมากกว่าเดิม	09.00-15.00 น.	
5.	-	การรวบรวมสรุปข้อมูล - การจัดทำรายงานความก้าวหน้า	- คณะวิจัย - ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	-	การจัดหมวดหมู่ สรุปวิเคราะห์ข้อมูล		
6	-	การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การแลกเปลี่ยนความรู้/จัดการความรู้” กลุ่ม องค์กร ภาคประชาชน - เวทีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (โดยการใช้เครื่องมือการจัดการความรู้) (ต่อ)	-	(รายละเอียดข้างล่าง)	การทบทวนการดำเนินกิจกรรมการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตรที่มีอยู่เดิม และการหาแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตรให้มีระบบและชัดเจนมากกว่าเดิม		
7.	7 ก.ย. 48	1) เครือข่ายภาคประชาชน (เครือข่ายกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี กลุ่มผู้ติดเชื้อ ทรัพยากร	- คณะวิจัย - ผู้ที่มีส่วน	สำนักงาน สหกรณ์อำเภอ	- การหาแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตร ของภาคประชาชน	09.00-15.00 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
		กลุ่มเกษตรกร) 2) เครือข่ายกลุ่มองค์กร สหกรณ์ (ชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง)	เกี่ยวข้องกับ - แกนนำในแต่ละ กลุ่ม/องค์กร	เมืองเก่า อ.เมือง จ.ลำปาง	และกลุ่มองค์กรที่จดทะเบียน		
8.	17 ต.ค. 48	การจัดการประชุมเชิง ปฏิบัติการ “การแลกเปลี่ยน ความรู้/จัดการความรู้” กลุ่ม องค์กร ภาคประชาชน	- ชมรมหอกระจาย ข่าว - กลุ่มสตรี - เครือข่ายแม่ญิง - กลุ่มอาชีพ - เครือข่ายผู้ติดเชื้อ - ชมรม อสม.	ณ หอประชุม ที่ว่าการอำเภอ เมือง จ.ลำปาง	แนวทางการดำเนินโครงการวิจัย และ การเชื่อมโยง การหนุนเสริม กระบวนการทำงานของเครือข่ายที่มี อยู่และกลุ่มองค์กรทั้งภาครัฐและ เอกชน	09.00- 15.00 น.	
11.	31 ต.ค. 48	กระบวนการ - รวบรวมข้อมูล - การวิเคราะห์ข้อมูล - การเชื่อมโยงข้อมูล / คน - การพัฒนาเครือข่าย	- กลุ่มสตรี เครือข่ายแม่ญิง - กลุ่มอาชีพ - เครือข่ายผู้ติดเชื้อ - ชมรม อสม. - ชมรมหอกระจาย ข่าว	ณ ที่ว่าการ อำเภอเมือง ลำปาง	เครือข่ายกลุ่มสตรี ที่มีอยู่จำนวน 2 เครือข่ายด้วยกันคือ - กลุ่มแม่ญิงลำปาง - สมาคมสตรีจังหวัดลำปาง โดยทั้งสองกลุ่มนี้ที่ผ่านมามีปัญหาที่ พบคือ การขาดความเข้าใจซึ่งกันและ กัน การมองว่ากลุ่มสมาคมฯ เป็น กลุ่มนำการเมืองและสนองต่อการ ทำงานภาครัฐ ส่วนกลุ่มแม่ญิง เป็น	09.00- 15.00 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
					กลุ่มเอ็นจีโอ เป็นกลุ่มหัวรุนแรงอะไร นิดหน่อยก็ประท้วง การประชุมครั้งนี้ จึงได้ข้อเสนอว่าทำ อย่างไรสตรีสองกลุ่มที่เป็นแมญิง ลำปางเหมือนกันจะได้ทำงานร่วมกัน ได้โดยไม่ต้องใส่หมวกไบไหน แต่ ขอให้ใส่หมวก แม่มุญิงลำปาง เหมือนกันเท่านั้น ซึ่งแนวทางต่อไปจะ หารือร่วมกันว่าจะมีการวางแผนใน การเชื่อมโยงกันอย่างไร ทั้งทางด้าน สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ (อาชีพ)		
10.	4 พ.ย. 48	การจัดการประชุมเชิง ปฏิบัติการ “การแลกเปลี่ยน ความรู้/จัดการความรู้” กลุ่ม องค์กร ภาคประชาชน	- ชมรมหออกระจาย ข่าว - กลุ่มสตรี - เครือข่ายแม่มุญิง - กลุ่มอาชีพ - เครือข่ายผู้ติดเชื้อ - ชมรม อสม.	ณ ที่ว่าการ อำเภอเมือง ลำปาง	การกำหนดทิศทางการดำเนินงาน ร่วมกัน ครั้งนี้ได้มีการหารือถึงการ ดำเนินกิจกรรมของชมรมหออกระจาย ข่าวที่ได้เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยน และ ทางชมรมฯ พร้อมที่จะเป็นศูนย์กลาง การกระจายข้อมูลข่าวสารของกลุ่ม ต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารของ เครือข่ายผู้ติดเชื้อที่อยากจะกระจาย	09.00- 15.00 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
					และการสร้างความเข้าใจร่วมกับประชาชนในแต่ละพื้นที่ ทางชมรมหอกระจายข่าวจังหวัดลำปาง มีตัวแทนอยู่ทุกพื้นที่ทั้งระดับชุมชน ตำบล อำเภอและจังหวัด ครั้งนี้ทาง กลุ่มสตรีบ้านสนามบิน ได้นำเอาผลิตภัณฑ์จากกลุ่มสตรี กลุ่มอาชีพ ไปนำเสนอกับตลาดที่กลุ่มสตรีสนามบินได้เป็นตัวแทนในการจัดหาตลาดอยู่โดยได้นัดหมายหารือกับทางกลุ่มอาชีพและกลุ่มสตรีต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบผลิตภัณฑ์ และความต้องการของตลาดโดยทางกลุ่มจะเชื่อมโยงและประสานกันเอง(กลุ่มสตรีสนามบิน มีการเชื่อมโยงกับตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ สินค้าที่ต้องการ เน้นสินค้าที่ทำจากฝีมือและใช้วัสดุจากธรรมชาติ)		
12.	29 พ.ย. 48	การประชุมคณะกรรมการชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง	คณะกรรมการชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง	ณ ห้องประชุมสำนักงาน	หารือในการหาแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตรในการเชื่อมโยง	09.00-12.30 น.	การจำกัดยอดการขาย

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
				สหกรณ์ จังหวัดลำปาง	เครือข่ายทางธุรกิจน้ำมันระหว่างสหกรณ์ที่มีสถานีบริการน้ำมันกับสมาชิกสหกรณ์เดินรถ การดำเนินกิจกรรมการจำหน่ายข้าวสารของ สกก.ห้างฉัตร ที่ได้จัดจำหน่ายให้กับสมาชิกชมรมฯจำนวน 120 ต้น ได้จำหน่ายไปหมดแล้ว โดยในปี 2549 สหกรณ์มีแผนในการรวบรวมข้าว 2 โครงการ คือ - การรับซื้อข้าวเปลือกเพื่อนำไปจำหน่ายกับ ธกส. ตามโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล - การรับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิกสหกรณ์และสหกรณ์ต่าง ๆ เพื่อแปรรูปเป็นข้าวสารจำหน่าย โดยที่ สกก. ห้างฉัตรยินดีจะรับซื้อข้าวเปลือกจากสหกรณ์ทุกสหกรณ์ในราคาตามที่ตกลง		น้ำมันของนโยบายของรัฐที่ต้องการประหยัดพลังงาน

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
					กันแต่อยากให้ผู้สภกรณที่นำ ชาวเปลือกมาจำหน่ายและ สภกรณเครือขายช่วยรับซื้อ ข้าวสารจากสกก.ห้างฉัตรไป จำหน่ายด้วย เพื่อเพิ่ม ช่องทางการตลาดให้กับ สภกรณ ขณะนี้มีสภกรณที่ รับซื้อข้าวสารจากสกก.ห้าง ฉัตร 2 สภกรณ คือ ร้าน สภกรณโรงพยาบาลลำปาง จำกัด และสภกรณแม่เกาะ พัฒนา จำกัด พร้อมกันนี้ทางชมรมได้ขอให้หาหรือ และการให้ข้อคิดเห็นการเชื่อมโยงคือ ถ้าหากไม่มีกิจกรรมก็เหมือนกับขาด จิตวิญญาณ ดังนั้นจึงต้องมาร่วมกัน กำหนดแนวทางการดำเนินงานการ เชื่อมโยงเครือขายพันธมิตรร่วมกัน ต่อไป		

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
13.	20 ธ.ค. 48	การแลกเปลี่ยน ความภาคภูมิใจ ปัญหาและอุปสรรค กิจกรรม	เครือข่ายลุ่มน้ำจาง	ณ สำนักงาน สิ่งแวดล้อม จังหวัดลำปาง	สิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำจางในประเด็นการ เชื่อมโยงความร่วมมือในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นปัญหาการประกอบอาชีพ ด้านนี้สิ้นของประชาชนในลุ่มน้ำจาง แนวทางการขับเคลื่อนต่อไป การนำบทเรียนของแต่ละ แห่งทั้งอำเภอแม่ทะ มาแลกเปลี่ยน กันเพื่อหาทางออกร่วมกัน หรือตั้งเป็น เครือข่ายในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน - ประเด็นการจัดการทรัพยากร ประเด็นกองทุนชุมชนเครือข่าย	09.30- 14.30 น.	
14.	21 ธ.ค. 48	การจัดการประชุมเชิง ปฏิบัติการ “การแลกเปลี่ยน ความรู้/จัดการความรู้” กลุ่ม องค์กร ภาคประชาชน	- กลุ่มอาชีพ - กลุ่มสหกรณ์ - กลุ่มวัฒนธรรม	บ้านส้มป่อย อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง	แนวทางการดำเนินงานของกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร และแนวทางหารือเชื่อมโยงซึ่งกันและ กัน ส่วนใหญ่การหารือกันในครั้งนี้จะ เน้นเรื่อง การทบทวน ปัญหา สถานการณ์ของกลุ่มองค์กรตนเองใน การดำเนินงานที่ผ่านมา โดยเฉพาะ กลุ่มที่ประกอบอาชีพทั้งอาชีพหลัก	09.00- 15.00 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
					และอาชีพเสริม ซึ่งผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่มาจากชุมชนในเขตอำเภอห้างฉัตร โดยมีแกนนำบ้านสัมปอຍเป็นเจ้าภาพในการดำเนินกิจกรรมและชวนแลกเปลี่ยนหรือ ทิศทางการเชื่อมโยงของเครือข่ายอำเภอห้างฉัตร นั้นจะนำไปหารือกันต่อไปในการประชุมครั้งต่อไป โดยให้ทาง สหกรณ์การเกษตรห้างฉัตร จำกัด เป็นศูนย์กลางและเป็นเจ้าภาพต่อไป		
15.	31 ม.ค. 49	การประชุมสมาชิกชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง	สมาชิกชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง	ณ ห้องประชุมสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง	1. เป็นการประชุมสมาชิกของชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นต่อกัน 2. การร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงานของชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง	08.30-12.30 น.	
15.	11 ก.พ. 49	การประชุมสมาชิกชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง	สมาชิกชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง	ณ ห้องพวงชมพู ศูนย์การศึกษา	- การพิจารณาแก้ไขข้อกำหนดระเบียบข้อตกลงเครือข่าย - การเลือกตั้งคณะกรรมการ	08.30-12.30 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
				นอกโรงเรียน ภาคเหนือ	อำนาจการเครือข่าย - การกำหนดแนวทางในการ ดำเนินกิจกรรมของชมรม		
16.	22 พ.ค. 49	จัดรูปแบบเวทีเป็นการ แลกเปลี่ยน ในกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม 1 เครือข่ายผู้หญิง ลำปาง กับ กลุ่มสตรี กพ สจ.(กลุ่มพัฒนาสตรีจังหวัด ลำปาง) กลุ่ม 2 เครือข่ายผู้ติดเชื้อ กับ ชมรม อ.ส.ม กลุ่ม 3 กลุ่มอาชีพ	- เครือข่ายผู้ติดเชื้อ จ.ลำปาง - เครือข่ายแม่หญิง ลำปาง - กลุ่มพัฒนาสตรี จ.ลำปาง(กพสจ.) - กลุ่มอาชีพ จ.ลำปาง - ชมรม อ.ส.ม 13 อำเภอ+1 เทศบาล - ชมรมหอกระจาย ข่าว	ณ หอประชุม ที่ว่าการอำเภอ เมือง จ.ลำปาง	3. ตั้งโครงสร้างใหม่ขึ้นมาโดยมี ตัวแทนจากทั้ง ๒ องค์การร่วมอยู่ ในโครงสร้างพร้อมเจ้าหน้าที่รัฐ ที่เกี่ยวข้อง 4. กำหนดรูปแบบการทำงานและ สร้างกฎกติการ่วม 5. จัดเก็บข้อมูลกลุ่มอาชีพของ สมาชิกเครือข่าย 6. มีการแลกเปลี่ยนสินค้า ผลิตภัณฑ์ระหว่างเครือข่าย การเชื่อมประสานการทำงานกับ เครือข่ายอื่น ๆ - อสม. สนับสนุนการรวมกลุ่ม ของผู้ติดเชื้อแล้วประสานไปยัง เครือข่ายอื่น ๆ ส่วนเครือข่ายผู้ ติดเชื้อส่งต่อผู้ติดเชื้อให้ได้รับ การช่วยเหลือจาก อ.ส.ม	08.30- 16.00 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
					- การร่วมรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจในการรู้จักการป้องกันดูแลตนเอง - ประสานส่งข่าวสารกลุ่มผู้ติดเชื้อแก่ประธาน อ.ส.ม ประจำอำเภอ - จัดเวทีทำงานร่วมกับระดับตำบล - การเยี่ยมเยียนดูแลการทำงานของผู้ติดเชื้อ - อ.ส.ม เทศบาล ดึงผู้ติดเชื้อเข้าร่วมกิจกรรม เช่น ช่วยซักร้านเด็ก เป็นต้น (ผู้สมัครเป็นอาสาฯ ต้องมีสุขภาพดีเกิน 180 วันหลังเข้าทำงาน)		
17.	29 พ.ค. 49	การแลกเปลี่ยนเพื่อถอดบทเรียนกลุ่มองค์กรสหกรณ์แต่ละแห่งและหาแนวทางในการเชื่อมโยงเครือข่าย	- เครือข่ายลุ่มน้ำจาง - สหกรณ์การเกษตรแม่ทะจำกัด	ณ วัดบ้านสามขา อ.แม่ทะ จ.ลำปาง	แนวทางการเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งทางด้านธุรกิจ การจัดการสิ่งแวดล้อมด้านอาชีพ เช่น มีการหาแนวทางการทำการสำรวจแต่ละหมู่บ้านที่มีปั๊มน้ำมันบริการประชาชน และให้	08.30-16.00 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
			- สหกรณ์ผู้ใช้น้ำแม่ทะ - สหกรณ์โคเนื้อแม่ทะ จำกัด - สหกรณ์โคนมแม่ทะ จำกัด - กลุ่มวิสาหกิจชุมชน		ทาง สกก.แม่ทะที่มีปั๊มให้บริการน้ำมันอยู่แล้วว่าจะสามารถให้ทุกหมู่บ้านได้มาใช้น้ำมันจากสกก.แม่ทะได้หรือไม่ เพราะว่าปั๊มน้ำมันของ สกก.แม่ทะเป็นปั๊มน้ำมันที่เป็นของชาวบ้านและใช้ของ บ.บางจากอยู่ซึ่งน้ำมันบางจากเป็นน้ำมันชนิดเดียวที่เป็นยังคงเป็นของคนไทย สหกรณ์การเกษตรอำเภอแม่ทะ จ.ลำปาง (สหกรณ์เหมือนบอนไซ ไม่ตายแต่ไม่โต) และ ประธานกลุ่มโฮวอค บ้านสันดอนแก้ว อ.แม่ทะ ซึ่งมีสมาชิก 400 ครัวเรือน มีเงินออมทรัพย์ของกลุ่มปัจจุบัน 500,000 บาท เป็นวิสาหกิจชุมชนโดยมีที่นา 100 ไร่ มีรถไถที่ต้องใช้หลายคัน หากสามารถซื้อน้ำมันจากสหกรณ์ได้ก็จะเป็นการดีมากเพราะทางกลุ่มมีความต้องการในการใช้น้ำมันค่อนข้างสูง		

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
					<u>แนวทางต่อเนื่อง</u> - แต่ละตำบลไปสำรวจว่ามีป้อม หลอดกี่แห่ง - ให้ทางสหกรณ์เตรียมข้อมูลราคา น้ำมันมาชี้แจงเพื่อหาข้อเปรียบเทียบ การเชื่อมประสานระหว่างกลุ่ม อาชีพต่าง ๆ กลุ่มอาชีพได้รู้จักพูดคุยแลกเปลี่ยน การทำงานของกลุ่มตน และได้มีการ ประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิเด็กและสตรี หากใครรู้เบาะแสให้แจ้งมาที่กลุ่ม พิทักษ์เด็กและสตรี		
18.	30 พ.ค. 49	การแลกเปลี่ยน เพื่อถอดบทเรียนกลุ่มองค์กรสหกรณ์ แต่ละแห่งและหาแนวทางในการเชื่อมโยงเครือข่าย	- กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน - กลุ่มร่มฉัตร หัตถกรรม - กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนแปรรูป อาหาร	ณ สหกรณ์ การเกษตร อำเภอห้างฉัตร อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง	แนวทางการดำเนินงานต่อ 1. การยกระดับภายใน อาจเป็น กลุ่มที่มีกิจกรรมคล้ายกันได้ เชื่อมโยงพูดคุยแลกเปลี่ยนกัน และสิ่งที่ทำได้เลย คือ การสร้างจิตสำนึกในกลุ่ม สร้างความเป็นเจ้าของให้กลุ่มเกิดความ	เวลา 09.30 น.-15.00 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
			- ประธานกลุ่มเย็บรองเท้า - ประธานกลุ่มเครื่องหนังห้างฉัตร - รองประธานกลุ่มเลี้ยงสัตว์ - กลุ่มเย็บผ้า - กลุ่มเครื่องดื่มสมุนไพร - กลุ่มพันธ์ทิพย์ - ไอศกรีม - กลุ่มดอกส้มป่อย - กลุ่มปลูกหญ้า		ยั่งยืน 2. การเชื่อมโยงข้ามข่าย หากจะทำเรื่องตลาดจะหาตลาดร่วมกันอย่างไร อาจหาแกนนำมาพิจารณาแนวทางร่วมกัน ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งแล้วไปเชื่อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือองค์กรที่มีแหล่งทุนสนับสนุน 3. จัดเวทีใหญ่เพื่อหารือกลุ่มอาชีพอำเภอห้างฉัตร เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาของกลุ่ม/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้/หาแนวทางการทำงานร่วมกัน		
19.	8 มิ.ย 49	การสรุปบทเรียนและ ทบทวนการดำเนินงานที่ผ่าน มาของกลุ่ม และร่วมกัน กำหนดทิศทางการดำเนินงาน และการแก้ไขปัญหากลุ่ม	ประธานกลุ่มร่วมจัดร หัตถกรรม คุณประภาส รัตน- ประทีป พนักงานประจำ	ณ กลุ่มร่วมจัดร หัตถกรรม	ปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงาน - สินค้าถูกลอกเลียนแบบ - คนรับงานไปทำที่บ้านขาดวินัยและความรับผิดชอบในการทำงาน - กองทุนที่ตั้งขึ้นไม่เป็นระบบทำให้	เวลา 09.30 น.-14.00 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
		รวมทั้งการหาทิศทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มกะลาในจังหวัดลำปาง เพื่อให้ไปในทิศทางเดียวกัน	พนักงานรายวัน กลุ่มรับงานไปทำที่บ้าน		เกิดความไม่ไว้ใจใจไม่ร่วมมือ สามัคคีกัน <u>แนวทางการดำเนินงานต่อไป</u> - ต้องสร้างแนวคิดแบบพอเพียงให้ คนทำงาน ให้ทำงานอย่างเต็มที่ตาม กำลังความสามารถที่มี - อยากให้มีการรวมกลุ่มเพื่อให้ ได้มาพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยน เกี่ยวกับการทำงานและเรื่องต่าง ๆ - อยากหาตลาดได้เองเพื่อเปิด ตลาดสินค้าให้กว้างขึ้น - สร้างมาตรฐาน(มอก.)ให้สินค้า - ต้องทำงานเชิงรุกเข้าถึงทุกกลุ่ม เครือข่ายรวมทั้งตลาดสินค้าด้วย - หาคนกลางในการทำงานเชื่อม ประสานระหว่างคนในกลุ่มประจำกับ กลุ่มเครือข่ายที่รับงานไปทำที่บ้าน <u>ปัญหาการทำงาน</u> - เครือข่ายไม่มีการพบปะพูดคุยกัน		

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
					นอกจากช่วงที่มารับงานพร้อมกัน - ชาววัดตฤติบซึ่งผู้รับเหมาจะซื้อจากทางกลุ่มใหญ่อีกทีเพราะหากหาซื้อเองข้างนอกมีราคาสูง ทางกลุ่มใหญ่เองก็ไม่สามารถหาวัตถุดิบสำรองได้เพียงพอเพราะกะลาเริ่มหายากยิ่งเป็นกะลาสีดำจะหายากกว่ากะลาสีขาว - งานขาดช่วงไม่ต่อเนื่อง แม้จะเป็นอาชีพเสริมแต่บางที่ 1 เดือนมีงานครั้งสมาชิกก็เริ่มถอยออกทีละคน เพราะไม่คุ้มกับรายได้ที่ไม่แน่นอน แต่ละกลุ่มจึงมีสมาชิกเหลือไม่กี่คนทำให้การรวมกลุ่มกันทำได้ยากยิ่งขึ้น ไม่กล้ารับงานนอกทำให้ขาดรายได้อีกส่วนไปทั้ง ๆ ที่สามารถรับงานนอกได้ แต่เพราะ ออเดอร์ที่เข้ามาไม่แน่นอนทำให้ไม่กล้ารับงานนอกเกรงว่าหากมีงานของทางกลุ่มใหญ่เข้ามาพร้อมกัน อาจทำงานนอกไม่ทัน		

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
20.	15 มิ.ย. 49	การวางกรอบทิศทางการดำเนินงานของกลุ่มองค์กรภาคประชาชน	- ชมรมหออกระจายข้าว - ชมรมอสม. - เครือข่ายผู้ติดเชื้อ - กลุ่มอาชีพ - เครือข่ายแม่หญิง - กลุ่มสตรี	ณ วัดทุ่งบ่อเป็นต.ปงยางคค อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง	ผู้เข้าร่วมประชุม ในวันนี้มีมาจากกลุ่มสตรีในพื้นที่ตำบลปงยางคค เท่านั้นส่วนเครือข่ายแม่หญิงลำปาง ไม่มีตัวแทนมาเข้าร่วม แทนนำไม่สามารถมาเข้าร่วมได้ บอกว่าติดธุระการประชุมวันนี้จึงเหลือแต่กลุ่มสตรีลำปางมาเข้าร่วมซึ่งกลุ่มนี้มีการรวมกลุ่มกันในระดับตำบล เน้นเรื่องการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างอาชีพสร้างรายได้ และที่สำคัญเครือข่ายสตรีตำบลปงยางคค เป็นกลุ่มที่มีบทบาทเป็นสมาชิกอยู่ทั้งสองเครือข่าย คือเป็นทั้งเครือข่ายสตรีลำปาง และเครือข่ายแม่หญิงลำปาง การพูดคุยหารือกันในวันนี้จึงเป็นการถอดบทเรียนการทำงานของกลุ่มปงยางคค และสถานการณ์เครือข่ายสตรีทั้งสองเครือข่าย มีข้อสรุปดังนี้ เครือข่ายแม่หญิงลำปาง และเครือข่ายสตรีลำปาง รวมตัวกันไม่ได้เพราะ...	เวลา 09.30 น.-14.30 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
					1. ไม่ต้องการเชื่อมโยง เพราะคิดว่าต่างคนต่างอยู่อย่างนี้ดีแล้ว 2. กลัวเสียสิทธิ์เสียอำนาจในการบริหารจัดการ 3. เรื่องผลประโยชน์กลุ่ม (งบประมาณสนับสนุนจากที่ต่างๆ) 4. รวมกันแล้วปัญหาอาจจะมากกว่าเดิม 5. ลักษณะงานต่างกัน ความคิดต่างกัน 6. เครือข่ายแม่ญิงลำปาง มักเคลื่อนไหวทางการเมือง ทางนโยบายรัฐ		
21.	26 มิ.ย. 49	การแลกเปลี่ยน เครือข่ายผู้ติดเชื้อ ชมรม อสม. ชมรมหอกระจายข่าว	- กลุ่มผู้ติดเชื้อ ระดับอำเภอ 13 อำเภอ - กลุ่มผู้ติดเชื้อ จังหวัดลำปาง		การหาแนวทางการเชื่อมโยงการหนุนเสริมซึ่งกันและกันของ อสม.และผู้ติดเชื้อ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้วางแนวทางดังนี้ - การอธิบายให้ชาวบ้านเข้าใจ	เวลา 09.30 น.-15.00 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
			- ชมรม อสม. ระดับตำบล/อำเภอ/เทศบาล - ประธาน อสม. อำเภอ แม่เมาะ - เจ้าหน้าที่ PDA		ลักษณะของโรคเอดส์ - การดูแลผู้ติดเชื้อด้วยกัน - รณรงค์ป้องกันการอยู่ร่วม/ผู้ไม่ติดเชื้อ - การให้ความรู้เรื่องยาต้าน - การขับเคลื่อนเรื่องนโยบาย ประเด็นหลักประกันสุขภาพ เรื่องยา/สิทธิบัตรยา จังหวัดก้าวต่อไป 1. เวทีพัฒนาศักยภาพ/ร้อยใจ สานรัก ระดับอำเภอแม่เมาะ กลุ่มเป้าหมาย ผู้ติดเชื้อตัวแทน อำเภอแม่เมาะ 6 คน ประธาน อสม. 5 ตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ 4 สาธารณสุข เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล 1 คน เจ้าหน้าที่ PDA 1 คน ชมรม อสม. เทศบาล อำเภอ องค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น 5 ตำบล สถานศึกษา (โรงเรียนขยายโอกาส) พระสงฆ์ เพื่อการหนุนเสริมในการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือต่อไป		

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
22.	1 ก.ค. 49	การแลกเปลี่ยน กลุ่มเป้าหมาย 2 เครื่องข่าย เครื่องข่ายแม่ญิงลำปาง กับ เครื่องข่ายสตรีลำปาง	- ชมรมหอกระจาย ชาว - ชมรมอสม. - เครื่องข่ายผู้ติดเชื้อ - กลุ่มอาชีพ - เครื่องข่ายแม่ญิง - กลุ่มสตรี	ณ วัดทุ่งบ่อเป็น ต.ปงยางคค อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง	ผู้เข้าร่วมประชุม ในวันนี้มีมา จากกลุ่มสตรีในพื้นที่ตำบลปงยางคค เท่านั้นส่วนเครื่องข่ายแม่ญิงลำปาง ไม่ มีตัวแทนมาเข้าร่วม แทนนำไม่ สามารถมาเข้าร่วมได้ บอกว่าติดธุระ การประชุมวันนี้จึงเหลือแต่กลุ่มสตรี ลำปางมาเข้าร่วมซึ่งกลุ่มนี้มีการ รวมกลุ่มกันในระดับตำบล เน้นเรื่อง การรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างอาชีพสร้าง รายได้ และที่สำคัญเครื่องข่ายสตรี ตำบลปงยางคค เป็นกลุ่มที่มีบทบาท เป็นสมาชิกอยู่ทั้งสองเครื่องข่าย คือ เป็นทั้งเครื่องข่ายสตรีลำปาง และ เครื่องข่ายแม่ญิงลำปาง การพูดคุย หารือกันในวันนี้จึงเป็นการถอด บทเรียนการทำงานของกลุ่มปก- ยางคค และสถานการณ์เครื่องข่ายสตรี ทั้งสองเครื่องข่าย มีข้อสรุปดังนี้ เครื่องข่ายแม่ญิงลำปางและ เครื่องข่ายสตรีลำปาง รวมตัวกัน ไม่ได้เพราะ...	เวลา 09.30 น.-15.00 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
					- ไม่ต้องการเชื่อมโยง เพราะคิดว่าต่างคนต่างอยู่อย่างนี้ดีแล้ว - กลัวเสียสิทธิ์เสียอำนาจในการ - บริหารจัดการ เรื่องผลประโยชน์กลุ่ม (งบประมาณสนับสนุนจากที่ต่างๆ) - รวมกันแล้วปัญหาอาจจะมากกว่าเดิม - ลักษณะงานต่างกัน ความคิดต่างกัน - เครือข่ายแม่ญิงลำปาง มักเคลื่อนไหวทางการเมือง ทางนโยบายรัฐ		
23.	18 ก.ค. 49	การแลกเปลี่ยน ประเด็น แรงบันดาลใจการตั้งชมรม พัฒนาการชมรม กิจกรรม	- ตัวแทนของ สหกรณ์ที่เป็น สมาชิกชมรม สหกรณ์จังหวัด	ณ ห้องประชุม โรงแรมทิพย์ช้าง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	การทบทวนบทบาทของการเชื่อมโยงของชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง ที่ผ่านมามีความเป็นมาอย่างไรทำไม ถึงรวมตัวกันปัญหาอุปสรรคอย่างไร	เวลา 09.30 น.-17.00 น.	

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
		ปัญหาอุปสรรค ทิศทางการดำเนินงานของ ชมรม	ลำปาง		ทำไมจึงได้จัดให้มีชมรมฯ ในขณะที่ ยังมีชุมนุมสหกรณ์จังหวัดลำปาง และมีเครือข่ายการเชื่อมโยงธุรกิจ สหกรณ์อยู่แล้ว ความเป็นมาของชมรมสหกรณ์ จังหวัดลำปาง แรงบันดาลใจ/กำกับ - มาจากสันนิบาตสหกรณ์ - เริ่มก่อตั้ง ปี 2548 ปัจจัยเงื่อนไขของการเกิดชมรม - มีค่าสมัคร สก.ละ 500 บาท - ปัญหาของแต่ละสหกรณ์ - ไม่ทราบความเป็นมาของ ชมรมฯ ไม่รู้ข้อมูลชมรม - ขาดการประชาสัมพันธ์ขาด การบอกต่อ/ประสานงาน ของผู้แทนสหกรณ์ที่เคยเข้า ร่วมชมรมฯ กิจกรรมการเชื่อมโยง 1. ด้านสังคม - กีฬา งานกีฬาวันสหกรณ์		

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
					2. ด้านธุรกิจ - ธุรกิจร่วม ด้านการเงินเงิน ฝากจากสกก.แม่พริก ฝาก สอ.ตำรวจสกก.แม่พริก ฝาก เงิน 3. ด้านความรู้ - การศึกษาอบรม 4. ด้านอื่น ๆ ปัญหา/อุปสรรค - ขาดทุนการดำเนินงาน - ความเข้าใจที่มีต่อชมรม อย่างถูกต้อง - ขาดการประชาสัมพันธ์ - ขาดการประสานงาน - ข้อระเบียบ/ข้อบังคับ - ข้อตกลงที่ร่วมกันไม่ถูกต้อง เช่น สก.เดินรถ - ขาดการจัดการ ที่ถูกต้อง - เงื่อนไข/ระเบียบในการ จัดการ เช่น สกก.มีน้ำมัน+ สก.เดินรถยังไม่ชัดเจน		

ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
					- ขาดเจ้าภาพ/ผู้ประสานงาน - กลไกการจัดการ ต้องอาศัย กลไกจังหวัด - กิจกรรมไม่ต่อเนื่อง ขาดการ เชื่อมโยงและต่อเนื่อง - กิจกรรมบางอย่างหยุดชะงัก - เกิดการรวมตัวกันอย่าง หลวม ๆ และยังไม่แน่นแฟ้น		
24.	22 ก.ค. 49	ความคืบหน้าของการ เชื่อมโยงชมรม สหกรณ์ จังหวัดลำปาง การกำหนด แนวทางกรอบทิศทางการ ดำเนินงานของชมรมสหกรณ์ จังหวัดลำปาง	- ตัวแทนของ สหกรณ์ที่เป็น สมาชิกชมรม สหกรณ์จังหวัด ลำปาง - นักวิจัยที่มาจาก	ณ ห้องประชุม สหกรณ์ การเกษตรห้าง ฉัตร จำกัด	แนวทางการพัฒนาในอนาคต - การเชื่อมโยง - การสร้างความร่วมมือ / ความเข้าใจ - การประชาสัมพันธ์ - การรวมตัวอย่างจริงจัง - ธุรกิจ เงินฝาก รวม ซ้ำ / ขยาย - มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง - การขับเคลื่อนด้วยตนเอง ไม่ รอการสนับสนุน/โดยมี รูปแบบของชมรมฯเอง(การ ขับเคลื่อนด้วยตัวของชมรม	เวลา 09.30 น.-16.00 น.	

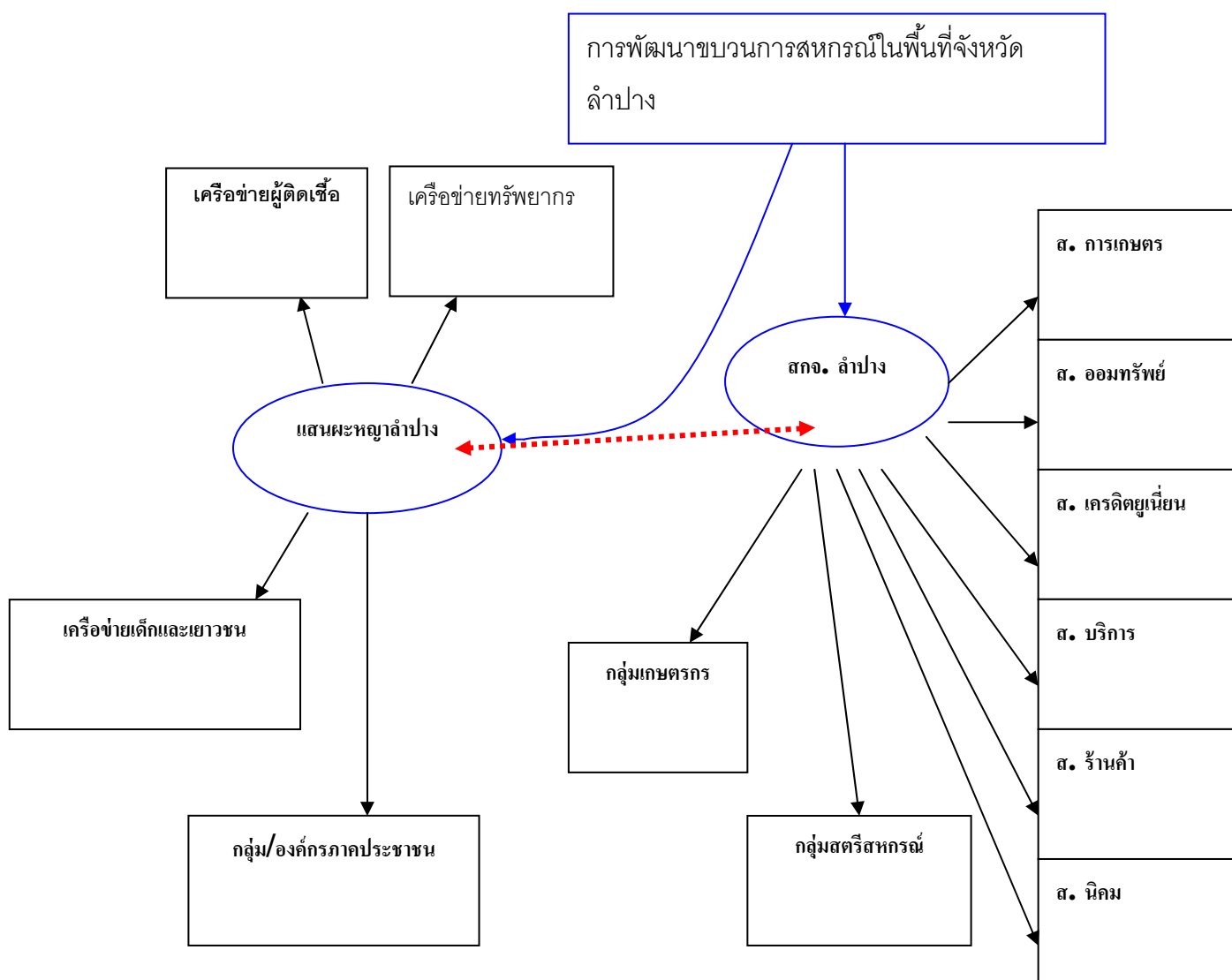
ลำดับ	ว/ด/ป	กระบวนการ/วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ผลที่เกิดขึ้น	ระยะเวลา	หมายเหตุ
25.	6 ส.ค. 49	การกำหนดแนวทางการ กรอบทิศทางดำเนินงาน ของชมรมสหกรณ์จังหวัด ลำปาง	- ตัวแทนของ สหกรณ์ที่เป็น สมาชิกชมรม สหกรณ์จังหวัด ลำปาง	ณ ห้องประชุม สนง.สหกรณ์ การเกษตรเกาะ คา จำกัด	- การแก้ไขข้อกำหนด ชมรมสหกรณ์ จังหวัดลำปาง - การกำหนดกรอบทิศทาง ดำเนินงานของชมรมสหกรณ์ฯ - การหารือถึงแนวทางการสนับสนุน จากโครงการวิจัยฯ ที่ผ่านมาเกิด ปัญหาและความเข้าใจในการ ประสานงานระหว่างทาง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง และโครงการวิจัยฯ จึงทำให้ กิจกรรมของชมรมฯไม่ต่อเนื่องกว่า จะประชุมแต่ละครั้งก็ต้องเลื่อน เวลาออกไปตั้งหลายรอบ และคาด ว่าในช่วงระยะเวลาที่โครงการยัง พอมีเวลาอยู่ หรือหลังจากนั้นทาง ชมรมฯ จะใช้ประโยชน์ให้ โครงการวิจัยจะไปหนุนเสริม กระบวนการดำเนินงานของชมรม ให้บรรลุ	เวลา 09.30 น.-17.00 น.	

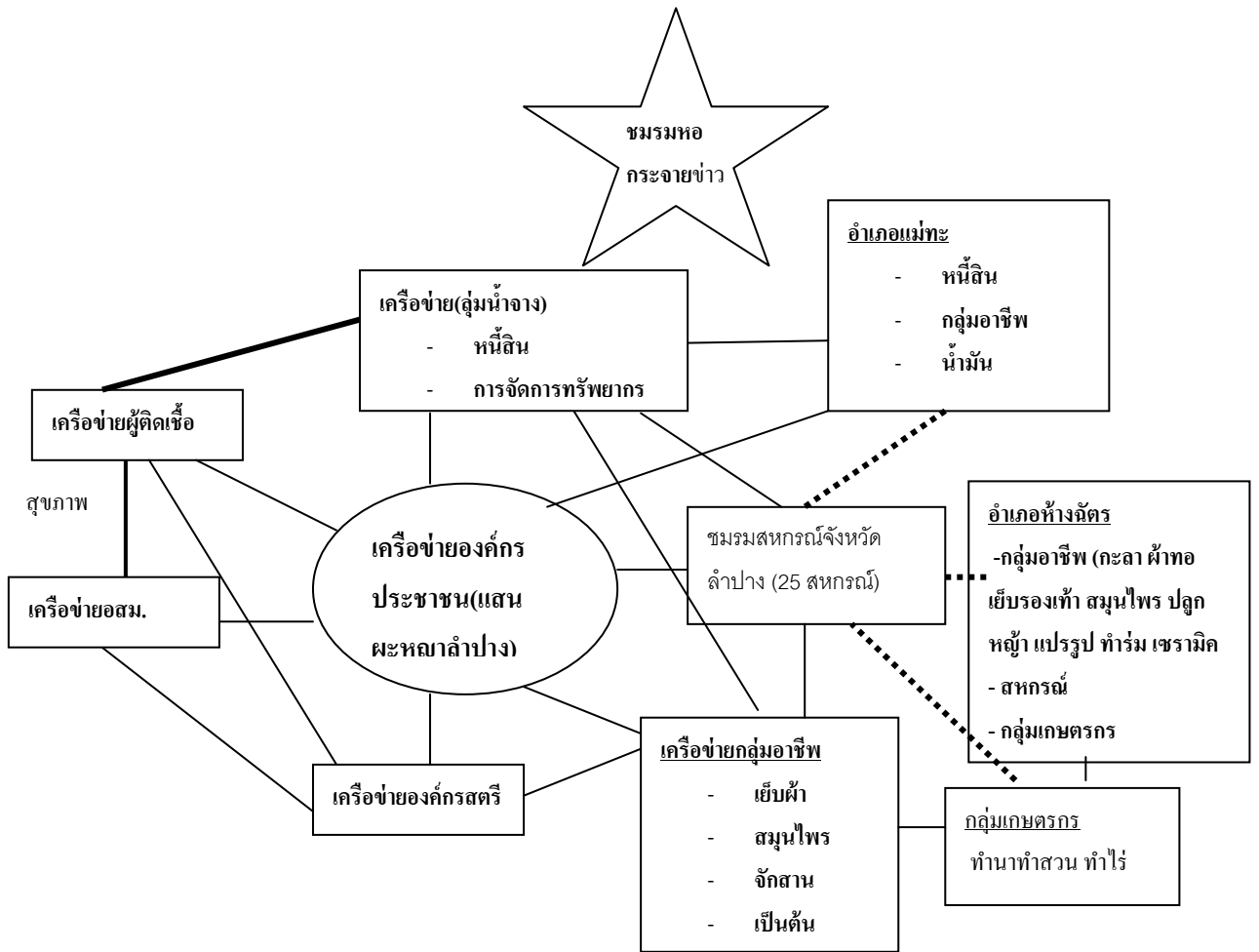
บทที่ 4

เครือข่ายที่เกิดขึ้น

การดำเนินโครงการวิจัยที่ผ่านมาในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนเดือนสิงหาคม 2548- สิงหาคม 2549 มีองค์กรประชาชน องค์กรสหกรณ์ และเครือข่ายต่าง ๆ ได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างมากมาย หลายองค์กรได้ประเมินศักยภาพตนเองการทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา ต่อปัญหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งแต่ละกิจกรรมได้มีเพื่อนร่วมขบวนการเดียวกันที่ได้นำเอาเรื่องราวของตนเองจากประสบการณ์ของแต่ละแห่งได้เข้าสู่อการแลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดการหนุนเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีงาม โดยเน้นวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามเป็นพื้นฐานของการเกาะเกี่ยว ทั้งที่เป็นแบบทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งสามารถก่อให้เกิดการเชื่อมโยงได้สองลักษณะ ดังนี้

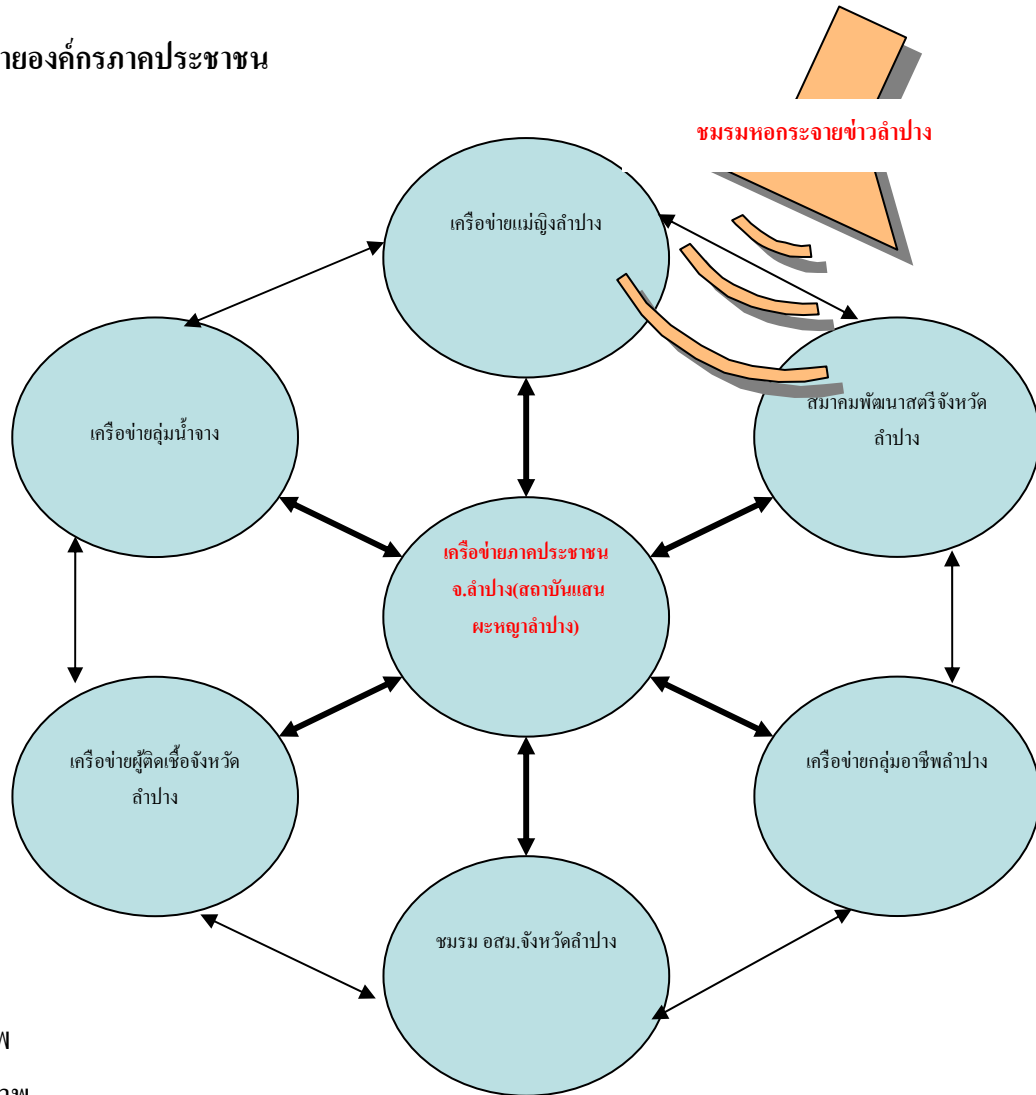
หนึ่ง เครือข่ายองค์กรประชาชนจังหวัดลำปาง

รูป เครือข่ายภาคประชาชน และสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดลำปาง

เครือข่ายองค์กรภาคประชาชน

การเชื่อมโยง

- อาชีพ
- สุขภาพ
- หนี้สิน
- สิ่งแวดล้อม
- การออมทรัพย์
- สังคม(เพื่อน/จาวหมู)
- ความรู้ การให้การศึกษา
- อบรม

การเริ่มต้นโครงการวิจัยในการลงพื้นที่เพื่อค้นหากลุ่มองค์กรภาครัฐและเอกชน จะเห็นได้ว่าได้เริ่มจากกลุ่มองค์กร ที่มีอยู่ในภาคีการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดลำปาง(เจ้าภาพ) โดยเห็นภาพของการเชื่อมโยงที่มีอยู่แล้วทั้งในระดับบุคคล องค์กร และชุมชน ยิ่งในตัวบุคคลแล้วการทำหน้าที่หลายบทบาทของตนเองในชุมชน(หนึ่งคนมีหมวกหลายใบ) การเชื่อมโยงที่มีอยู่ในเบื้องต้นนั้น การจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่าย การพัฒนาหนุนเสริมกลุ่มองค์กรในพื้นที่ ที่ผ่านมา ทำให้พบว่าการขับเคลื่อนเชื่อมโยงในภาคประชาชนนั้น เป็นแต่เพียงการหนุนเสริมให้เกิดการเกาะเกี่ยวกันให้มากกว่าเดิมที่มีอยู่เท่านั้น ซึ่งก็คล้ายกับ

กลุ่มองค์กรของสหกรณ์ด้วยตนเอง ทำดีที่สุดแล้วการรวมกันหรือการเกาะเกี่ยวกันอยู่ที่การตัดสินใจของแต่ละกลุ่มแต่ละองค์กรเท่านั้น

การเชื่อมโยงกันในปัจจุบัน อาจจะยังไม่สามารถเห็นภาพการเชื่อมโยงกันในลักษณะเป็นรูปธรรมชัดเจน เนื่องจากกลุ่มองค์กรทั้งหลายมีพื้นที่ดำเนินการกันอย่างกว้างขวาง และการเชื่อมโยงกันนั้นทางกลุ่มองค์กรก็สามารถเชื่อมโยงกันได้เอง โดยไม่จำเป็นต้องมีโครงการวิจัยหนุนเสริม เช่น เครือข่ายผู้ติดเชื้อ กับ ชมรม อสม.จังหวัดลำปาง มีแผนการดำเนินงานกันอย่างชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และมีองค์กรในพื้นที่เข้าการหนุนเสริม เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข สมาคมพัฒนาประชากร(PDA) กลุ่มอาชีพที่มีผลผลิตของตนเองก็เชื่อมโยงกับกลุ่มอาชีพบ้านพระบาท คุณทัศนีย์ อนุแสง (ตำบลพระบาท อำเภอเมือง) ในการซื้อ-ขาย สินค้าผลิตภัณฑ์จากกลุ่มอาชีพต่าง ๆ กลุ่มร่วมจัดสรรเหตุการณ์ที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ก็เป็นกลุ่มที่รับทำหน้าที่ช่วยประสานและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

สอง ชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง

ชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง ที่มีแนวคิดอยากเห็นการเชื่อมโยงและหนุนเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากกว่าโดยไม่จำกัดสมาชิกที่จะเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ว่าจะเป็นสหกรณ์ประเภทอะไร(ไม่จำกัดประเภทของสหกรณ์) ซึ่งของเดิมที่มีอยู่ที่เป็นชุมชนสหกรณ์จังหวัดลำปาง เครือข่ายการเชื่อมโยงธุรกิจและสินเชื่อของสหกรณ์จังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่แล้วยังมีสหกรณ์การเกษตรที่ได้เข้าร่วมการเชื่อมโยงธุรกิจ ซึ่งทางสมาชิกชมรมได้วิเคราะห์ร่วมกันว่าที่ผ่านมาสหกรณ์แต่ละสหกรณ์ มุ่งหาผลประโยชน์ทางธุรกิจอย่างเดียว ไม่ได้คำนึงถึงการหนุนเสริมช่วยเหลือกัน ชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปางจึงเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งที่สหกรณ์สมาชิกชมรมอยากจะเป็นที่เกาะเกี่ยวโดยเน้นการหนุนเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อย่างแท้จริง สมาชิกของชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง เริ่มต้น จำนวน 20 สหกรณ์ ในขณะนี้มียู่ 27 สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร ได้แก่

สหกรณ์การเกษตร

1. สหกรณ์การเกษตรแม่ทะ จำกัด
2. สหกรณ์การเกษตรเกาะคา จำกัด
3. สหกรณ์การเกษตรห้างฉัตร จำกัด
4. สหกรณ์การเกษตรเมืองลำปาง จำกัด
5. สหกรณ์การเกษตรแจ้ห่ม จำกัด
6. สหกรณ์การเกษตรเสริมงาม จำกัด
7. สหกรณ์การเกษตรแม่พริก จำกัด

8. สหกรณ์การเกษตรวังเหนือ จำกัด
9. สหกรณ์การเกษตรสบปราบ จำกัด
10. สหกรณ์การเกษตรแม่เม็ก จำกัด
11. สหกรณ์การเกษตรแม่อาจ จำกัด
12. สหกรณ์การตลาดกลางลำปาง จำกัด
13. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรลำปาง จำกัด
14. สหกรณ์ผู้ปลูกสับปะรดลำปาง จำกัด
15. สหกรณ์โคนมจามเทวี จำกัด
16. สหกรณ์การเกษตรแม่เกาะพัฒนา จำกัด
17. สหกรณ์การเกษตรเมืองปาน จำกัด

สหกรณ์นิคม

18. สหกรณ์นิคมห้างฉัตร จำกัด
19. สหกรณ์นิคมกิวลม จำกัด

สหกรณ์ออมทรัพย์

20. สหกรณ์ออมทรัพย์โรงเรียนตำรวจภูธร 5 จำกัด
21. สหกรณ์ออมทรัพย์ศรุกรมสามัญ จำกัด
22. สหกรณ์ออมทรัพย์ฝ้ายท่าไม้ภาคเหนือ จำกัด
23. สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขลำปาง จำกัด
24. สหกรณ์ออมทรัพย์มลทนทหารบกที่ 32 ลำปาง จำกัด

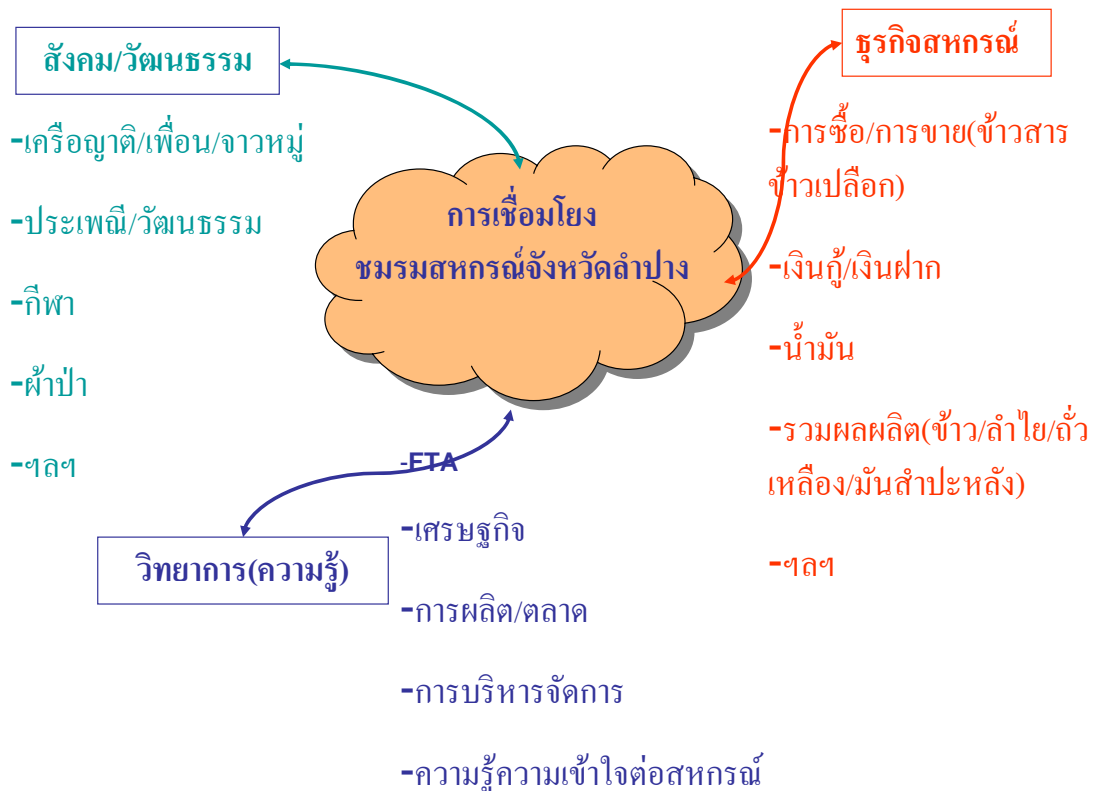
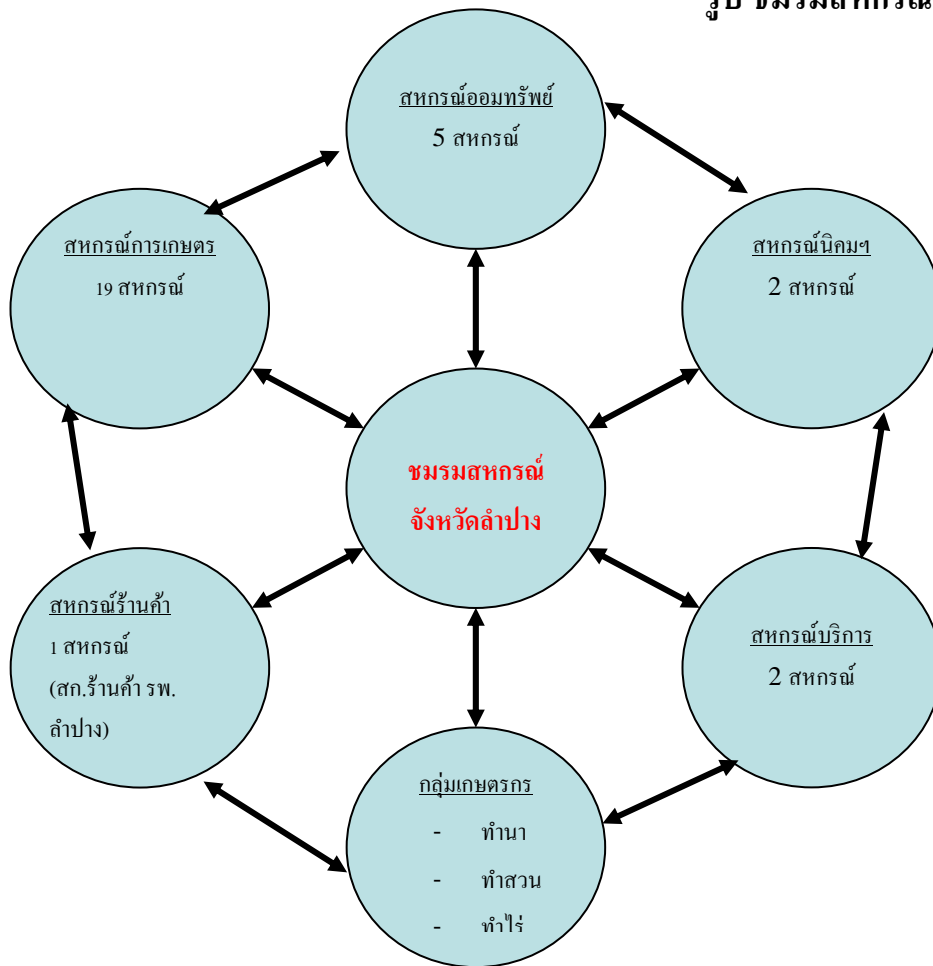
สหกรณ์บริการ

25. สหกรณ์เดินรถลำปาง จำกัด
26. สหกรณ์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์ลำปาง จำกัด

สหกรณ์ร้านค้า

27. สหกรณ์ร้านค้าโรงพยาบาลลำปาง จำกัด
28. กลุ่มเกษตรกร

รูป ชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง

หลังจากที่ได้หารือร่วมกัน ในการทบทวนการดำเนินงานของชมรมสหกรณ์ที่ผ่านมา และการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง เพื่อที่จะสร้างชมรมฯ ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่เน้นในการเชื่อมโยงเครือข่าย ให้มีการหนุนเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง ซึ่งจากการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในห้วงระยะเวลาไม่นานสามารถสรุปการดำเนินงานของชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง และการกำหนดแนวทางหรือกรอบทิศทางการดำเนินงานของชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปางได้ ดังนี้

การกำหนดแนวทางหรือกรอบทิศทางการดำเนินงานของชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง

1. การแก้ไขปัญหาเดิมและการวางแนวทางการดำเนินการเชื่อมโยงชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง

ด้านสังคม/วัฒนธรรม

- การจัดงานกีฬาสหกรณ์ ที่จะมีทุกปี เริ่มต้นด้วยการหารือการจัดงานในเดือนกุมภาพันธ์ 250 ที่จะถึงนี้ ซึ่งได้กำหนดให้เป็น วันเสาร์ ที่ 24 กุมภาพันธ์ 2550 สก.ออมทรัพย์ สถานที่ตำรวจ หรือมณฑทหารบกที่ 32 ลำปาง จะรับผิดชอบด้านสถานที่ และการหารือกันในเรื่องการจัดประเภทของกีฬา ได้แก่ กีฬาสากล เช่น เซปักตะกร้อ วอลเลย์บอล(หญิง) ฟุตบอล(11 คน) เปตอง(ชาย หญิง) กีฬาพื้นบ้าน เช่น วิ่งกระสอบวิ่งวิบาก วิ่งสามขา ชักคะเย่อ อื่นๆ(ฝ่ายสถานที่จัดตามความเหมาะสม) ค่าใช้จ่าย(350 บาท/คน)ค่าเสื้อ ค่าอาหาร กลุ่มสี่ 4 กลุ่ม สถานที่คงต้องดูความพร้อมกันอีกที่ว่าจะเป็นที่ มทบ.32 ศูนย์ฝึกฯ(ร.พลเก่า) หรือสนามกีฬาากลาง ซึ่งทางผู้รับผิดชอบจะแจ้งให้ทางสมาชิกเครือข่ายได้ทราบอีกที
- การจัดหารถตู้บริการสำหรับสหกรณ์สมาชิกชมรมฯ โดยชมรมฯบริหารจัดการ โดยมีการวางแผนกันว่า จะรวบรวมงบประมาณหรือให้สมาชิกชมรมฯได้เข้ามาถือหุ้นในการซื้อรถตู้ของหน้าหมู่ (ส่วนรวม) เพื่อใช้ในการให้บริการกับสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกก่อนในเบื้องต้น ในราคาที่เป็นกันเอง และจะให้การบริการลูกค้าทั่วไปด้วย

ด้านวิทยาการจัดการ / การศึกษา/ความรู้

- การกำหนดแนวทางการให้ความรู้เรื่องการติดตามหนี้สินของสหกรณ์ เนื่องจากมีสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกชมรมฯ ได้ประสบกับปัญหาการติดตามหนี้สินที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ทั้งนี้ได้มีการกำหนดแนวทางนอกจากการนำเอาวิทยากรที่เป็นนักวิชาการจากภายนอกเข้ามาให้ความรู้แล้ว ทางชมรมฯยังได้กำหนดแนวทางการแลกเปลี่ยนความรู้ที่จะนำเอาความรู้จากสหกรณ์ที่สามารถจัดการปัญหาหนี้สินได้ดี มาแลกเปลี่ยนกับสหกรณ์ที่มีปัญหา

- ชมรมฯ ขอให้ทางสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง และทีมงานจากโครงการวิจัยช่วยกำหนดรูปแบบและประสานความร่วมมือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้ความรู้แก่สมาชิกชมรมฯ โดยให้คำตอบในการประชุมคณะกรรมการชมรมฯ ในเดือน ตุลาคม 2549 นี้

ด้านการเชื่อมโยงธุรกิจ

ข้าว โดย สหกรณ์การเกษตรห้วยฉัตร จำกัด(แม่ข่าย) ขายข้าวให้กับสหกรณ์การเกษตรแม่เกาะ จำกัด(ซื้อ) และยังได้มีการแลกเปลี่ยนสินค้ากับ สหกรณ์การเกษตรเมืองอุทัยธานี จำกัด (การแลกเปลี่ยนสินค้าข้าวเจ้าแลกข้าวเหนียว) ซึ่งทางสหกรณ์การเกษตรเมืองอุทัยธานี จำกัดยังมีความต้องการสินค้าการเกษตร และสินค้าอื่นเพิ่มเติม เช่น พริก กระเทียม และเซรามิค พร้อมกันนี้ทางสหกรณ์การเกษตรห้วยฉัตร จำกัดยังได้เชื่อมโยงต่อกับ สหกรณ์การเกษตรเมืองศรีสะเกษ จำกัด ซึ่งทั้งนี้ทางสหกรณ์การเกษตรห้วยฉัตรได้หารือกับ สหกรณ์การตลาดกลางลำปาง จำกัด (สกต.) เพื่อร่วมกันวางแผนการรับซื้อ-ขายและการแลกเปลี่ยนสินค้ากับสหกรณ์ต่างพื้นที่อย่างไร เพื่อที่จะทำการรองรับ/การเชื่อมโยงกับสหกรณ์อื่น ๆ เช่น สหกรณ์เดินรถลำปาง จำกัด สหกรณ์ ออมทรัพย์โรงเรียนตำรวจภูธร จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์มณฑลทหารบกที่ 32 จำกัด และสก.อื่น ๆ ในการดำเนินธุรกิจการซื้อ/ขายข้าวสาร เนื่องจากสหกรณ์ต่าง ๆ มีสมาชิกที่มีความจำเป็นพื้นฐานในการบริโภคข้าวทุกวัน ทางชมรมฯจะวางแผนการเชื่อมโยงในการนำข้าวจากสหกรณ์การเกษตรห้วยฉัตร จำกัด โดยให้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง เป็นพี่เลี้ยงในการหนุนเสริมโดยจะนำแนวทางมาจัดทำแผนให้ชัดเจนในเดือนตุลาคม 2549 อีกที

ด้านธุรกิจน้ำมัน จากการเชื่อมโยงธุรกิจน้ำมันในการให้บริการน้ำมันแก่สหกรณ์เดินรถลำปาง จำกัด โดยมีสหกรณ์ห้วยฉัตร จำกัด สหกรณ์การเกษตรเสริมงาม จำกัด สหกรณ์นิคมก๊วแล จำกัด สหกรณ์การเกษตรเกาะคา จำกัด สหกรณ์การเกษตรเมือง จำกัด สหกรณ์การเกษตรแจ้ห่ม จำกัด สหกรณ์การเกษตรแม่ทะ จำกัด สหกรณ์การเกษตรสบปราบ จำกัด ซึ่งที่ผ่านมายังไม่สามารถให้บริการได้ดี ทำให้เกิดปัญหาเรื่องระบบการจัดการ ได้แก่ การรูดบัตร การบริการ เงินเฉลี่ยคืน โดยเฉพาะเรื่องบริการซึ่งที่ผ่านมาสหกรณ์ที่มีปั้มน้ำมันขาดการบริการให้กับคนอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกสหกรณ์ หรือการบริการไม่เป็นที่น่าประทับใจ **แนวทางแก้ไข** ใช้ระบบสมุดบันทึก บริการเฉพาะในพื้นที่ก่อน(สมาชิกของชมรมฯ ที่อยู่ในเขตพื้นที่การดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีปั้มน้ำมัน) ซึ่งสมุดบันทึกไม่สามารถเชื่อมโยงกับที่อื่นได้ ทั้งนี้ระบบบัตรรูดถ้าสามารถแก้ไขปัญหาระบบเดิมก็จะสามารถเชื่อมโยงกับสหกรณ์อื่นได้ ซึ่งทางชมรมฯจะได้ประสานกับผู้เชี่ยวชาญบริษัทน้ำมันบางจาก เพื่อแก้ไขระบบเดิมให้ใช้งานได้ และสามารถจัดระบบทำบัตรรูดให้กับสมาชิกของชมรมฯ ได้ และแนวทางแก้ไขอีกทางหนึ่งก็คือ การออกบัตร หรือสติ๊กเกอร์ โดยให้ส่วนลดผู้ที่ถือบัตร ในรูปแบบชมรมฯ ซึ่งจะต้อง**ออกเงินไข/ข้อตกลงร่วมกัน** การจัดการ(บัตร/สติ๊กเกอร์) ชมรมฯ จะแจ้ง สหกรณ์ที่เป็นสมาชิกชมรมฯ กำหนดเงื่อนไขของแต่ละ สหกรณ์ได้หรือร่วมกัน และแก้ไขปัญหาคเดิมก่อนพร้อมกันได้ร่วมกันหาทางออกใหม่ที่ดีกว่าเดิม โดยให้แจ้งข้อตกลงมายังชมรมฯ หรือต่อโดยตรงกับ สหกรณ์เดินรถลำปาง จำกัด ซึ่งแนวทางการเชื่อมโยงทางธุรกิจน้ำมันทางสหกรณ์การเกษตรแม่เกาะพัฒนา

จำกัด ที่มีปั้มน้ำมันบริการ จะหาข้อตกลงในการเชื่อมโยงกับสหกรณ์ออมทรัพย์มณฑลทหารบก ที่ 32 จำกัด ทั้งนี้ จะต้องให้การบริการแก่สหกรณ์เดินรถลำปาง จำกัด เป็นอันดับแรกก่อน

ด้านเงินกู้/เงินฝาก จากที่มีอยู่เดิม คือการเชื่อมโยงกับโครงการการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจและสินเชื่อสหกรณ์ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดที่ให้การหนุนเสริมอยู่แล้ว ภาพที่เห็นการเชื่อมโยงธุรกิจการรับฝาก และการกู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์จะเห็นชัดว่า สหกรณ์ที่นำเงินไปฝากมากที่สุดคือสหกรณ์การเกษตร สบปราบ จำกัด

มันสำปะหลัง สก.นิคมห้างฉัตร ขาดตลาดรองรับทั้งหมด สก.โคนมลำพูนโรงงานมาซื้อสมาชิกไม่ขาย (นอกเหนือเงื่อนไขเดิม ..ถูกกว่าข้อตกลงเดิม)ทำให้สมาชิกขาดส่งเงินกู้ต่อสหกรณ์ ไม่มีการเก็บเกี่ยว (ชุด) การแปรรูป ทั้งสับด้วยแรงมือ และด้วยเครื่องจักร(โรงงาน)

ลำไย ถั่วเหลือง จะหาแนวทางการเชื่อมโยงโดยให้แต่ละสหกรณ์ได้กลับไปหารือกับทางฝ่ายจัดการ และคณะกรรมการ เพื่อเอาแนวทางมานำเสนอเป็นแผนการจัดการพืชผลด้านถั่วเหลืองและลำไยต่อไป

การกำหนดแผนการดำเนินงานของชมรมฯ

การประชุมคณะกรรมการชมรมฯ 2 เดือน/ครั้ง (เดือน ตุลาคม 2549) ซึ่งการเชื่อมโยงธุรกิจน้ำมันให้ส่งข้อตกลงภายใน เดือน ธันวาคม 2549 ให้ส่งข้อตกลงมายังชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง เพื่อให้สามารถเกิดการดำเนินการเชื่อมโยงด้านธุรกิจน้ำมัน ภายในเดือน มกราคม 2550 โดยให้สหกรณ์การเกษตรแม่ทะ จำกัด และสหกรณ์การเกษตรห้างฉัตรนำร่องก่อน ส่วนการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของชมรมฯ ให้นำวัตถุประสงค์เดิมของชมรมมาเป็นตัวตั้งและให้ดำเนินกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

2. การกำหนดแนวทางการดำเนินงานโดยให้นำวัตถุประสงค์มาตั้ง ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 1 ศูนย์รวมและแหล่งข้อมูลพื้นฐานฯ

- ให้จัดทำฐานข้อมูลของชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปางให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถเชื่อมโยงกันได้ ซึ่งข้อมูลมีอยู่แล้วในสำนักงานสหกรณ์ทุกสหกรณ์ โดยให้ส่งข้อมูลพร้อมไฟล์มายังโครงการวิจัยที่จะช่วยในการจัดทำฐานข้อมูลให้ในเบื้องต้น ซึ่งการจัดทำฐานข้อมูล จะมีสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง และทีมวิจัยจะช่วยดำเนินการในระยะแรก เพราะปัญหาที่ผ่านมาสหกรณ์ทุกสหกรณ์ ขาดคนทำข้อมูลที่สามารถดูได้ทันที ไม่สามารถค้นคว้าและมีฐานข้อมูลของสมาชิกที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้ระบบการตรวจสอบสมาชิกไม่ดีเท่าที่ควร เช่น การตรวจสอบข้อมูลทะเบียนคนจนที่สมาชิกสหกรณ์ได้ไปขึ้นทะเบียนไว้ก็ไม่สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งวิธีการเก็บข้อมูลที่ผ่านมาก็ยุ่งยากซับซ้อน

วัตถุประสงค์ ข้อ 2 เจทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ผู้นำฯ

- โดยนำประเด็นปัญหาที่ประสบในเบื้องต้นเกี่ยวกับความรู้ในการจัดการปัญหาหนี้ค้างชำระ เทคนิควิธีการติดตามหนี้ โดยให้คำตอบที่ประชุมในครั้งต่อไป ซึ่งรูปแบบวิธีการน่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากความสำเร็จจากที่หนึ่งมาสู่การแก้ไขปัญหาอีกที่หนึ่ง(การจัดการความรู้) ในการกำหนดการอบรม ประสานงานให้ฝ่ายส่งเสริมสหกรณ์และทีมวิจัยช่วยประสานวิทยากร ในเบื้องต้นจะประสานไปยังศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ก่อน

วัตถุประสงค์ ข้อ 3 องค์กรแห่งความร่วมมือพัฒนาธุรกิจด้านเศรษฐกิจ และสังคม

- ชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง มีเป้าหมายที่จะเป็นองค์กรในการเชื่อมโยงเครือข่ายสหกรณ์ในจังหวัดลำปางโดยไม่ได้มุ่งเน้นในเรื่องธุรกิจเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะมีการวางแผนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นที่พึ่งพิงของสหกรณ์ที่เป็นสมาชิก โดยการประชุมครั้งต่อไปให้แต่ละสหกรณ์ได้นำแนวทางการดำเนินงานของชมรมฯ ที่จะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มุ่งเน้นการเชื่อมโยงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ข้อ 4 ดำเนินกิจกรรมต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกและสาธารณประโยชน์

- ชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง ได้วางแผนการหาเงินเข้ากองทุน โดยจัดให้มีกองทุนของชมรมฯ ซึ่งกิจกรรมแรกจะจัดทำผ้าป่ากองทุนชมรมสหกรณ์ขึ้น ในปี 2550 และตั้งกองผ้าป่าวันงานสหกรณ์แห่งชาติ(งานกีฬา) เพื่อนำเงินกองทุนมาพัฒนาชมรมฯ ให้เข้มแข็งต่อไป โดยเน้นให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน การหาเงินเข้ากองทุน ได้วางแผนในการทำธุรกิจร่วมของชมรมฯ ได้แก่ การจัดทำธุรกิจรถตู้ การขอค่าส่วนต่างจากการทำธุรกิจ การเปิดรับบริจาคเข้ากองทุน เป็นต้น

ชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปางตั้งปฏิญาณไว้

โดยยึดหลัก การช่วยเหลือตนเองก่อนที่จะขอรับการหนุนเสริมจากที่อื่น และสิ่งที่สำคัญต้อง

เน้นในเรื่องการเรียนรู้ บนหลัก"สหกรณ์" อย่างแท้จริง

- ต้องศรัทธาต่อผู้นำ
- มีจิตสาธารณะ
- และความตั้งใจจริง

ดังที่ได้นำเสนอในเบื้องต้นแล้วนั้น ว่าการเชื่อมโยงชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง ได้มีประเด็นในเรื่องสังคม วัฒนธรรม วิทยาการจัดการ(ความรู้) และเรื่องธุรกิจที่เปรียบเสมือนกลไกในการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตรของชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปางได้เกาะเกี่ยวกัน แต่กลไกที่สำคัญในการเชื่อมโยงอีกอันหนึ่งก็คือตัวของคณะกรรมการชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง ที่เป็นผู้ที่มีแนวคิดการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงกัน โดยเฉพาะตัวประธานชมรมคนแรก คือ พ.ต.ท.เกียรติณรงค์ ยอดวิระพงษ์ ในการนำแนวคิด

การหนุนเสริมซึ่งกันและกันและการยึดหลัก “สหกรณ์” ที่เน้นในเรื่องการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพึ่งตนเอง โดยความเป็นพี่น้องคนลำปางเหมือนกัน ซึ่งเริ่มต้นของการตั้งชมรมฯ จะเน้นในเรื่องการพึ่งตนเองของชมรมฯก่อนที่จะขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง ในเบื้องต้นนี้ทางสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปางจะเป็นตัวกลางสำหรับการเชื่อมโยงก่อน หลังจากนั้นทางชมรมฯก็จะขับเคลื่อนด้วยตัวเอง โดยมีการพบปะพูดคุยกันทุก ๒ เดือน เพื่อติดตามผลการดำเนินงานของชมรมฯ และการแลกเปลี่ยนพูดคุย และการกำหนดการดำเนินงานร่วมกันของชมรมฯ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งความสัมพันธ์ของการเชื่อมโยงชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง

อย่างไรก็ตาม ชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง เป็นเครือข่ายพันธมิตรที่เพิ่งเริ่มต้นในการเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน การดำเนินกิจกรรมร่วมกันมีกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนในเรื่องการเชื่อมโยงด้านสังคมวัฒนธรรมที่ใช้งานกีฬา และงานผ้าป่า เป็นจุดเริ่มต้นของการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้การร่วมกันกำหนดกรอบทิศทางการทำงานของชมรมฯจึงจำเป็นต้องอาศัยเงื่อนไขของระยะเวลาเนื่องจากการเข้าร่วมจัดกิจกรรมในการหนุนเสริมการสร้างเครือข่ายคุณค่าของชมรมฯ อยู่ในระยะเวลาช่วงปลายของการดำเนินโครงการวิจัย จึงทำให้การเชื่อมโยงของชมรมฯยังไม่แน่นพอ ถึงแม้ว่าโครงการจะสิ้นสุดระยะเวลา แต่นักวิจัยยังคงต้องหนุนเสริมเพื่อให้ชมรมฯได้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างเครือข่ายคุณค่าในพื้นที่จังหวัดลำปาง

ปัจจัยที่เอื้อต่อการสนับสนุนการสร้างเครือข่าย	ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนการสร้างเครือข่าย	แนวทางการแก้ไขและความต้องการการหนุนเสริม
- ความรู้และความเข้าใจของแกนนำองค์กรในการเห็นความสำคัญของการเชื่อมโยงเครือข่าย - การหนุนเสริมจากองค์กรภาครัฐและองค์กรชุมชน - ศักยภาพของคน กลุ่มองค์กรเป้าหมาย ที่เข้าร่วมโครงการ - ความสัมพันธ์ของกลุ่มองค์กรที่มีอยู่เดิม	- บุคลากรในองค์กรขาดความรู้ความเข้าใจในการเชื่อมโยงเครือข่าย - ขาดความเข้าใจ และการหนุนเสริมอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักอย่างแท้จริง (สำนักงานสหกรณ์จังหวัด) - ช่วงระยะเวลาการดำเนินการสนับสนุนของโครงการวิจัยที่สั้น	- การหนุนเสริมการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง จากหน่วยงานองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง - การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจต่อองค์กรสหกรณ์ที่มุ่งเน้นของการใช้ความรู้ในการขับเคลื่อนขบวนการสหกรณ์มากกว่าการใช้เงินในการขับเคลื่อน - การหนุนเสริมอย่างต่อเนื่อง และมีเจ้าภาพเป็นตัวเชื่อม

บทที่ 5

บทสังเคราะห์เครือข่ายคุณค่ากับการแก้ไขปัญหาความยากจน

5.1 ตัวแบบในการวิเคราะห์

ตัวแบบของการใช้วัดและประเมินปัญหาความยากจนนั้น “การลดค่าใช้จ่าย เพิ่มรายได้ และขยายโอกาส” ก็เป็นตัวแบบอีกอย่างหนึ่งที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาความยากจนได้ อย่างไรก็ตามก็ตามประเด็นที่สำคัญก็คือ เครือข่ายคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการวิจัยนี้นอกจากจะเป็นเพียงการเริ่มต้นการสร้างเครือข่ายที่มีอยู่เดิมหรือเครือข่ายใหม่ให้มีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น การใช้ตัวแบบเพื่อการวัดค่าในการแก้ไขปัญหาความยากจนนั้นอยู่ที่ผู้วิจัยจะตีความหมายและใช้อะไรมาวัด การวัดโดยการใช้อัตราของหนี้สินของสมาชิกกลุ่มองค์กร ก็เป็นตัวแบบอีกอย่างหนึ่งที่จะสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณว่าก่อนเข้าร่วมโครงการมีหนี้สินเท่าไร และหลังจากจบโครงการแล้วหนี้สินลดลงและเพิ่มขึ้นหรือไม่ ในตัวแบบแต่ละตัวจะสามารถวัดได้เมื่อได้มีการจัดเก็บข้อมูลเชิงลึกที่ชัดเจน โดยเฉพาะการลดค่าใช้จ่ายและการเพิ่มรายได้ ที่จำเป็นต้องมีการบันทึกหรือจัดทำบัญชีครัวเรือน ส่วนในเรื่องการขยายโอกาสนั้น มีทั้งโอกาสทางด้านรูปธรรมที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน เช่น การประกอบอาชีพ การให้เงินกู้ และในส่วนที่ไม่สามารถมองเห็นได้ในเรื่องการให้โอกาสในความคิด ความรู้ และทักษะเครื่องมือที่ไม่สามารถวัดได้ในทันที ทั้งนี้จึงจำเป็นต้องนำเอาปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประเพณีและวัฒนธรรม มาวิเคราะห์พร้อมด้วยเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสถานการณ์ในปัจจุบัน

5.2 สรุปผลการวิเคราะห์ที่ชี้ให้เห็นบทบาทของเครือข่ายคุณค่ากับการแก้ไขปัญหาความยากจน

เครือข่ายคุณค่าจากการลดค่าใช้จ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส ซึ่งสามารถนำไปเป็นเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจน การดำเนินงานที่ผ่านมาของโครงการในห้วงระยะเวลาที่มีอยู่จำกัดของโครงการวิจัย อาจจะยังไม่สามารถตอบคำถามและแก้ไขปัญหาความยากจนได้ในขณะนี้ คงต้องใช้ระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสมาชิกของกลุ่มองค์กรได้มีการเรียนรู้ในวิถีการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงไม่อิงตามกระแสยุคเศรษฐกิจเป็นตัวนำ ซึ่งในยุคสมัยที่เน้นเรื่อง “เงิน” เป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งเงินนั้นก็ สามารถหาง่ายมากตามกองทุนต่าง ๆ ที่ไหลบ่าเข้าสู่ชุมชน จากข้อมูลของกลุ่มองค์กรที่ได้พบว่ากองทุนต่าง ๆ ของภาครัฐไม่ว่าจะเป็นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนฟื้นฟู กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ก็เป็นอุปสรรคสำหรับการดำเนินกิจการของสหกรณ์

การให้คำนิยามความหมายของคำว่า “ความยากจน” ในมาตรฐานที่เหมือนหรือต่างกันอย่างไร ถ้า “ความยากจน” เกิดจากสาเหตุปัจจัยตามที่โดย ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนเชิงบูรณาการ (ศตจ.) ได้นิยามเอาไว้ 7-8 ข้อที่ได้แก่ 1) ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน 2) ปัญหาที่ดินทำกิน 3) ปัญหาคนจนไม่มีที่อยู่อาศัย 4) ปัญหาถูกหลอกลวง 5) ปัญหานักเรียน/นักศึกษา 6) ปัญหาคนเร่ร่อน 7) ปัญหาการ

ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย สามารถวิเคราะห์ถึงสมาชิกของสหกรณ์ที่สามารถเก็บข้อมูลตัวเลขของสมาชิก
หนี้สินที่มีอยู่ได้ ยกตัวอย่างเช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจโรงเรียนภูธร 5 จำกัด ที่มีสมาชิกกู้เงิน จำนวน
186 คน และมีจำนวนเงินกู้ยืมทั้งสิ้น ประมาณทั้งหมด จำนวน 70,000,000 บาท (เจ็ดแสนสามหมื่น
บาท) ซึ่งให้เห็นว่า สมาชิกของสหกรณ์ฯ จำนวน 186 คน มีหนี้สินและก็เป็นคนยากจนด้วยเช่นกัน

กระบวนการดำเนินโครงการวิจัยที่ผ่านมาจะสามารถสร้างการเรียนรู้ให้กับสมาชิกกลุ่ม องค์กรที่ได้
เข้าร่วมกระบวนการ ได้ตระหนักถึงประเด็นปัญหาดังกล่าวหรือไม่อยู่ที่ว่ากระบวนการดังกล่าวได้เข้มข้น
และลุ่มลึกมากน้อยขนาดไหน ซึ่งในห้วงระยะเวลาการดำเนินโครงการวิจัยที่ผ่านมาการสร้างความรู้ความตระหนัก
ร่วมกันยังต้องใช้เวลาเป็นเครื่องมือให้กับสมาชิกกลุ่มองค์กร กอปรกับ กระแสการความขัดแย้งทางเมือง
และภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันกับแนวคิดการส่งเสริมเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระ
เจ้าอยู่หัว ก็เป็นสิ่งที่สามารถทำให้สมาชิกกลุ่มองค์กร ได้มีแนวคิดการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้
อยู่แบบพออยู่พอกินลดการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยลงได้ อันจะสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจนได้
อย่างยั่งยืนต่อไป

จากการดำเนินโครงการวิจัยที่ผ่านมา ในการนำเอาประเด็นวัฒนธรรมนำเรื่องเศรษฐกิจให้กับกลุ่ม
องค์กร ทั้งในระบบและนอกระบบของรัฐ เป็นไปแบบยากยิ่ง ยิ่งการนำแนวคิดไปแลกเปลี่ยนในระยะเวลา
อันสั้นด้วย แต่ด้วยประสบการณ์ของนักวิจัยและการยอมรับของสังคมกับการแก้ไขปัญหาของชุมชนบ้าน
สามขา ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ ซึ่งมีคุณชาญ อุทริยะ และจสอ.ชัย วงศ์ตระกูล ได้เข้าร่วมเป็นวิทยากร
และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนกระบวนการคิดกระบวนการดำเนินงาน
ซึ่งสถาบันแผนพัฒนาฯ ลำปางที่เป็นเสมือนที่พึ่งของกลุ่มองค์กรภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนแนวทาง
ต่างๆ โดยเฉพาะการใช้วัฒนธรรมนำการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนแนวคิด กระบวนการทำงาน
ให้กับกลุ่มองค์กรเหล่านี้ก็เป็นการพยายามอีกอย่างหนึ่งของการนำเอาวัฒนธรรมเข้าไปสู่การแก้ไขปัญหา
ของชุมชน โดยยึดหลักคำว่า **“ปัฐสอง น้องฮู้หนึ่ง พริกมีบ้านเหนื่อ เกลือมีบ้านไต้”** ซึ่งหมายความว่า
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของคนเมืองล้านนา และคำ ๆ
นี้ก็เป็นคำที่ได้บอกกล่าวสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน วัฒนธรรมเป็นวิถีดั้งเดิมที่อยู่คู่กับชุมชน/องค์กร
ชุมชนมาช้านาน

เครือข่ายองค์กรภาคประชาชน ที่มีแผนพัฒนาเป็นศูนย์กลางของการขับเคลื่อนที่จะให้การหนุน
เสริมในกระบวนการคิด กระบวนการทำงาน และการเชื่อมโยงเกาะเกี่ยวกันระหว่างกลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย
ของภาคประชาชนและองค์กรสหกรณ์ รวมถึงการเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของชมรมสหกรณ์
จังหวัดลำปางที่เป็นเสมือนศูนย์กลางของการขับเคลื่อนขบวนการสหกรณ์ โดยเน้นการชูประเด็นด้านสังคม
วัฒนธรรม ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของชมรมฯเองในการเริ่มต้นการจัดตั้งชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปางขึ้น เป็น
ที่ทราบและประจักษ์อย่างยิ่งว่าประเด็นดังกล่าวได้ถูกนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในเวทีมากมายจน
ถึงกับว่า “สหกรณ์การเกษตรที่มีปั้มน้ำมันและครุที่จะเป็นปั้มน้ำมันของบริษัทบางจากเท่านั้น เพราะน้ำมัน
บางจากเป็นปั้มน้ำมันของคนไทยแห่งเดียวที่ยังคงเหลืออยู่”

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการดำเนินการในประเด็นต่อไปนี้

การดำเนินกิจกรรมในระยะแรก ได้ใช้เครื่องมือ “การจัดการความรู้ :KM ” ซึ่งเป็นรูปแบบและวิธีการในการเข้าถึง และการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือเป็นการใช้กระบวนการเรียนรู้โดยการสกัดความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติของตัวแทนกลุ่มองค์กร โดยให้แต่ละกลุ่มองค์กรได้เล่าเรื่อง “ความภาคภูมิใจ /ความสำเร็จ” “ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จ” “ปัญหาอุปสรรค” ในการดำเนินงานแต่ละกลุ่มซึ่งทำให้การจัดเวทีในแต่ละครั้งได้เกิดการแลกเปลี่ยนกันมากขึ้นจากเดิมที่การจัดกิจกรรมได้นำประเด็นปัญหามาแลกเปลี่ยนกันก่อนทำให้บรรยากาศตึงเครียด และผู้เข้าร่วมมีความรู้สึกไม่มีความสุข ในการใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมและทักษะของ “คุณอำนวย” และ “คุณบันทึก” ซึ่งทั้งสองคนนี้จะมามีบทบาทสำคัญในการสกัดความรู้จากตัวคนออกมา คุณอำนวยจะทำหน้าที่ในการชักใช้ การตั้งคำถาม การจุดประกายความคิด ชวนพูดชวนคุย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนกันให้มากที่สุด หรือให้เกิดการเล่าเรื่องได้อย่างราบรื่นและให้ได้ข้อมูลตามประเด็นที่วางไว้ ส่วนคุณบันทึกทำหน้าที่ในการบันทึกข้อมูลความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนและการเล่าเรื่องไว้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เห็นข้อมูลร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นที่ผ่านมาของโครงการวิจัยในจังหวัดลำปางทำให้ พบว่า สถานการณ์และบริบทของสหกรณ์ที่จดทะเบียน มีการเชื่อมโยงเฉพาะด้านธุรกิจการเงิน สินเชื่อเท่านั้นทั้งในลักษณะเป็นตัว “เงิน” และ “วัสดุอุปกรณ์” โดยการเชื่อมประสานก็เฉพาะกลุ่มและองค์กรเท่านั้นยังไม่สามารถครอบคลุมและทั่วถึงได้ทุกกลุ่ม/องค์กร ส่วนใหญ่ต่างกลุ่ม/องค์กรดำเนินเฉพาะกิจกรรมของตนเอง ไม่มีการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กรอื่น(ต่างคนต่างอยู่) ซึ่งสาเหตุปัจจัยหลัก ก็คือ ที่ผ่านมากลุ่ม/องค์กรต้องพึ่งพาองค์กรภาครัฐ เช่น สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมาโดยตลอดซึ่งทำหน้าที่เสมือนพี่เลี้ยงทำให้กลุ่ม/องค์กรไม่สามารถตัดสินใจ หรือมีความคิดเห็นของตนเอง สมาชิกขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ขาดความรู้ความเข้าใจต่อกกลุ่ม/องค์กร ขาดความเชื่อมั่นในกลุ่ม/องค์กรของตนเอง รวมถึงการขาดตัวเชื่อมประสานระหว่างกลุ่ม/องค์กรอย่างแท้จริง ส่วนสถานการณ์และบริบทขององค์กรภาคประชาชน ที่ผ่านมามีการเชื่อมโยงกันบ้างตามประเด็นปัญหาที่คล้าย ๆ กัน เช่น ประเด็นผู้ติดเชื้อ การจัดการทรัพยากร วัฒนธรรม การออมทรัพย์ การเชื่อมโยงที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเงื่อนไขและการสนับสนุนขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น จากสำนักงานพัฒนาชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน เป็นต้น สมาชิกส่วนใหญ่ยังขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ส่วนใหญ่ไม่มีการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กรอื่น(ต่างคนต่างอยู่) โดยเฉพาะการเชื่อมโยงกับสหกรณ์ที่จดทะเบียนอย่างเป็นทางการ ซึ่งประเด็นที่สำคัญได้แก่ การออมทรัพย์ กองทุนชุมชน

ที่มีมากมายหลายกลุ่ม/องค์กรในภาคประชาชน โจทย์ที่สำคัญของโครงการก็คือจะทำอย่างไรที่จะสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้กับกลุ่ม/องค์กรทั้งที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียน เพื่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการระบบกองทุนของชุมชนต่อไป

ส่วนข้อดีหรือจุดแข็งของสหกรณ์ที่จดทะเบียนอย่างเป็นทางการก็คือ การหนุนเสริมจากหน่วยงานของภาครัฐ เช่น สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ในการส่งเสริมให้ความรู้ การตรวจสอบควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของแต่ละกลุ่ม/องค์กร รวมไปถึงการหนุนเสริมงบประมาณในการพัฒนาความรู้ และอาชีพ ส่วนข้อดีหรือจุดแข็งของกลุ่ม/องค์กรภาคประชาชน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการเข้ามีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม/องค์กรถึงแม้จะยังไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ทั้งหมดแต่ก็ยังมีมากกว่าในส่วนของสหกรณ์ที่ได้จดทะเบียนโดยเงื่อนไขที่สำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมก็คือประเด็นปัญหาาร่วมกันของสมาชิก ที่สำคัญก็คือ จะทำอย่างไร จะใช้ขบวนการสหกรณ์เครือข่ายความร่วมมือ หรือเครือข่ายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในการแก้ไขปัญหาความยากจนให้กับสมาชิกกลุ่ม/องค์กรเหล่านี้ได้อย่างแท้จริง

ในระยะที่สอง ได้พยายามเข้าถึงเพื่อหนุนเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงองค์กรที่มีอยู่เดิม คือ ชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปาง หลังจากที่ได้พบว่าวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินกิจกรรมชมรมฯ เป็นไปตามเงื่อนไขและเป้าหมายของการดำเนินโครงการวิจัยอย่างชัดเจน ในระยะแรกนั้นทางทีมวิจัยไม่สามารถดำเนินกิจกรรมร่วมกับชมรมฯได้เท่าที่ควร เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องการติดต่อประสานงาน ซึ่งทางชมรมสหกรณ์จังหวัดลำปางในเบื้องต้นยังต้องอาศัยกลไกการประสานงานของสำนักงานจังหวัดลำปาง ในตัวของสำนักงานจังหวัดลำปางนั้นยังไม่เข้าใจ และให้ความร่วมมือเท่าที่ควรทั้งที่มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเองเป็นที่วิจัยอยู่ทั้งนี้เงื่อนไขดังกล่าวมาจากการสับเปลี่ยนของสหกรณ์จังหวัดในช่วงการดำเนินโครงการวิจัยระหว่างจังหวัดเชียงราย และจังหวัดลำปาง ประกอบกับเงื่อนไขในด้านสุขภาพของสหกรณ์จังหวัดลำปางในปัจจุบันที่ไม่สามารถเป็นกลไกการประสานได้ในช่วงแรก ทำให้การดำเนินงานร่วมกับชมรมสหกรณ์จึงประสบปัญหาความล่าช้าออกไป การดำเนินกิจกรรมในระยะสองจะเน้นในเรื่องการประสานเชื่อมโยงกลุ่มองค์กร ทั้งภาคประชาชน และองค์กรสหกรณ์ ในส่วนขององค์กรภาคประชาชนนั้น การเชื่อมโยงอาจจะยังไม่เห็นรูปธรรมที่ชัดเจนในเรื่องของแผน กรอบทิศทาง แต่ในความเป็นจริงนั้น ทางกลุ่มองค์กรได้มีการเชื่อมโยงด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยพี่เลี้ยงหรือตัวกลางในการสนับสนุน การจัดกิจกรรมทุกครั้งเน้นในเรื่องการสร้างการมีส่วนร่วมในแนวคิด เสริมทักษะในกระบวนการ เพื่อที่จะให้กลุ่มองค์กรเป้าหมายได้นำกลับไปเป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มองค์กรตนเองต่อไป

ปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากทีมวิจัย/ปัจจัยสภาพแวดล้อม
ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการสนับสนุนโครงการวิจัย

ปัจจัยที่เอื้อต่อการสนับสนุนโครงการวิจัย	ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนโครงการวิจัย	แนวทางการแก้ไข และความต้องการการหนุนเสริม
- ศักยภาพของคน กลุ่มองค์กรเป้าหมาย ที่เข้าร่วมโครงการ - ศักยภาพของทีมวิจัยในพื้นที่ - ความสนใจและความตั้งใจของทีมวิจัยในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมโครงการ	- ขาดการหนุนเสริมจากองค์กรภาคประชาชน และองค์กรภาครัฐ - เงื่อนไขของระยะเวลาการดำเนินโครงการวิจัยที่มีจำกัด (1 ปี) - ขาดความเข้าใจ/ขาดทักษะในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ของทีมวิจัย(การเก็บรวบรวมข้อมูล)การวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่มองค์กร	- การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการทำวิจัย PAR/และการใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ - การจัดกิจกรรมการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ - การสร้างความเข้าใจในการนำกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยไปปรับใช้และพัฒนากลุ่มองค์กร และสหกรณ์

6.2 ประโยชน์ที่ตัวนักวิจัยและทีมวิจัยได้รับ

1) ชุดความรู้ใหม่

- การเริ่มต้นจากสิ่งที่มีอยู่เดิมแล้วค่อยเสริมฐานและต่อยอดจะเป็นสิ่งที่ดีและมีค่ากว่าการเริ่มต้นสิ่งใหม่ และซ้ารอยกับสิ่งเดิมที่มีอยู่เพราะจะทำให้ซ้ำซ้อน และสร้างความสับสนให้กับกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น รวมทั้งการเริ่มต้นที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญอย่างชัดเจนตั้งแต่แรก(การเข้ามวดย) จะทำให้ง่ายต่อการดำเนินโครงการวิจัยและสามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้อย่างราบรื่น
- กระบวนการหนุนเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายในพื้นที่นั้น ทักษะความรู้ของผู้จัดกระบวนการหนุนเสริมจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง การออกแบบการหนุนเสริมแต่ละครั้งแต่ละเวทีต้องอาศัยบทเรียนและประสบการณ์ครั้งก่อนและนำมาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมของแต่ละครั้ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นบทเรียนและเป็นความรู้ที่เกิดขึ้นให้กับนักวิจัยที่เปรียบเสมือนผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง และในแต่ละเวทีนั้นก็มีความแตกต่างตามบริบทของพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมาย
- การหนุนเสริมการเชื่อมโยงเครือข่าย ต้องใช้เวลา จุดเริ่มแรก คือ การสร้างความเข้าใจร่วมกันอย่างชัดเจนให้กับทุก ๆ ผ่าน การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้แต่ละกลุ่มได้เรียนรู้กับกลุ่มอื่น ๆ แต่กระบวนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนนั้น ต้องมีการปรับเปลี่ยน และจัดให้ผู้เข้าร่วมมีความสุขและได้

ประโยชน์มากที่สุด ต้องไม่ได้เน้นด้านวิชาการ มีการแลกเปลี่ยนโดยธรรมชาติแต่วิทยากรต้องคอยเติมเต็ม สรุปความคิดที่แต่ละคนเสนอให้กับเวทีได้เห็นภาพร่วมกัน และช่วยกันเติมเต็ม การหนุนเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การเสริมทักษะให้แก่นำไม่ว่าด้านทฤษฎีหรือปฏิบัติ การวางแผน ด้านอื่นๆ ต้องมีการหนุนเสริมอย่างต่อเนื่อง

- บทเรียนการดำเนินงานแต่ละกลุ่ม องค์กร เครือข่าย จากการดำเนินโครงการทำให้แต่ละกลุ่ม/สหกรณ์มีการวิเคราะห์ตนเอง ทำให้รู้จุดเด่น จุดด้อย ความสำเร็จ ความภาคภูมิใจ วิเคราะห์ปัจจัยเงื่อนไขแห่งความสำเร็จ กระบวนการทำงานที่ผ่านมา รวมทั้งการเชื่อมโยงภาคีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นบทเรียนที่มีคุณค่าสามารถนำไปปรับใช้ในการวางแผนงานของกลุ่ม องค์กร เครือข่ายหรือเป็นบทเรียนสำหรับพื้นที่อื่น ๆ ที่ต้องการเรียนรู้ หรือกำลังดำเนินกิจกรรม นำบทเรียนเหล่านี้ไปปรับใช้ในการพัฒนากลุ่มต่อไป

2) ทักษะและประสบการณ์ใหม่

- การประสานงานและการเชื่อมโยงกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรประชาชน ต้องอาศัยกลไกของพื้นที่ที่มีอยู่ทั้งตัวบุคคลและองค์กร เพราะจะสามารถเข้าถึงและเข้าใจ และการใช้เส้นทางความสัมพันธ์เดิมที่มีอยู่ในตัวบุคคลและองค์กร ทำให้ “ง่าย” ต่อการเชื่อมประสาน และการสร้างความไว้วางใจได้มากขึ้น
- ข้อพึงระวังต่อการใช้ประเด็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้แต่ละครั้ง โดยประเด็นที่สำคัญที่ไม่ควรเอ่ยถึงเลยก็คือ “เรื่องการเมือง” ในความคิดเห็นที่แตกต่างด้านการเมืองก็เป็นสาเหตุปัจจัยอย่างหนึ่งที่ไม่สามารถสร้างเครือข่ายคุณค่าได้ในองค์กรสตรี ซึ่งถือว่าเป็นบทเรียนและประสบการณ์ของที่มีวิจัยอย่างยิ่งในการพึงระวังการพูดคุยประเด็นต่างๆ ในการจัดเวทีแต่ละครั้ง
- วิทยุทัศน์กว้างขึ้นจากการเรียนรู้ระหว่างการทำโครงการทำให้นักวิจัยมีวิทยุทัศน์ในการทำงานมากขึ้น เห็นมุมมองจากหลากหลายกลุ่ม/องค์กร เห็นการทำงานของแต่ละพื้นที่ รวมทั้งได้เรียนรู้กับโครงการต่าง ๆ ทำให้ได้เรียนรู้บทเรียนจากพื้นที่ โครงการต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการทำงานของตนเองต่อไป
- ทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการ การหนุนเสริมการสร้างเครือข่าย ทักษะที่สำคัญมาก คือ การเป็นวิทยากรกระบวนการ ในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การตั้งคำถาม การดึงประเด็นจากผู้เข้าร่วม การสรุปประเด็น รวมทั้งการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ จากการเข้าร่วมเวทีหลาย ๆ ครั้ง การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูล ทำให้มีแนวคิดและวิทยุทัศน์ในการดำเนินชีวิตและการทำงานมากขึ้น
- การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่ม/เครือข่าย ผู้เข้าร่วมมีความแตกต่างกันหลาย ๆ ด้าน ทั้ง เพศ วัย อาชีพ และประสบการณ์การทำงาน ดังนั้นต้องทำความเข้าใจและมีการเตรียมแผนงานที่ดี ความชัดเจนของงาน การทำความเข้าใจในทิศทางการทำงานเพื่อทำความเข้าใจแก่ผู้ร่วมโครงการ ต้องตั้งอยู่บนฐานความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่สมาชิกกลุ่ม/องค์กรกำลังทำอยู่จะทำให้การทำงานง่ายขึ้น รวมทั้งต้องมีการประสานประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นให้สอดคล้องกัน รวมทั้งการสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเน้น

กระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ๆ ทำให้เกิดความร่วมมือ และมีทิศทางการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

- เครื่องมือ KM คือ การจัดการความรู้ ซึ่งทำให้นักวิจัยมีทักษะในการวางกระบวนการเพื่อดึงความรู้จากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน และที่สำคัญที่สุดทำให้กลุ่มเป้าหมายเห็นชุดข้อมูล ชุดความรู้ของตนเองเพื่อนำกลับไปปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรตนเองต่อไป รวมทั้งเห็นช่องทางในการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกลุ่มมากขึ้น นอกจากนี้การสรุปบทเรียนจะเป็นการย้ำ กระตุ้นให้นักวิจัย และกลุ่ม/องค์กรเกิดการเรียนรู้ โดยบทวนผลจากการทำงาน เป็นการเติมเต็มในบางเรื่องที่ไม่เข้าใจ สามารถมองเห็นทิศทางการทำงานต่อไป
- รู้จักการวางแผนในการทำงาน มีความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมมากขึ้น เกิดการทำงานแบบบูรณาการเชื่อมโยงกันมากขึ้น มีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน มีการติดตามประเมินผลกิจกรรมทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้ง

6.3 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงกระบวนการวิจัย

การดำเนินโครงการการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด พื้นที่จังหวัดลำปางระยะเวลาในการดำเนินงาน 1 ปี ถือว่าค่อนข้างสั้นในการดำเนินกิจกรรมการเชื่อมโยงเครือข่าย รวมทั้งการเตรียมทีมในพื้นที่ การสร้างความเข้าใจร่วมกันแกนหลักในการขับเคลื่อน กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการนำเรื่องความภาคภูมิใจเป็นตัวเริ่ม ทำให้ผู้เข้าร่วมมีความสุข ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการสร้างเครือข่ายที่มีคุณค่าจริง ๆ

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการต่อยอดโครงการวิจัยในอนาคต

- การจัดกิจกรรมในการสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในการสร้างความร่วมมือที่ดีต่อกันของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ เครือข่ายต่าง ๆ ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม จะนำไปสู่การสร้างมิติใหม่ของการสร้างความร่วมมือของกลุ่มองค์กรเครือข่ายได้อย่างต่อเนื่อง
- การจัดตลาดนัดความรู้ คือ การจัดเวทีสรุปบทเรียนแต่ละระยะ เพื่อเป็นการถอดองค์ความรู้ในการดำเนินกิจกรรมแต่ละกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ หรือจัดเวทีตามประเด็นเด่นของแต่ละพื้นที่ เป็นการได้มาเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ แบ่งปันข้อมูล แนวคิด กระบวนการ อันนำไปสู่การเชื่อมโยงความร่วมมือต่อไป

